

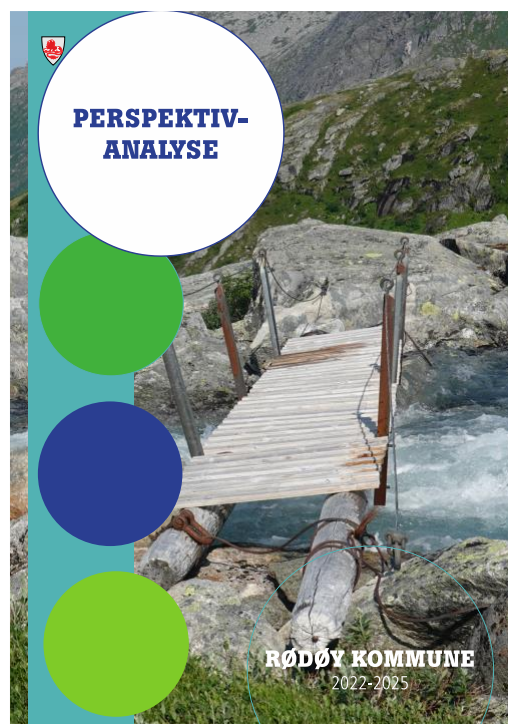

PERSPEKTIV- ANALYSE

RØDØY KOMMUNE
2022-2025

INNHOLDSFORTEGNELSE

Budsjettprosessen – perspektivanalysen	3
Styring	4
Kommuneplanens samfunnsdel	4
Kommuneplanens arealdel.....	6
Politisk involvering.....	7
Årshjul for budsjett og regnskapsrapportering	10
Økonomiske forutsetninger.....	13
Ny kommunelov.....	13
Ny regnskapsforskrift.....	14
Økonomi- og finansreglement.....	15
Statsbudsjettet 2022	16
Standarder	16
I ROBEKS forgård? Egenanalyse og forpliktende plan	18
Kommunal økonomisk bærekraft (KØB)	21
Finansielle måltall for rødøy kommune	23
Utviklingstrekk og sammenligninger	24
Innbyggere.....	24
Barn under skolealder, og elevprognoser	29
KOSTRA	32
Utgiftsbehov i forhold til demografi	41
Disponible inntekter, ressursbruk og prioritering	44
Utvikling Inntekter, utgifter og investeringer.....	47
Effektivitet i kommunene	49
Kommunebarometeret Rødøy, 2021	51
Kommune-NM 2021	52
Interkommunale samarbeid	55
Inntektssystemet	59
Statlige skatter og rammetilskudd	59
Andre statlige inntekter.....	61
Eiendomsskatt	63
Brukerbetalinger.....	66

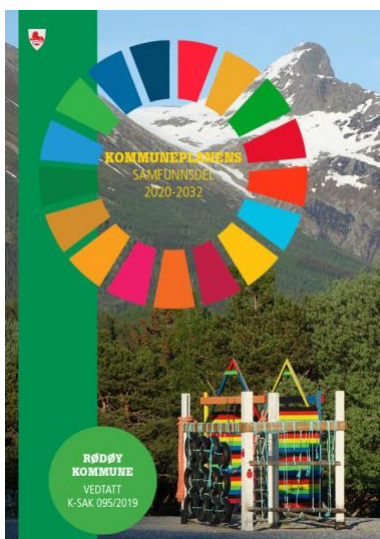

Perspektivanalysen utgjør den første delen av økonomiplan med handlingsdel for den kommende fireårsperioden, og danner noe av kunnskapsgrunnlaget til arbeidet med økonomiplanen og budsjettene. Perspektivanalysen viser hvilke rammer og utfordringer kommunen har, så vi kan danne oss et bilde av fremtidsutsiktene.

Andre viktige underlag til budsjettarbeidet vil være forrige årsregnskap med årsberetning, budsjettnotat for 2022 presentert for kommunestyret i juni, og inneværende års tertialrapporter.

Rådmannen legger frem de tre neste elementene som er forslag til økonomiplan med kommuneplanens handlingsdel 2022-2025, investeringsbudsjett 2022 og driftsbudsjett 2022 til formannskapet i november. I saken vil det også ligge forslag til skatteøre, utskrivning av eiendomsskatt og satser for brukerbetaling. Formannskapets innstilling til kommunestyret skal så offentliggjøres i minst 14 dager, før kommunestyret vedtar disse innen 31. desember.

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

[Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032](#) ble vedtatt av kommunestyret i K-sak 095/2019. Visjonen er

Skape det gode liv – sammen for kystfolket under polarsirkelen.

Definerte satsingsområder er

- Oppvekst – livsmestring og kvalitet
- God helse og omsorg – gjennom hele livet
- Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst
- Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping
- Arealstrategiene – realisere fordelene ved god plass

For hvert av satsingsområdene er det formulert mål og strategier

- Dette skal vi oppnå
- Dette gjør vi for å få det til

Som gjennomgående tema i planen finner en

- Klimatilpasning
- Folkehelse
- Bærekraft

Kommuneplanen skal ifølge plan og bygningsloven ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen, og skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.

For at det kommunale plansystemet skal fungere effektivt, må det være en god kobling mellom kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven og økonomiplan etter kommuneloven. Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer.

I Rødøy er økonomiplanen handlingsdel til kommuneplanen. I forbindelse med budsjettbehandlingen 2021-2024 ble også etablert indikatorer og måltall for handlingsdelen, nedenfor. Indikatorene skal gi oss et grunnlag for å vurdere utviklingstrekk i samfunnet og innenfor kommunens ansvarsområder. Indikatorene tar utgangspunkt i mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel. De kan gi et bilde på om vi er på rett vei, eller om det er noe vi må endre på.

Oppvekst – Livsmestring og kvalitet	Benevning	Startmåling	Tall fra	Rød	Gul	Grønn
Plan for overgang barnehage -> skole -> vgs	Ja/Nei	J	2020	Nei	Ja	Ja
Mestring	Andel	65 %	2019	<62 %	62 %-70 %	≥70 %
Ansatte i barnehager med relevant utdanning	Andel	73 %	2019	<70 %	70-80 %	80 %
Kommunebarometeret grunnskole (rangering av alle kommunene)	Rang komm., 1 best	85	2019	>200	200-100	topp 100
Læringskultur	1-6 - 6 er best	3,825	2019	<3,8	3,8-4	4
Skoler og barnehager som oppfyller kriterier som helsefremmende	Antall av totalantall	8/10	2020	7/10	8/10	Alle
Andel av ungdomsskoleelever som tror de vil få et godt og lykkelig liv	Andel	61 %	2019	<65 %	65-80 %	≥80 %
Elevdemokrati og medvirkning siste fire år	1-6 - 6 er best	3,3	2016-2019	<3,5	3,5-3,8	≥3,8
God helse og omsorg – gjennom hele livet						
		Startmåling				
Lønnstakere med legemeldt sykefravær	Andel av lønnstakere	6,30 %	2020 K1	>6,3 %	6,3 %-5,8 %	5,80 %
Dagtilbud til mennesker som har falt utenfor arbeidslivet J/N	Ja/Nei	Nei	2020	Nei	Nei	Ja
Har helsestasjon for eldre J/N	Ja/Nei	Nei	2020	Nei	Nei	Ja
Antall søkere på ledige stillinger	Snitt	1,83	2020	<1,8	1,8-2	≥2
Andel hjemmesykepleiebrukere som får daglig omsorg utenfor omsorgssentre	And. av hjspl.bruk.	13 %	2020	<15 %	15 % - 30 %	≥30 %
Omsorgssentre som oppfyller kriterier for livsgledehem	Antall	0/2	2020	0	1	2
Antall som har tatt relevant etter- og videreutdanningstilbud siste år	Blant ansatte i HO	1	2020	0	1	1
Andel brukere som følges opp ved hjelp av velferdsteknologi	Andel i prosent	9,50 %	01.07.2020	<8	8 % - 20 %	20 %
Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst						
		Startmåling	Tall fra			
Nettoflytting - snitt siste tre år	Antall personer	-15,6	'17-'19	<-15	-15-0	≥0
Inntektsulikhet P 90/10	P90/10	2,4	2018	≥2,8	2,6-2,8	2-2,6
Median husholdningsinntekt	Kroner	607000	2019	<620´	620´-660´	>660´
Andel som er fornøyd med tilværelsen	Andel	73 %	2020	<70 %	70 % - 75 %	75 %
Ungdomsretensjon	Prosent personer	70 %	2020	<70 %	70 % - 80 %	≥80 %
Innbyggere 26-35 år som andel av innbyggere 56-65 år	Prosent personer	75 %	2020	<70 %	71 % - 80 %	≥80 %
Andel sysselsatte i alderen 15-74 år	Prosent	68,70 %	2019	<66 %	66 % - 67 %	
Overnattings-, serverings- og opplevelsesbedrifter	Antall bedrifter	17	2019			
Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping						
		Startmåling	Tall fra			
Antall husdyr (storfe i alt og sauer over ett år)	Antall dyr	3467	2019	≤3232	3232-3426	≥3467
Fangst etter hjemkommune og landingskommune	Tonn	2077, 1198	2018	<2000	2000-3000	≥3000
Oppfyller kriteriene for nasjonalparkkommune	Ja/nei	N	2020	Nei	Ja	Ja
Antall sysselsatte i overnatting og serveringsbedrifter	Personer	10	2019	<10	10-15	≥15
Nyetableringer	Antall	5	2018	0	1-3	≥4
Sysselsatte i privat sektor og offentlig eide foretak med arbeidssted i Rødøy	Personer	289	2019	<250	250-280	≥280
Lønnsgrunnlag i privat sektor	Mill. kroner	66	2018	<60	60-70	≥70
Arealstrategier - realisere fordelene ved god plass						
		Startmåling	Tall fra			
Nybygde private boliger siste tre år	Boenheter	5	2017-2019	<2,7	2,7-4	≥5
Andel byggesaker som skjer gjennom dispensasjon fra plan	Prosent	18 %	2019	≥18 %	18 % - 13 %	<13 %
Jordbruksareal	km ²	10,18 km ²	2019	<10	10-10,18	10,18
Private bredbåndsabonnement over 16 Mbit/s overføringskapasitet	Antall	347	2019K3	<340	340-370	370

Måltallene er ofte litt tilfeldige, men stort sett er grønn «bedre» enn i dag, gul er «omtrent som nå», og rød er verre. For noen av indikatorene er det skjønsmessig vurdert at vi er «rød» nå. Indikatorene bør revurderes helt i 2023.

KOMMUNEPLANENS AREALDEL

Arbeidet med [kommuneplanens arealdel](#) for Rødøy ble startet våren 2021. Det er varslet oppstart av planarbeid, og høring om offentlig ettersyn av planprogram.

Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Den gjeldende samfunnsdelen ble vedtatt 18. desember 2019. Arealdelen til kommunen ble sist revidert i 2001; da var det kystsonedelen som ble revidert. Landarealene ble sist revidert i 1994. Arbeidet som skal startes opp nå er revisjon av kommuneplanens arealdel for landarealene til Rødøy kommune.

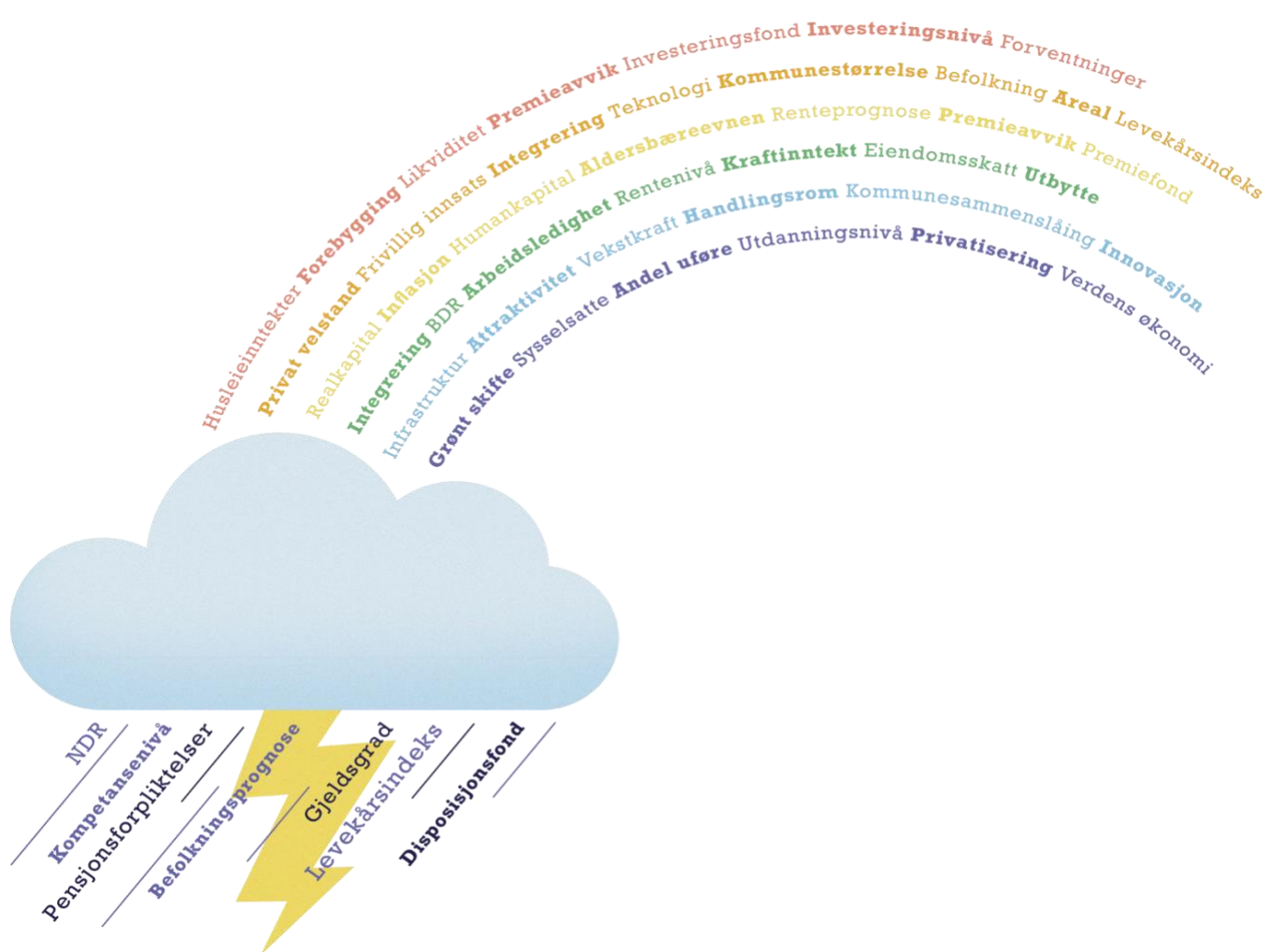
Kommuneplanens arealdel er del av kommunens langsiktige plangrunnlag, og skal vise sammenhengen mellom samfunnsutviklingen, behov for vern, utbygging og framtidig arealbruk. Kommunal planstrategi og kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for den fysiske, økonomiske, sosiale, estetiske og kulturelle utviklingen.

Kommuneplanens arealdel består av plankart, bestemmelser og planbeskrivelse, hvor det framgår hvordan nasjonale mål og retningslinjer og overordnede planer for arealbruk, er ivaretatt. Det kan i tillegg bli aktuelt med temakart til planen.

Kommunen har hentet inn ekstern planfaglig bistand fra Asplan Viak til å gjennomføre arbeidet.

Kommunen ønsker innspill til planprogrammet, og konkrete innspill til ny eller endret arealbruk. Det er utarbeidet en egen medvirkningsportal, og det har sensommeren 2021 blitt avholdt folkemøter, både i grendehus i flere kretser, og digitalt.

En tar sikte på å vedta ny arealplan juni/juli 2022.

Modell: Rana kommune, KØB-prosjektet v/Magne Arild Damsgård

Kommunestyret i Rødøy har siden valget i 2019 hatt opplæring for folkevalgte ved KS i to omganger. Her har økonomistyring og ny kommunelov og ny budsjett- og regnskapsforskrift vært blant temaene.

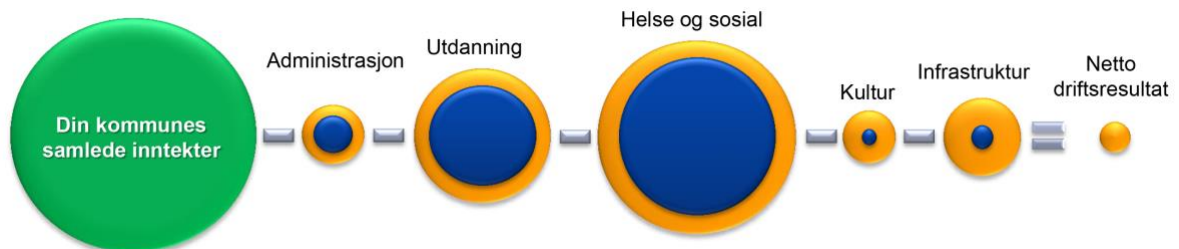
Politikere må ta mange hensyn. For å kunne bidra aktivt i det politiske arbeidet er det viktig med god innføring i økonomistyring. Statsforvalteren i Nordland har mer informasjon:

- Hefte [Økonomiplanlegging for folkevalgte](#)
- Lysark [Veileder i økonomistyring for folkevalgte](#)
- Hefte [Forpliktende plan, krav og anbefalinger](#)

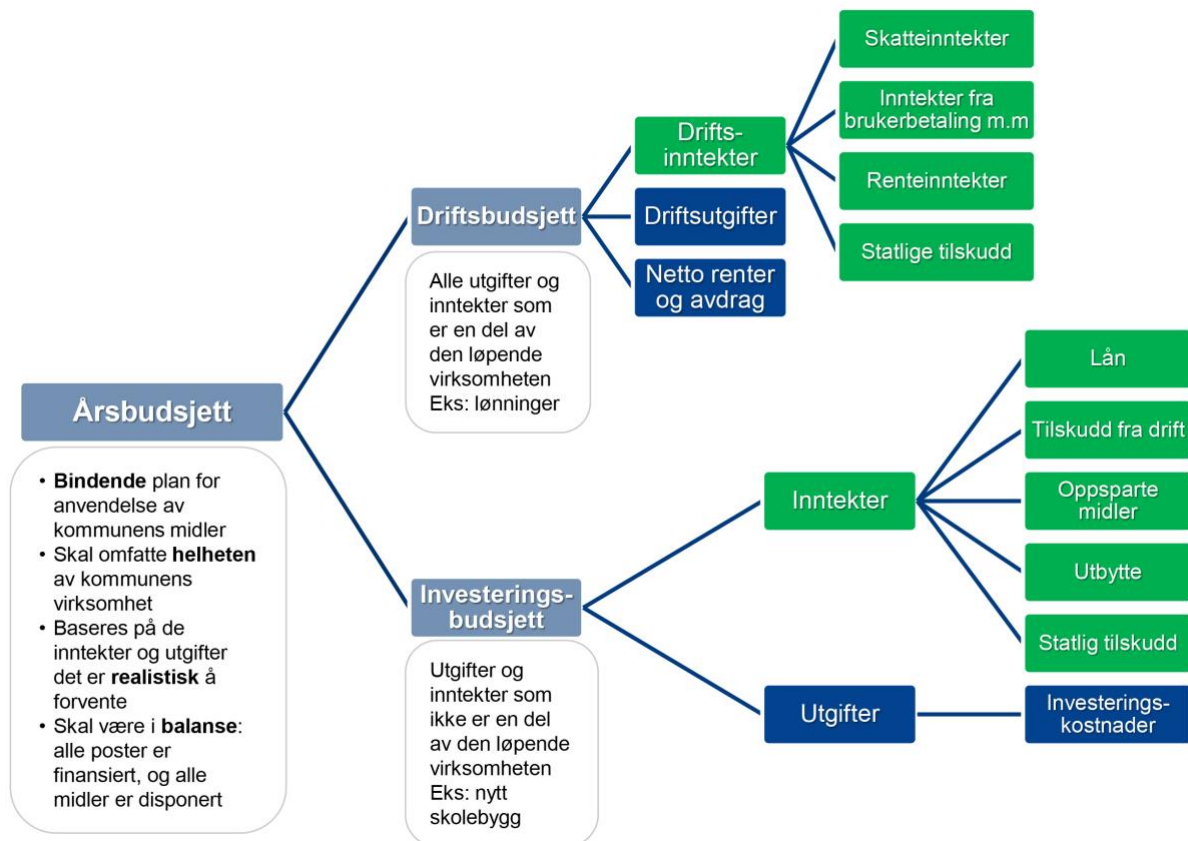
Noen grunnregler:

DET MÅ VÆRE BALANSE MELLOM INNTEKTER OG UTGIFTER

Over tid må kommunens netto driftsresultat være positivt for å sikre en bærekraftig økonomi som gir økonomisk handlingsrom.

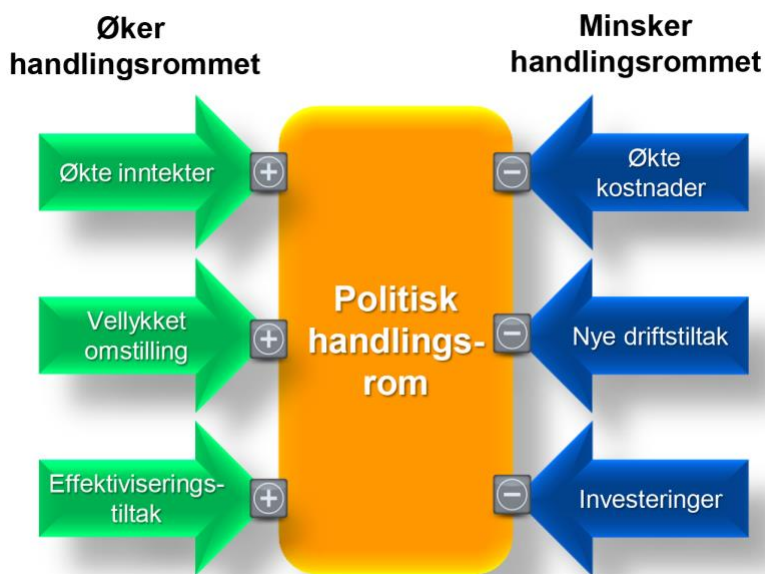
EN MÅ FORSTÅ OPPBYGGING OG INNHOLD I BUDSJETTET FOR Å KUNNE DELTA I PRIORITERINGS-DISKUSJONER

GOD ØKONOMISTYRING ER EN FORUTSETNING FOR POLITISK HANDLINGSROM

Ha oversikt over elementene som kan påvirke det politiske handlingsrommet.

OPPGAVEFORDELING I ØKONOMIPLANLEGGINGEN

Ordfører	Leder for de folkevalgte og kommunens ansikt utad	Bindeledd mellom folkevalgte og administrasjon	Skape en konstruktiv dialog i alle leire
Formannskap/ Kommunestyre	Sette seg inn i kommunens økonomiske utgangspunkt	Prioritere innenfor kommunens økonomiske rammer	Vedta økonomiplanen
Rådmann	Leder for administrasjon	Ansvarlig for at sakene som legges fram er forsvarlig utredet	Skal være uavhengig og gi selvstendige råd
Økonomirådgivere	Kartlegge økonomisk utgangspunkt	Utarbeide beslutningsunderlag	Utarbeide økonomiplanen
Enhetsledere	Vurdere potensial for effektivisering og omstilling	Gjennomføre vedtatt politikk	Rapportere avvik
Kontrollutvalg	Påse at ressursbruken er forsvarlig	Påse at ressursbruken er i tråd med politiske vedtak	Påse at økonomiplanen ikke bryter lov- eller regelverk

ÅRSHJUL FOR BUDSJETT OG REGNSKAPSRAPPORTERING

Knappe ressurser må styres. Det må leveres riktige tjenester til lavest kostnad. Det er kommunestyret som gjør prioriteringene gjennom å bestemme hvilken standard som er «god nok», og hva innbyggerne skal kunne forvente. De vedtar driftsbudsjett, investeringsbudsjett og økonomiplan. Der beskriver vi det vi vil oppnå, og hvor mye det får koste. I årsregnskapet viser vi hva som ble resultatet, og hva det kostet.

Det må være gode sammenhenger mellom de sentrale styringsdokumentene i kommunen. Derfor jobber vi etter et forutsigbart årshjul for budsjett og regnskapsrapportering.

FRISTER

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. trådte i kraft 1. januar 2020. Økonomiplanen årsbudsjetter har siden 2020 blitt utarbeidet og vedtatt i samsvar med reglene i denne forskriften. Årsregnskapet for 2020 ble avlagt i 2021, etter ny forskrift.

Ifølge kommuneloven § 14-2 skal kommunestyret selv vedta

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet
- b) årsregnskapene og årsberetningene
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

I følge § 14-3 skal økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året vedtas før årsskiftet. Ved utarbeidelse av årshjul er det lagt opp til at finansielle måltall vedtas i forbindelse med økonomiplan og årsbudsjett.

Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning.

Formannskapet innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret behandler den. Der økonomiplanen har med handlingsdel til kommuneplanens samfunnsdel er det lengre krav til offentlig ettersyn (30 dager).

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet innstiller til vedtak. Årsbudsjett, økonomiplan, årsregnskap og årsberetning med tilhørende dokumenter skal oversendes til fylkesmannen snarest, og senest 30 dager etter vedtak.

I følge § 14-5 så er årsbudsjettet bindende for kommunestyret og underordnede organer. Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Derfor legges det opp til teritorialrapportering i årshjulet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

I følge § 16-1 så skal kommuner rapportere opplysninger om økonomi, ressursbruk og tjenester til bruk i nasjonale informasjonssystemer (KOSTRA) til staten. Egen forskrift om rapportering angir hvilke opplysninger som skal rapporteres, hvordan det skal rapporteres, og når det skal rapporteres.

I tillegg forholder kommunen seg til en rekke andre rapporteringsfrister knyttet til andre ordninger, som MVA-refusjon og -kompensasjon, skjønnsmidler, og tilskuddsordninger.

PLANLEGGING OG POLITISK INVOLVERING

For å imøtekomme alle krav og frister, samt endringene i forbindelse med ny kommunelov, har rådmannen utarbeidet et forslag til årshjul for budsjett og regnskapsrapportering for 2022, som for tidligere år. Årshjulet skal sikre gode rapporteringsrutiner som gir muligheter for styring og korrigeringer underveis i budsjettåret, og tidlig i økonomiplanperioden.

BUDSJETTNOTATET

som er planlagt i juni skal ha med de overordnede budsjettforutsetningene, etter stortingsproposisjon og revidert statsbudsjett som legges frem i mai årlig.

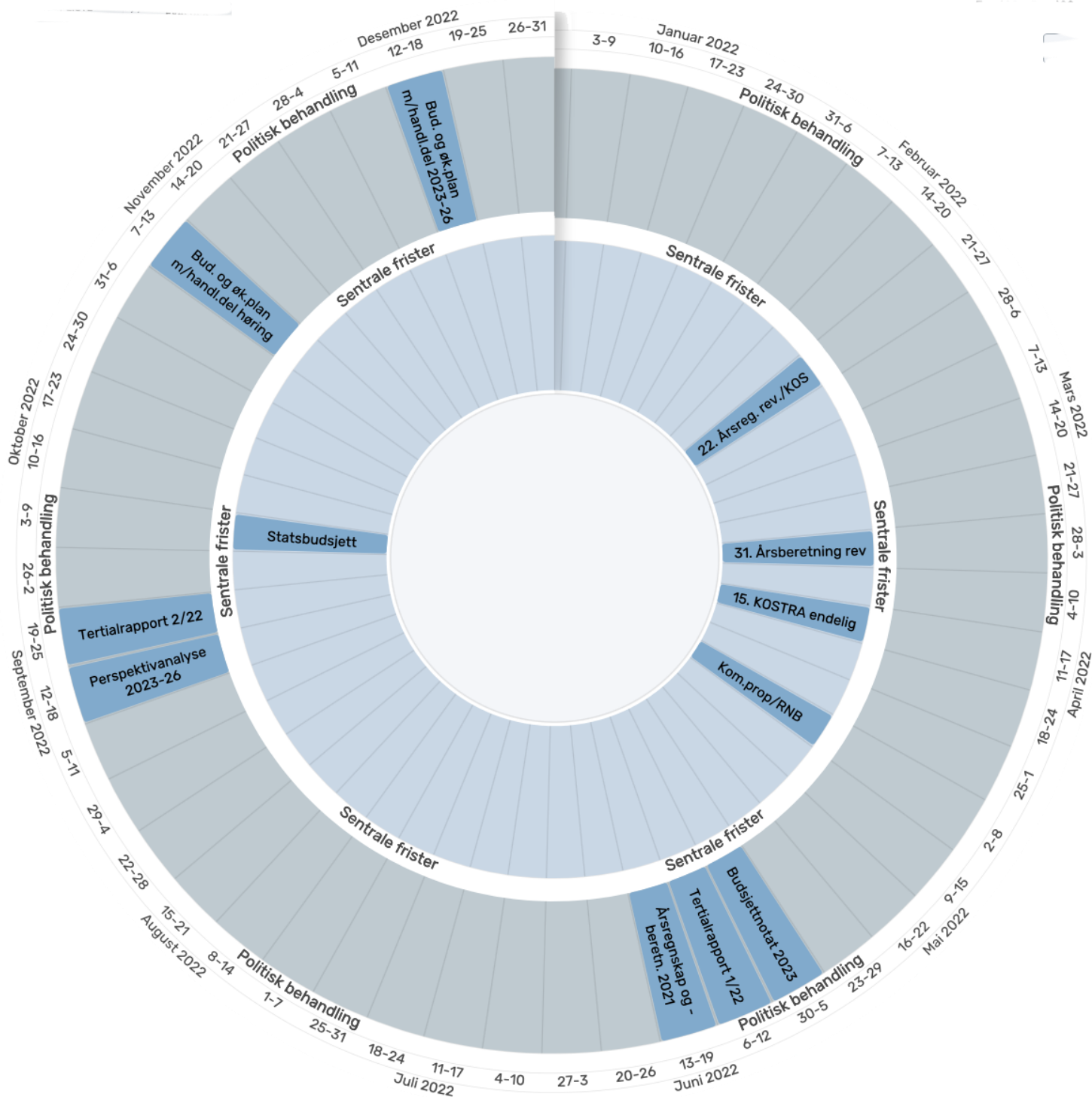
PERSPEKTIVANALYSE

På høsten er det lagt opp til å legges frem et godt kunnskapsgrunnlag til budsjettarbeidet – denne perspektivanalysen. Her er ideen å samle status og rammebetingelser etter stortingsproposisjonen og årsregnskapet, samt analyser av KOSTRA-rapporteringen om tjenester og ressursbruk i et arbeidsdokument.

TID TIL POLITISK ARBEID

Budsjettnotatet og perspektivanalysen skal danne grunnlag for det politiske og administrative budsjettarbeidet utover høsten. Her gis det tilstrekkelig rom i tidsplanen for god samhandling mellom administrasjon og politisk ledelse i budsjettprosessene.

ÅRSHJUL FOR BUDSJETT OG REGNSKAPSRAPPORTERING I 2022

Verktøy: Plandisc.com

Årshjulet for budsjett og regnskapsrapportering i 2022 viser frister for årsavslutningen av regnskapsåret 2021, regnskapsrapportering for året 2022, og sentrale datoer for budsjettprosessen 2023-2026.

Kommunestyret, formannskapet og kontrollutvalget bør legge sine møteplaner for 2022 i tråd med føringene årshjulet gir.

NY KOMMUNELOV

Ny kommunelov trådte i kraft fra 1. januar 2020. Grunnstammen er videreført fra tidligere lov, men den har ny struktur og et klart språk. Økonomibestemmelsene er vesentlig endret fra tidligere.

Tidsfrister er lovfestet. Se kapittelet Politisk involvering.

Kommunestyret har fått plikt til å fastsette finansielle måltall (lokale handlingsregler). Det skal utarbeides et økonomireglement, og det er plikt til å utarbeide et samlet, konsolidert, regnskap som viser kommunen som juridisk enhet. Regler for beregning av selvkost er lovfestet.

Kommunestyret har plikt til å ta tidlige grep hvis kommunen har for høye utgifter. Det er lite rom for å utsette inndekning av merforbruk, og er plikt til å vurdere budsjettregulering hvis regnskapet viser merforbruk. ROBEK skal fange opp kommuner tidlig, og det er en aktivitetsplikt for ROBEK-kommuner.

Det er felles regler for årsbudsjett og økonomiplan. Disse skal vise kommunestyrets prioriteringer og bevilgninger, og mål og premisser som dokumentene bygger på. Videre skal utviklingen i kommunens økonomi, gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser vises.

Budsjettvedtaket skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret. Det er krav til balanse, realisme, fullstendighet og oversiktighet. Det er definert obligatoriske regnskapsoversikter.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle kravet til realisme og balanse. Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Ved merforbruk når årsregnskapet legges frem, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett.

Regler for hvilke utgifter og inntekter som skal føres i henholdsvis drifts- og investeringsbudsjettet gjelder for både økonomiplan, årsbudsjett og årsregnskap. Drift skal bare finansieres med løpende inntekter. Blant annet presiseres at utbytte opptjent i eiertid er drift, mens utbytte av kapital er investering. Det er ikke adgang til å finansiere investeringsdelen med direkte bruk av driftsfond. Bruken skal skje via overføringspost fra drift til

investering. Det er ikke adgang til å føre utlån over drift. Det gjelder sosiallån og næringsutlån. Utlån som i realiteten er tilskudd, føres som tilskudd til andre i drift.

Det er balansekrav i budsjett og økonomiplan. All bruk av midler skal ha dekning i årets tilgang av midler, og budsjettet skal dekke inn akkumulert merforbruk.

En kan ikke avsette til fond hvis årsavslutningens bunnlinje viser merforbruk. Hvis det er merforbruk skal en benytte midler på disposisjonsfond. Hvis det er mindreforbruk skal dette brukes til å redusere tidligere års merforbruk. Overskytende skal gå til disposisjonsfond.

Årsberetningen skal være et eget dokument, hvor den økonomiske utviklingen og situasjonen vurderes. Det skal redegjøres for om den økonomiske utviklingen ivaretar handleevnen over tid. Den skal redegjøre for vesentlige budsjettavvik, men også avvik fra premisene for bevilgningen. Så skal den omfatte måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold.

Hovedregler og rapporterings- og tiltakspunkt i finansreglementet er lovfestet.

Låneadgangen er begrenset, slik at en kun kan ta opp lån til formål som er nevnt i lov, og bare innenfor ramme som kommunestyret har satt til tiltak som har bevilgning.

En kommune meldes inn i ROBEK når regnskap, budsjett eller økonomiplan ikke viser inndekning over flere enn to år, når regnskapet viser akkumulert merforbruk som er større enn 3 % av driftsinntektene, eller årsbudsjett, økonomiplan eller årsregnskap ikke er vedtatt innen fristen.

Minimumsavdraget på lån skal betales etter lovens beregning.

Årsregnskapene skal være korrekte. Det er plikt til å kontrollere lovligheten av et vedtatt årsregnskap hvis revisor har avgitt negativ årsberetning, og årsregnskapet ikke er endret for å rette opp dette.

NY REGNSKAPSFORSKRIFT

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har fastsatt budsjett- og regnskapsforskrift til den nye kommuneloven. Forskriften gjelder fra 2020. Årsbudsjettet for 2020 og økonomiplanen for 2020-2023 var de første årene som er vedtatt etter den nye kommuneloven og forskriften. Regnskapet for 2020 var det første som ble avlagt etter den nye forskriften.

Disse overgangene har kommet samtidig som vi skiftet regnskapssystem fra Agresso til Visma ved årsskiftet 2019 til 2020, har ført til endel problemer med å få sammenlignbare tall i de obligatoriske regnskapsoversiktene.

Noen vesentlige punkter en må ha oppmerksomhet på i arbeidet med økonomiplan og budsjett for å sammenligne tall mellom overgangsårene:

- Den nye forskriften definerer hva som skal føres i henholdsvis drift og investering. Det er gjort noen justeringer i ordlyden, som bl.a. klargjør at utgifter knyttet til salg av anleggsmidler fremdeles kan føres i investering.
- Sosiale utlån og næringsutlån *finansiert av løpende inntekter*, skal som i dag føres i driftsregnskapet, jf. § 2-7. Mottatte avdrag på slike utlån skal tilsvarende inntektsføres i driftsregnskapet.
- Forskriften regulerer følgende budsjett- og regnskapsoppstillinger:
  - Bevilgningsoversikter – drift, § 5-4
  - Bevilgningsoversikter – investering, § 5-8
  - Økonomisk oversikt etter art – drift, § 5-6

- Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet, § 5-7
- Balanseregnskapet, § 5-8
- Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, § 5-9
- Forskriften har en betydelig utvidelse av forskriftsbestemte noter. Notekravene er imidlertid fordelt på flere paragrafer, gruppert tematisk.
- Det konsoliderte årsregnskapet skal bestå av kommunekassa, kommunale foretak og interkommunale samarbeid som er en del av kommunen som rettssubjekt. Konsolidert årsregnskap skal vise kommunen som én økonomisk enhet.

ØKONOMI- OG FINANSREGLEMENT

I tråd med ny kommunelov § 14-2, så har kommunestyret i Rødøy har vedtatt nytt [økonomireglement](#) og [finansreglement](#), gjeldende fra 25. februar 2021.

ØKONOMIREGLEMENT

Sentrale temaer i økonomireglementet er interne regler som bidrar til god økonomistyring og måloppnåelse, forsvarlig og effektiv økonomiforvaltning, regeletterlevelse og et godt beslutningsgrunnlag for politikerne.

Det er egne kapitler som omhandler budsjettering, rapportering og budsjettregulering, årsoppgjør, fullmakter, avsetninger, fond, internkontroll, etikk og antikorrupsjon, samfunnsansvar og bærekraft.

Overordnede prinsipper:

- Rødøy kommune skal ha en robust og bærekraftig økonomiforvaltning med et langsiktig perspektiv, for å sikre kommunens økonomiske handlingsrom over tid.
- God økonomistyring skal sikre kvaliteten i tjenestetilbudet.
- Grundige analyser skal sikre kostnadseffektiv tjenesteproduksjon.
- Etablerte kontrollrutiner skal redusere risikoen for avvik fra fastsatte mål og rammer.
- God internkontroll skal sikre målrettet og kostnadseffektiv drift og etterlevelse av lover og forskrifter.
- Åpenhet og refleksjon skal bidra til etisk forsvarlige holdninger og handlinger.

FINANSREGLEMENT

Sentrale temaer i finansreglementet er interne regler forsvarlig gjelds- og finansforvaltning. Her er det satt begrensninger og avkastningsmål for plasseringer, retningslinjer for låneopptak, og for forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva. Det er også angitt hvilken risikoprofil kommunen skal ha, mot endringer i finansmarkedene. Det er krav til rapportering på status for gjelds- og finansforvaltningen.

Finansrapport er innarbeidet i tertial- og årsrapporter gjennom 2020 og 2021, i tråd med nytt reglement.

STATSBUDSJETTET 2022

Budsjettene for Rødøy kommune legges frem som rammebudsjett. De økonomiske rammene bygger på resultat foregående år, revidert budsjett inneværende år, økonomiplan inneværende fireårsperiode, og siste tilgjengelige tertialrapport. Videre kilder som Revidert Nasjonalbudsjett inneværende år, Kommune- proposisjonen neste år og framlegg til Statsbudsjett neste år.

K-sak 041/2021 Budsjettnotat for 2022 inneholdt blant annet informasjon om de overordnede budsjettforutsetningene, etter at revidert statsbudsjett 2021 og kommuneproposisjonen 2022 (prop. 192 S) ble lagt frem av regjeringen i mai 2021.

Hovedtrekkene i det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2022 er følgende:

- Realvekst i de frie inntektene til kommunesektoren på mellom 2,0 og 2,4 milliarder kroner.
- Kommunene får mellom 1,6 og 2 milliarder kroner av veksten i frie inntekter.
- Fylkeskommune får 400 millioner kroner i vekst i frie inntekter.
- Skatteinntektene blir om lag kr 3,2 milliarder høyere i 2021 enn det som er lagt til grunn i statsbudsjettet. Midlene vil bli videreført i 2022.
- Økning i rammetilskuddene til kommunesektoren på kr 7,3 milliarder, hvorav kr 1 milliard som innbyggertilskudd til alle kommuner, og kr 1,5 som skjønnsmidler til de som er hardest rammet.

Regjeringen skrev i forbindelse med kommuneproposisjonen at – *Regjeringens strategi for å ta Norge trygt ut av koronakrisen, er å skape mer og inkludere flere. For å få til det må vi gjøre det vi kan for å sikre jobb og inntekt for den enkelte, og for å sikre kommunenes evne til å levere gode tjenester. Derfor legger vi opp til fortsatt vekst i kommunenes frie inntekter i 2022.*

STANDARDE

TBU – NY RAPPORT OM UTVIKLINGEN I KOMMUNEØKONOMIEN

Det Tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har lagt fram sin rapport for sommeren 2021. Rapporten tar sikte på å gi informasjon om utviklingen i kommuneøkonomien de siste årene med særlig vekt på den økonomiske situasjonen i 2020.

KMD: Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi

I kapittel 1 legger utvalget fram sin forståelse av den aktuelle situasjonen i kommuneøkonomien.

Kapittel 2 er en oppdatert beskrivelse av utviklingen i kommuneøkonomien og kommunale tjenester. Omtalen av kommuneøkonomien er basert på nasjonalregnskapstall som ble publisert 12. mai 2021, samt statistikk for offentlige finanser, som ble publisert 3. juni 2021.

Kapittel 3 er en oppdatert beskrivelse av utviklingen i de kommunale og fylkeskommunale tjenestene. Omtalen av tjenestene i kapittel 3 baserer seg hovedsakelig på reviderte KOSTRA-tall for 2020, publisert 15. juni 2021.

KS PROGNOSEMODELL

KS utarbeider prognosemodeller for kommunene, basert på hhv kommuneproposisjonen og statsbudsjettet (vedlagt for Rødøy kommune).

I kommuneproposisjonen for 2022 signaliseres en realvekst i kommunenes frie inntekter med 1,6-2,0 mrd. kroner, som kommer i tillegg til anslått nivå for skatt og rammetilskudd i RNB. Det betyr at oppjusteringen av skatteanslaget i RNB gir en permanent heving av nivået på frie inntekter for kommunene.

Skatteanslaget det henvises til i RNB har økt med kr 2,7 mrd. Anslaget for årslønnsveksten er i 2021 økt fra 2,2 til 2,7 prosent, og KS har anslått veksten for 2022 til 3,3 prosent.

KS' prognosemodell har kommet i oppdatert versjon etter at budsjettnotatet ble lagt frem i juni. Blant annet er effekten av følgende oppgaveendringer for kommunene innarbeidet i prognosemodellen:

- Innlemming av øremerket bevilgning til stillinger i barnevernet.
- Økt bevilgning til kommuner med under 3 200 innbyggere som har spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester.
- Alle bevilgninger relatert til håndteringen av covid-19 i 2021 er betraktet som engangsbevilgninger for 2021 som skal korrigeres ut av rammetilskuddet for 2022.
- Oppgaveendringer og andre omlegginger i 2021, som gratis kjernetid i SFO for 3. og 4. trinn og økt basistilskudd under knekkpunktet i fastlegeordningen, er innarbeidet med helårseffekt i rammetilskuddet i 2022.

For Rødøy kommune viser prognosemodellen at vi vil få en *nedgang* i skatt og rammetilskudd fra kr 115,6 mill i 2021 til kr 113 mill i 2022. En årlig reduksjon av inntektene på omkring kr 2,6 mill. Videre at inntektene vil gå ytterligere ned til 111,4 mill. i løpet av fireårsperioden.

I ROBEKS FORGÅRD? EGENANALYSE OG FORPLIKTENDE PLAN

Egenanalysen ble lagt frem som vedlegg til [K-sak 039/2021 Årsrapport 2020](#) i juni 2021.

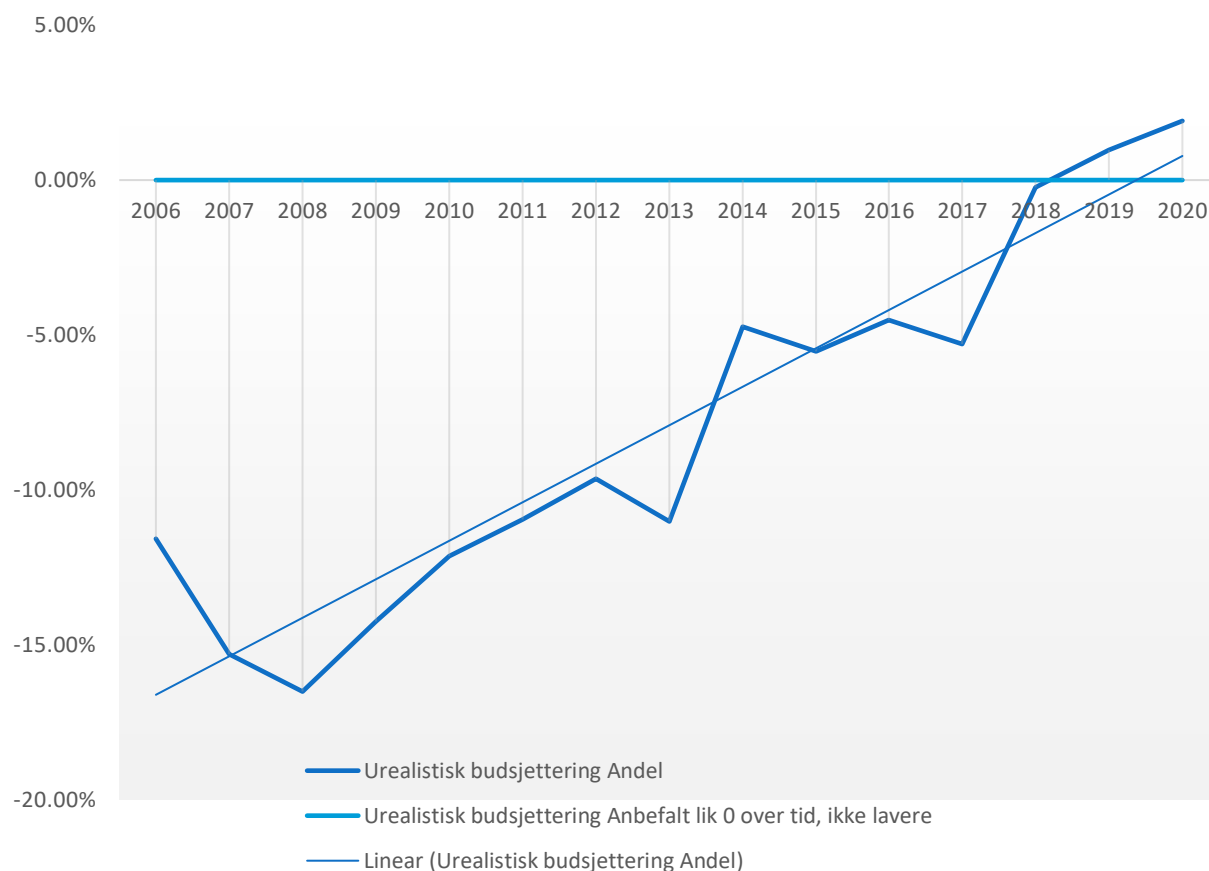
Kommunestyret vedtok i 2017 å starte arbeidet med en forpliktende plan, etter den modellen som benyttes for ROBEK-kommuner. Dette skulle bidra til å gjenvinne økonomisk kontroll og balanse, hvor det ble beskrevet tiltak som skal føre til endring. Det ble vedtatt hovedmål for budsjett- og økonomiplanarbeid, etter modellen KMD og TBU anbefalte for å sikre en sunn kommuneøkonomi med rom for å håndtere inntektssvikt, uforutsette kostnader, renteøkninger, eller høye nok avskrivninger/avdrag.:

- a. Netto driftsresultat korrigert for premieavvik skal være større enn 1,75 %
- b. Netto lånegjeld skal være mindre enn 100 % av brutto driftsinntekter

Siden budsjettåret 2020 har kommunestyret vedtatt nye måltall, se kapittelet om kommunal økonomisk bærekraft, KØB, som har noen færre nøkkeltall og beregningsmetoder enn «I ROBEKS forgård», men som skal være anerkjente indikatorer på kommunal økonomisk bærekraft.

Egenanalysens innhold er fremdeles like relevant, med noen økonomiske og kvalitative indikatorer for sunn kommuneøkonomi. Disse har det vært rapportert på i forbindelse med årsrapporten de siste årene. Blant andre de følgende:

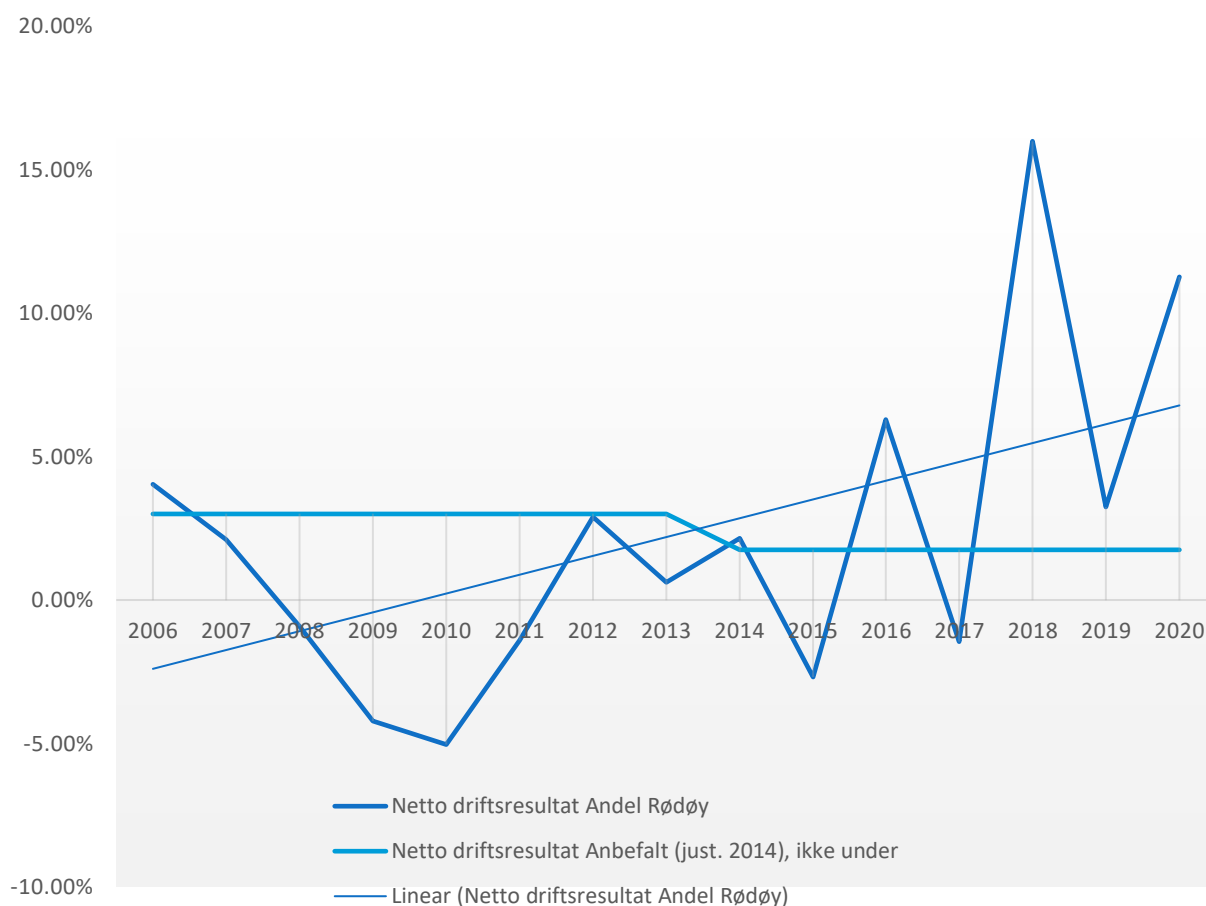
GOD ØKONOMISK KONTROLL

Grafen viser avvik mellom budsjett og regnskap over femten år. Avviket har vært så høyt som over 16 %. Dette var et tegn på urealistisk budsjettering. Etter 2018 var vi nede på nesten 0 % avvik, som også er målet. Siden 2019 har vi hatt vi et positivt avvik til budsjett.

God periodisering og løpende rapportering er viktig for å kunne gjøre nødvendige justeringer underveis i året. Mer nøyaktige periodeavslutninger og å bruke faktiske regnskapstall og realistiske prognoser og fremskrivninger som budsjettunderlag er noe en har jobbet mye med å forbedre. Det er svært viktig når en nå jobber med å få bedre økonomisk kontroll å opprettholde budsjettdisiplin og -realisme. Det har ingen hensikt å budsjettere med høyere inntekter eller lavere kostnader, uten at det ligger faktiske strukturelle endringer og planlagte reduksjoner i driftsnivå bak.

POSITIVT NETTO DRIFTSRESULTAT

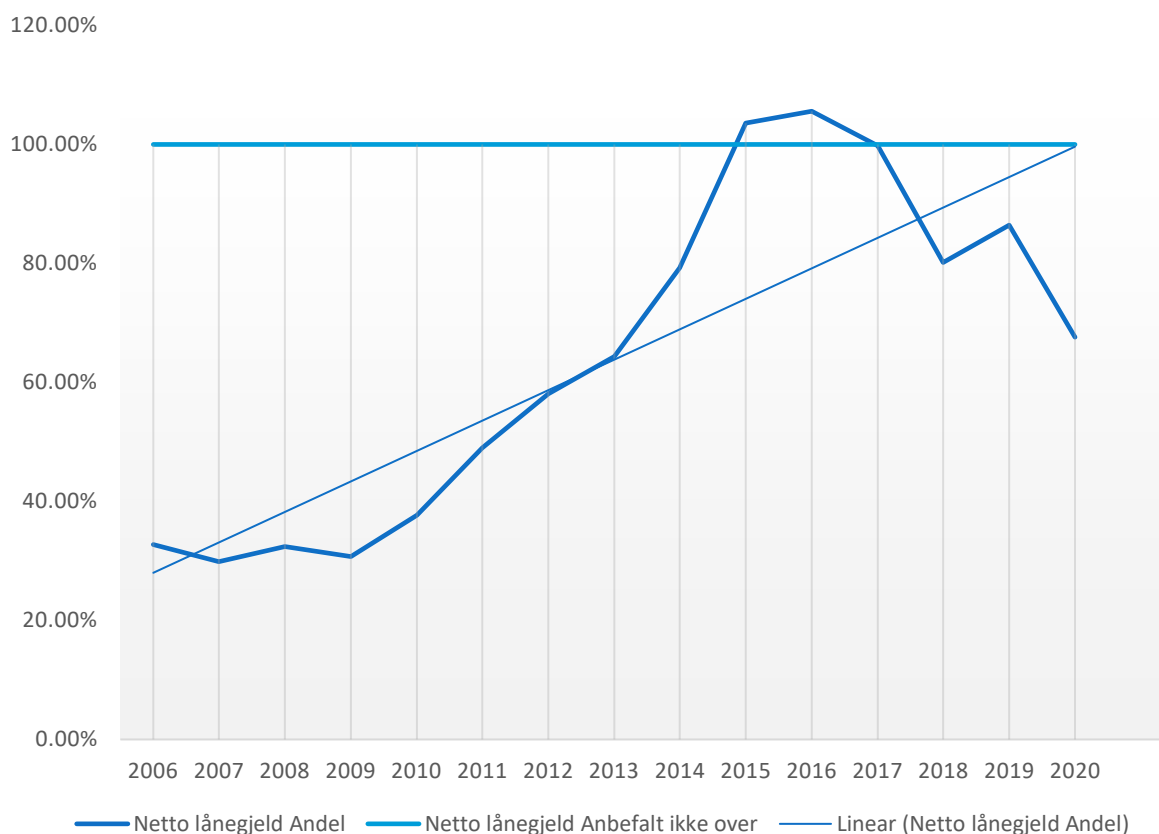

Den blå grafen viser netto driftsresultat over femten år. Den røde grafen viser nasjonal anbefaling som ble nedjustert i 2014 fra 3 % til 1,75 %. Anbefalingen har nå økt, se KØB (under).

Så lenge en ikke har opparbeidet disposisjonsfond i driften over flere år er det svært uheldig å budsjettere så knapt som mulig, uten buffere for variasjoner og uten positivt driftsresultat. Når det da inntreffer noe uforutsett har en ingen midler å dekke underskuddet med. Budsjettforslagene har tidligere vært så stramme, noe som innebærer stor risiko.

Endrings- og utviklingsprosesser koster. Det er derfor veldig viktig å gjøre nødvendige tilpasninger av driftsnivå i forhold til forventet befolkningsutvikling, demografi, og inntektsutvikling mens det fremdeles er frie midler i driften og en har et visst handlingsrom.

NETTO LÅNEGJELD

Den blå grafen viser lånegjeld av brutto driftsinntekter siste femten år (merk: noe annen beregning enn i KØB). Den grafen røde viser anbefalt maksnivå, som vi tangerte i 2015. I 2016 ble netto lånegjeld 108 %. Den har vært synkende siden 2017, utenom 2019. I 2020 var den nede på 68 %.

Lånegjelden har økt kraftig siste femtenårsperiode. Det har vært investert mye i idrettshaller, boliger og omsorgssentre. En stor del av investeringene har vært delfinansiert med statlige midler fra Husbanken, norsk Tipping og andre tilskuddsordninger, så verdiskapningen som har skjedd i kommunen har vært enda større enn lånegjelden tilsier.

Det er klare regler for kommunenes låneopptak og avdrags- og avskrivningsprofil. Gjelden må betjenes løpende med minimumsfradrag. For tiden er renten lav, men den kan øke, og må betjenes rettidig. Derfor må en ha brutto driftsresultat som gjør at det er rom for å betjene finanskostnadene, avhengig av hvor stor gjelden er.

Enkelte investeringer skal føre til lavere driftskostnader, rasjonalisering eller effektivisering. Det er da viktig at en realiserer den planlagte gevinsten, gjennom å faktisk gjennomføre reduksjoner. Andre investeringer vil derimot gi økte utgifter til blant annet drift og vedlikehold. Dette må det tas høyde for ved planlegging av fremtidige og ønsket tjenestenivå til befolkningen.

KOMMUNAL ØKONOMISK BÆREKRAFT (KØB)

Vi har valgt å bruke modellen som er utviklet av Rana kommune og Handelshøgskolen ved Nord universitet i KØB-prosjektet. Denne baserer seg på blant annet riksrevisjonen og teknisk beregningsutvalg (TBU) som også Fylkesmannen har anbefalt. Rødøy kommune tok modellen i bruk i forbindelse med budsjettet for 2020.

[I denne filmen får du et innblikk i hva KØB betyr.](#)

Det er sammenhengen av store lån, lavt disposisjonsfond og lavt driftsresultat som gir utfordringer.

– Riksrevisjonen

MÅL FOR KOMMUNAL ØKONOMISK BÆREKRAFT

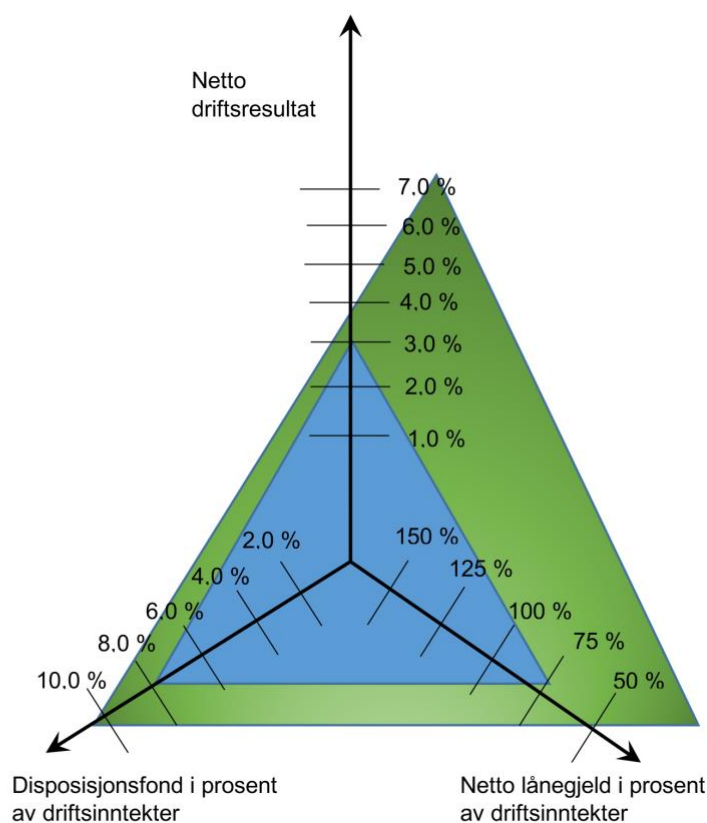
BÆREKRAFTIG UTVIKLING

er utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

– Vår felles fremtid, Brundtland-kommisjonen, 1987

KØB-prosjektet har satt følgende måltall for kommunal økonomisk bærekraft:

- Netto driftsresultat 2 % eller høyere
- Disposisjonsfond 5 % eller høyere
- Netto lånegjeld 75 % eller lavere

NETTO DRIFTSRESULTAT (NDR)

Netto driftsresultat er et beløp som reserveres i budsjettet og som ikke skal benyttes til driften, så en tar hensyn til risiko. Ved å legge inn et netto driftsresultat kan kommunen møte uforutsette hendelser uten å måtte redusere driften, si opp ansatte eller lignende.

I KØB-sammenheng ser vi på NDR som økonomisk bærekraft over ett år – årsbudsjettperioden.

Netto driftsresultat er den viktigste av de tre målene, og det som er mest påvirkelig. Et årlig overskudd som gir handlingsrom ved uforutsette hendelser, sikrer at den økonomiske bærekraften opprettholdes.

DISPOSISJONSFOND

Disposisjonsfond er midler som er satt av til en reserve. Reserven kan en benytte til å møte uforutsette utfordringer, slik at kommunen slipper å gjøre store endringer i driften, for eksempel å redusere ansatte eller ta opp lån dersom det oppstår et akutt behov.

Disposisjonsfondet gjør det mulig for en kommune å bruke tid på å gjennomføre nødvendige endringer i driften.

I KØB-sammenheng kan vi se på disposisjonsfondet som økonomisk bærekraft over fire år – økonomiplanperioden.

Vi bør tilstrebe å holde disposisjonsfondet intakt, og å legge til side det vi kan av midler fra havbruksfondet. Disposisjonsfondet kan benyttes til nødvendig omstilling, innovasjon og tilrettelegging for næringsvirksomhet.

NETTO LÅNEGJELD

Gjeldsgraden viser hvor mye kommunen har i gjeld i forhold til brutto inntekter. Dersom kommunen har mye gjeld, vil kommunen få store utgifter med å betjene lånene fremover. Vi må betale renter og avdrag, noe som fører til at det blir mindre penger til å drifte kommunen, så en risikerer å måtte redusere ansatte, og unnlate å vedlikeholde eller investere fremover. Høy lånegjeld gir svekket økonomisk handlingsrom.

Netto lånegjeld defineres som langsiktig gjeld fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

I KØB-sammenheng kan vi se på gjeldsgraden som økonomisk bærekraft over generasjonene – 20-40 år fremover.

Det anbefales å ikke øke lånegjelden, men å betale enda mer ned i fireårsperioden. Dette gir også positiv effekt på renter og avdrag som belastes driften.

KS' PROGNOSEMODELL FOR ANBEFALT MINIMUMSNIVÅ

KS oppdaterte i 2020 sin en prognosemodell for 2021-2035 (vedlagt) for anbefalt minimumsnivå på netto driftsresultat for den enkelte kommune, basert på de innrapporterte regnskapstallene til 2019.

De anbefaler at Rødøy kommune holder følgende nivåer:

- Netto driftsresultat, langsiktig minimumsnivå 2,0 %
- Netto driftsresultat, kortsiktig minimumsnivå (år) 2,0 %
- Disposisjonsfond, minimumsnivå 4,2 %

Differanse forventet NDR og risikjustert minimumsnivå for NDR er 2,9 %.

KS anbefaler minimumsnivåer på netto driftsresultat, risikjustert netto driftsresultat og disposisjonsfond, samt forventet netto driftsresultat ved stabil tjenesteproduksjon. Disse bygger på en rekke forutsetninger, blant annet at forholdet mellom inntekter og utgifter vil være likt som det har vært de siste fem årene.

Forutsetningene er blant annet satt for at kommunen skal opprettholde en stabil tjenesteproduksjon på lang sikt.

KS skriver at minimumsnivået for disposisjonsfond er basert på den enkelte kommunes risikoprofil. Dersom kommunen har et mindre disposisjonsfond enn det anbefalte nivået bør dette bygges opp gjennom en periode med noe høyere netto driftsresultater og avsetninger til disposisjonsfondet.

Se også KS oversikt over økonomisk handlefrihet per kommune (vedlagt).

FINANSIELLE MÅLTALL FOR RØDØY KOMMUNE

Kommunestyret skal ifølge den nye kommuneloven vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi.

Kommunestyret i Rødøy har vedtatt finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Dette i tråd med ny kommunelov. Måltallene bør være langsiktige, realistiske og oppnåelige. De vil være handlingsregler som ikke er rettslig bindende for budsjetttrammene.

Første tertial 2021 i forhold til vedtatte mål:

KØB i forhold til vedtatte mål	Mål %	Mål kr	T1 2021	T1 2021 kr	Avvik kr
Netto driftsresultat (perioden)	7,0 %	4 027 689	6,6 %	3 818 484	-209 205
Disposisjonsfond (av årsbudsjett bto. driftsinnt)	20,0 %	33 272 704	34,4 %	57 269 025	23 996 321
Netto lånegjeld (av årsbudsjett bto. driftsinnt)	75,0 %	124 772 641	72,5 %	120 607 627	4 165 014
Samlet bærekraftavvik					27 952 130

Oversikten viser at Rødøy kommune per andre tertial har et netto driftsresultat som er kr 206' lavere enn vedtatt mål. Disposisjonsfondet har vokst til kr 23 mill. enn vedtatt, og lånegjelden har blitt redusert så den er kr 4,1 lavere enn vedtatt Samlet har vi et positivt bærekraftavvik på kr 27 mill.

Denne reserven vi bygger oss, kan vi benytte til å gjøre nødvendige omstillinger i fireårsperioden.

Rødøy kommune har oppnådd bedre måltall enn hva både KØB og KS anbefaler. En vil komme nærmere tilbake til anbefalinger i budsjettdokumentet som presenteres i november.

INNBYGGERE

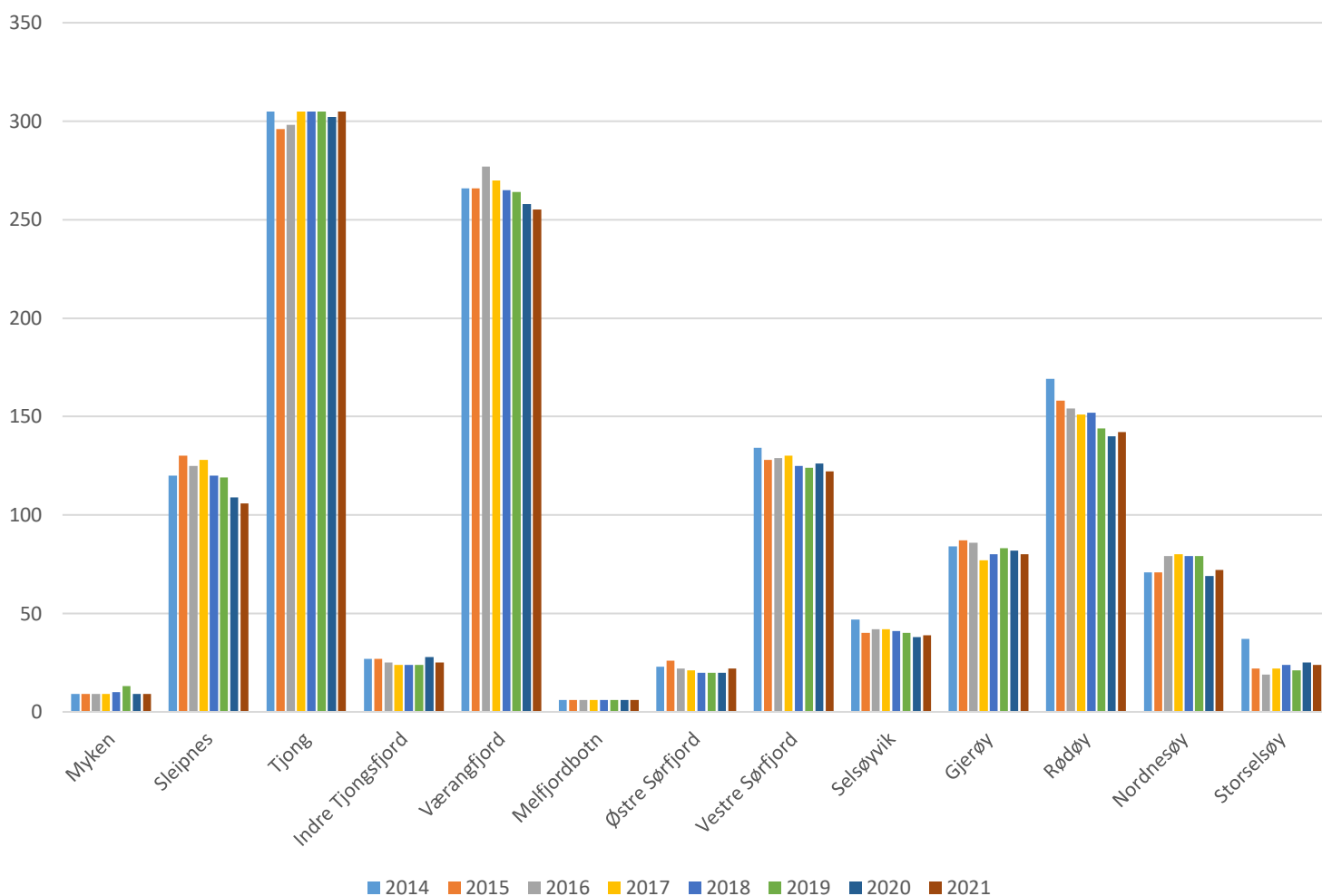
BEFOLKNINGSUTVIKLING

Rødøy hadde 1206 innbyggere per 1. januar 2021, en nedgang på 7 siste år. Siste 10 år er nedgangen på 88 innbyggere. Lavt fødselsoverskudd og liten innflytting gjør at prognosene viser fortsatt nedgang.

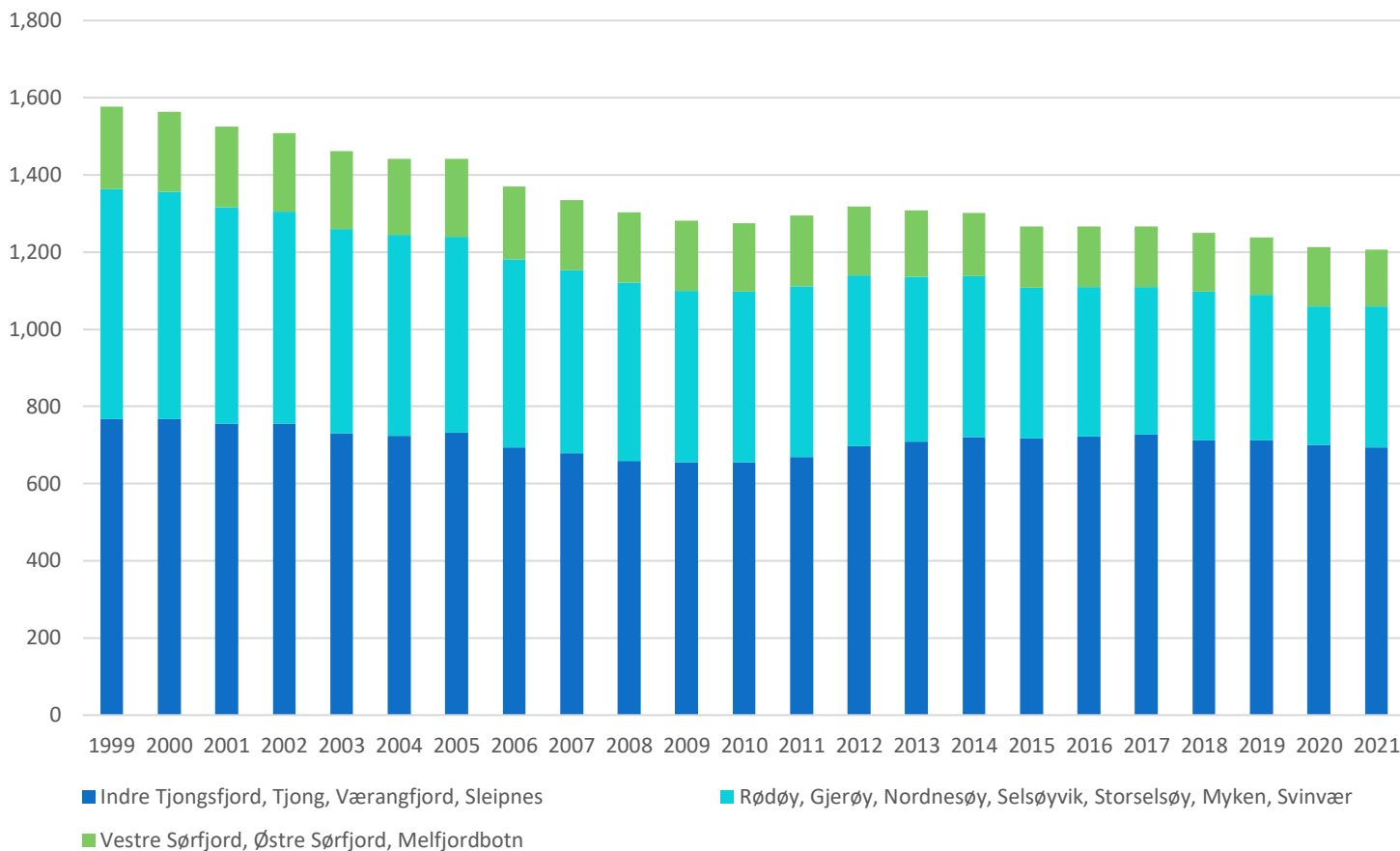
Kommunen har 14 grunnkretser, hvor den største kretsen, Tjong, har 305 innbyggere. Den minste som er Melfjordbotn har fem. På fastlandet i Værangfjorden og Tjongsfjorden bor 694, eller 58 % av innbyggerne. Det har vært en jevn økning der siden 2011, med nedgang siste år. På øyene bor 365 eller 30 % av innbyggerne, med økning siste år. I kretsene som grenser mot Rana og Lurøy, mot Sørfjorden og Melfjorden, bor 147 eller 12 % av innbyggerne, med nedgang siste år. Utviklingen har i samme periode vært jevnt nedadgående i disse kretsene samlet.

Per 1. juli 2021 hadde Rødøy kommune 1184 innbyggere. Dette folketallet er det inntektssystemet benytter for beregning av inntekter i 2022.

Kretsvis utvikling i folketall

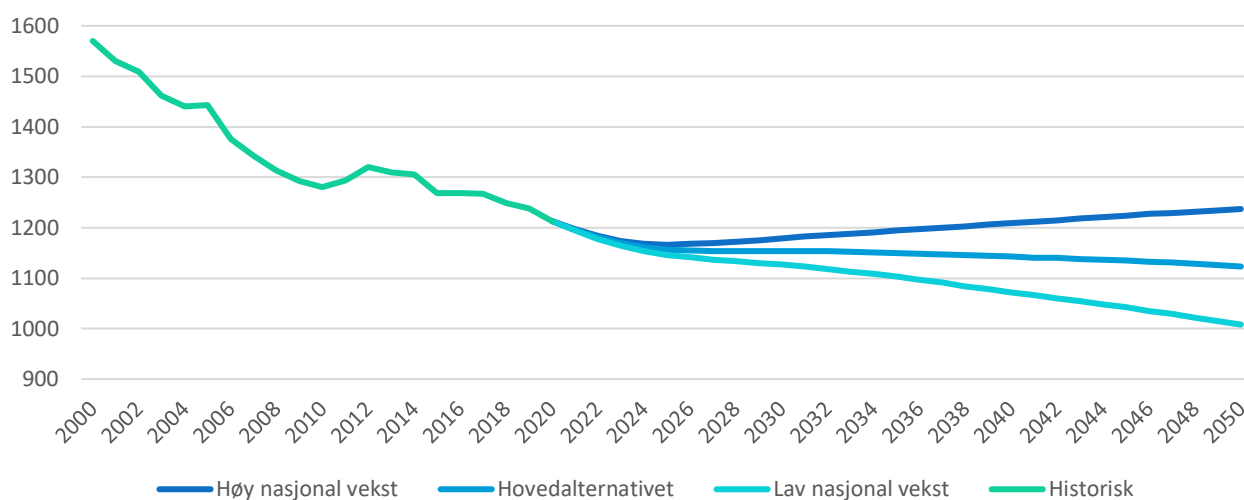

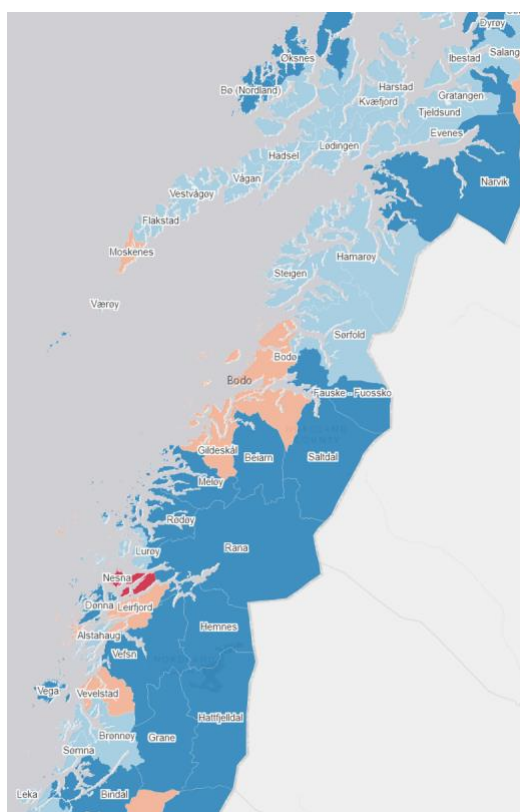

BEFOLKNINGSFRAMSKRIVNINGER 2020-2050

Framskrevet folkemengde Rødøy kommune

SSBs prognose (hovedalternativet) sier at Rødøy vil gå fra 1213 innbyggere ved inngangen av 2020 til 1123 innbyggere i 2050. Alternativene høy nasjonal vekst og lav nasjonal vekst er beregnet til å føre til henholdsvis 1237 eller 1008 innbyggere i 2050. Ved inngangen til 2021 var det 1206 innbyggere, som er noe høyere enn prognosen. Ved utgangen av 2. kvartal var innbyggertallet gått ned til 1184 personer. Hovedalternativet innebærer en befolkningsnedgang på rett over syv prosent. For Norge er det forventet en økning på over 11 prosent. I Nordland forventes det nedgang på omtrent en og en halv prosent.

TEGNFORKLARING

Befolkningsvekst

Befolkningsvekst
2020-2050 (prosent)

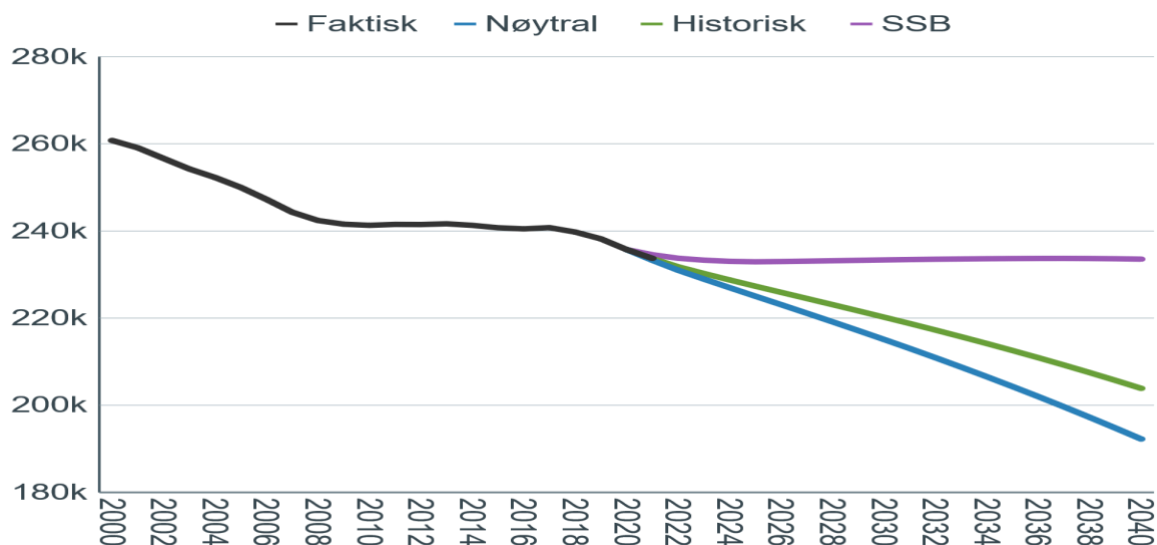
- Kraftig økning (>15 %)
- Økning (5 til 15 %)
- Lite endring (-5 til 5 %)
- Nedgang (<-5 %)

Tidligere framskrivinger fram mot 2040

1996	1 717
1999	1 505
2002	1 437
2005	1246
2008	1129
2009	1130
2010	1103
2011	1240
2012	1337
2014	1342
2016	1263
2018	1140
2020	1143

Det er stor usikkerhet i befolkningsframskrivingene. Framtidig inn- og utvandring er meget usikker, men også fruktbarheten og dødeligheten kan ende opp svært forskjellig fra det som er forutsatt. Økt andel eldre er blant de sikreste prognosene.

SSBs folketallsframskrivinger er det de fleste rapporter baserer seg på. Telemarksforskning er en privat aktør som har beregnet framskrivingen på en litt annen måte. Deres resultater skiller seg mest fra SSBs for de minst sentrale kommunene. Figuren under viser faktisk folketall i sentralitetsklasse 6 fra 2000 til 2021, hva SSB framskrifer og hva våre to scenarier framskrifer fram til 2040. I SSBs framskriving stabiliseres folketallet og det blir en liten vekst etter 2025. I Telemarksforskningens scenarier fortsetter nedgangen.

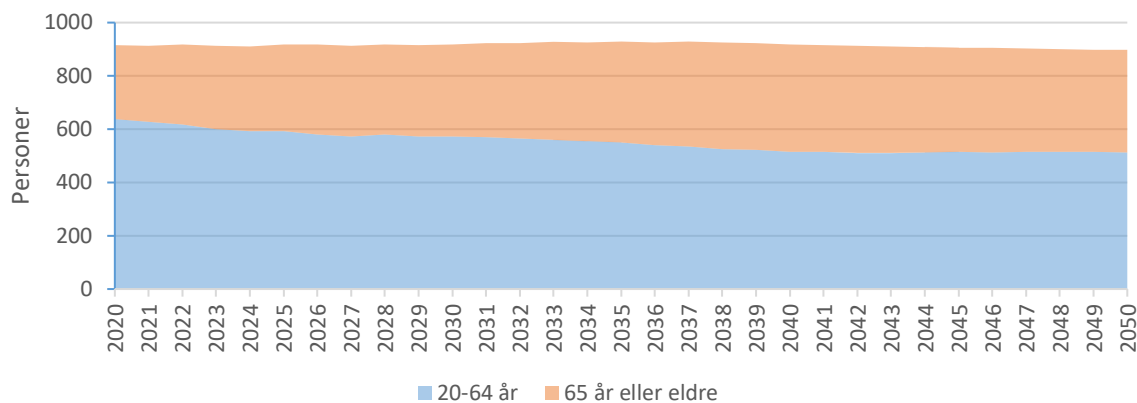

Framskrevet folkemengde for kommuner i sentralitetsklasse 6 (minst sentral). Kilde: Telemarksforskning.

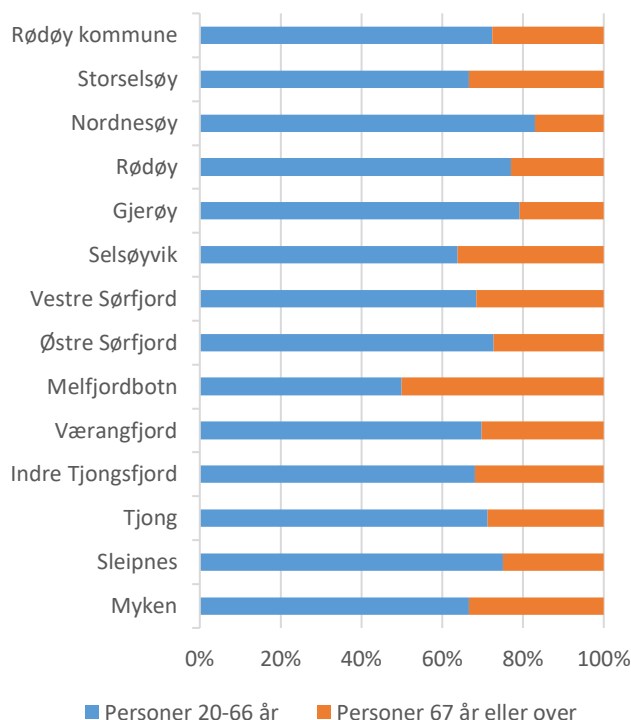
Særlig i kommuner med få innbyggere vil det være vanskelig å lage en god framskrivningsmodell. Det vil forekomme tilfeldige variasjoner i befolkningsveksten som verken SSBs eller andres modeller vil fange opp.

ALDERSFORDELING OG FORSØRGERBRØK

Framskrevet forsørgerbrøk hele kommunen

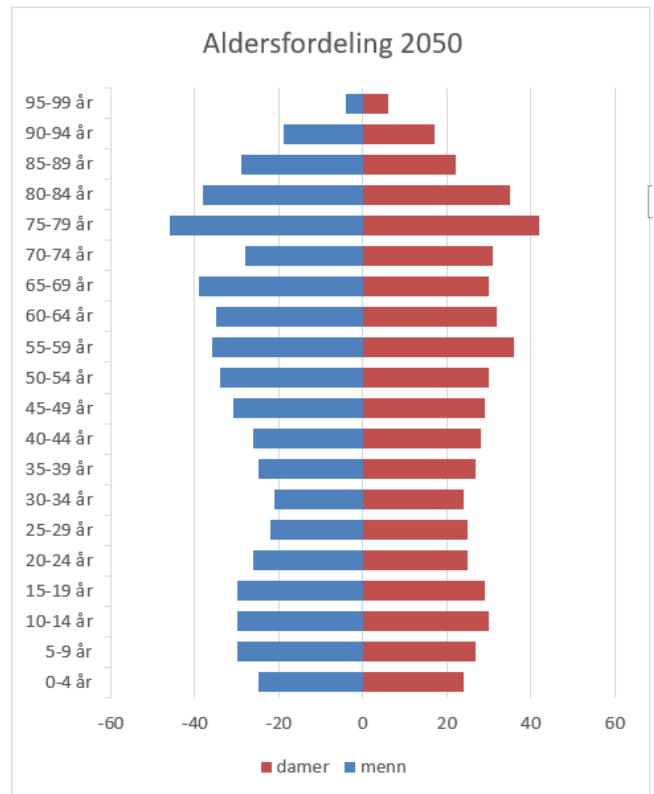
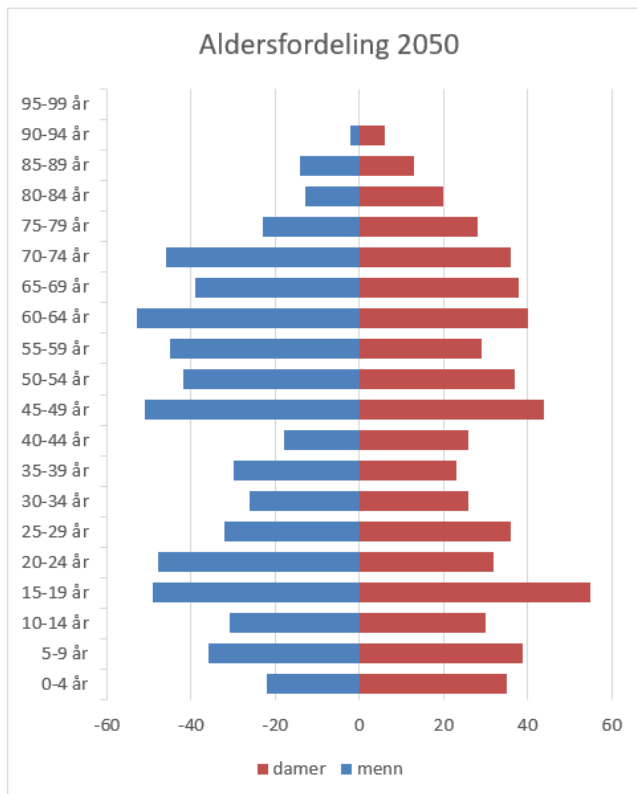
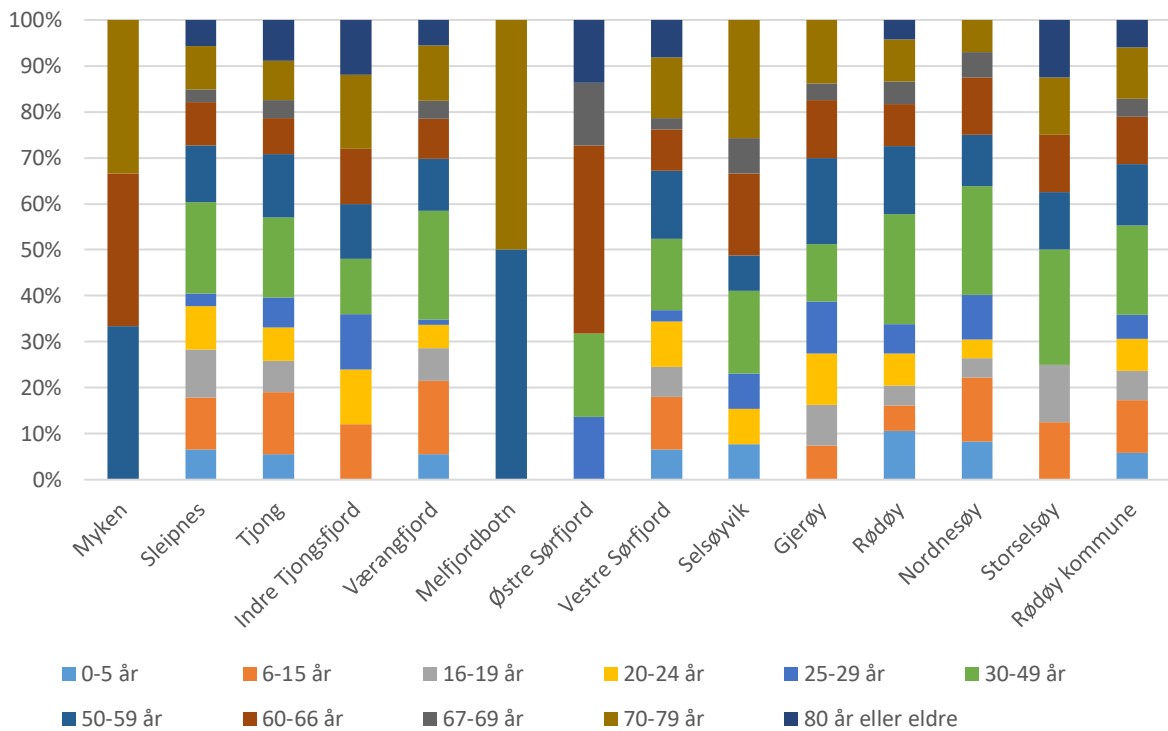
Forsørgerbrøk per grunnkrets 2021

Forsørgerbrøk i befolkningsframskrivingene regnes ut fra personer 65+ per personer 20-64. Det er beregnet at forsørgerbrøken i Rødøy går fra ca. 0,45 i dag til ca. 0,75 i 2050. Tilsvarende tall for Nordland er 0,36 i 2020 til 0,59 i 2050, og for landet 0,30 i 2020 og 0,51 i 2050.

Det forventes sterk økning av andel eldre fremover. Nasjonalt er andelen personer 70 år og over 12,4 i 2020 og forventes å være 21,2 i 2050. I Rødøy er tilsvarende tall 16,6 i 2020 og 28,2 i 2050. Andelen 80 år og over i Rødøy vil tredobles. Det er stor variasjon i aldersfordeling i kretsene.

Aldersfordeling per grunnkrets i 2021

2021-tallene er faktiske og 2050-tallene er fra 2020-framskrivinga.

BARN UNDER SKOLEALDER, OG ELEVPROGNOSER

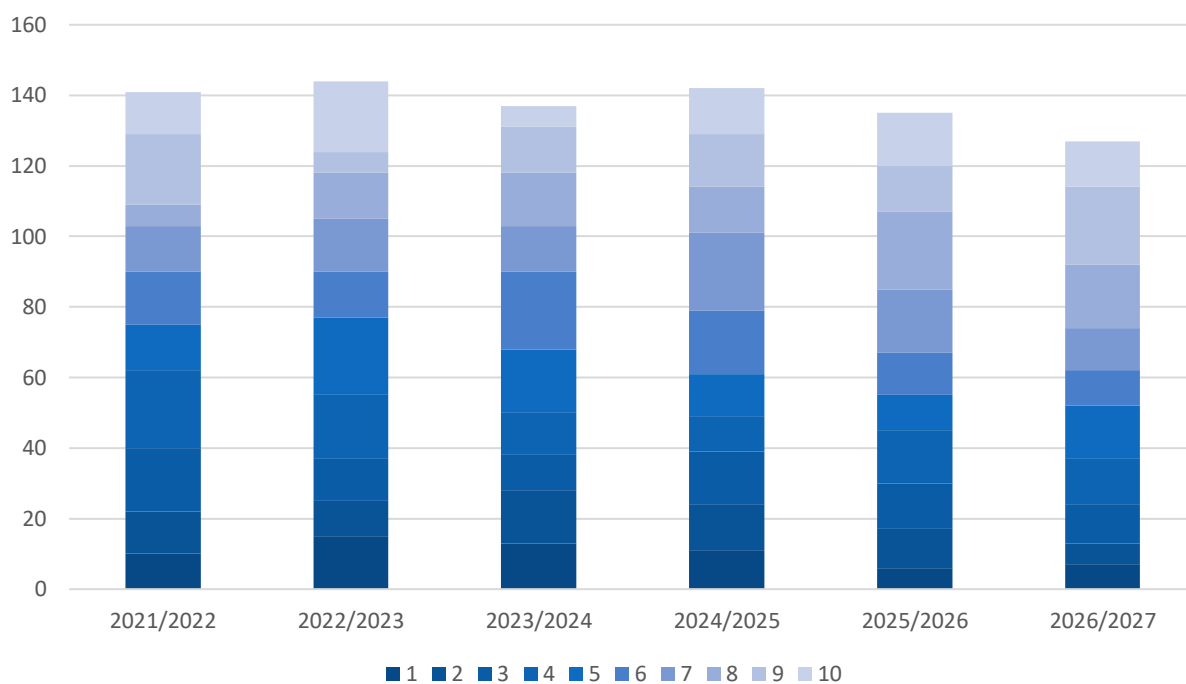
BARN UNDER SKOLEPLIKTIG ALDER

Krets	Antall	Kommentar
Gjerøy	0	
Jektvik	11	
Nesøy	6	
Rødøy	14	inkl. 1 fra Selsøyvik
Tjongsfjord	21	
Øresvik	6	
Totalt	58	

	2016	2017	2018	2019	2020	sep.21	Totalt
Gjerøy	0	0	0	0	0	0	0
Jektvik	4	2	3	1	0	1	11
Nesøy	2	1	2	0	1	0	6
Rødøy	4	4	2	1	2	1	14
Tjongsfjord	4	7	3	2	4	1	21
Øresvik	1	0	2	2	0	1	6
Totalt	15	14	12	6	7	4	58

Det er for tiden ingen barn fra Meløy i barnehagen i Tjongsfjord, ett barn fra Lurøy i barnehagen i Nesøy og fem barn fra Øresvik i barnehage i Lurøy, hvorav to i Aldersundet og tre i Konsvik.

ELEVPROGNOSER 2019-2026

Grafen viser totalt antall elever per trinn i Rødøyskolen.

Alle skoler	Skoleår	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt	Hvorav fra Lurøy/Meløy
2021/2022		10	12	18	22	13	15	13	6	20	12	141	11
2022/2023		15	10	12	18	22	13	15	13	6	20	144	8
2023/2024		13	15	10	12	18	22	13	15	13	6	137	9
2024/2025		11	13	15	10	12	18	22	13	15	13	142	8
2025/2026		6	11	13	15	10	12	18	22	13	15	135	8
2026/2027		7	6	11	13	15	10	12	18	22	13	127	7
Gjerøy skole													
	Skoleår	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt	
2021/2022						1	1				1	3	
2022/2023							1	1				2	
2023/2024								1	1			2	
2024/2025									1	1		2	
2025/2026										1	1	2	
2026/2027											1	1	
Jektvik skole													
	Skoleår	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt	
2021/2022		4	7	6	6	2	2	5	1	4	5	42	
2022/2023		4	4	7	6	6	2	2	5	1	4	41	
2023/2024		1	4	4	7	6	6	2	2	5	1	38	
2024/2025		3	1	4	4	7	6	6	2	2	5	40	
2025/2026		1	3	1	4	4	7	6	6	2	2	36	
2026/2027		0	1	3	1	4	4	7	6	6	2	34	
Nesøy skole													
	Skoleår	42	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt	Sum
2021/2022		0	2	1	2	2	1			1		9	
Lurøy				2					1		2	5	14
2022/2023		2		2	1	2	2	1			1	11	
Lurøy					2					1		3	14
2023/2024			2		2	1	2	2	1			10	
Lurøy		1				2					1	4	14
2024/2025		2		2			1	2	2	1		10	
Lurøy			1				2					3	13
2025/2026			2		2			1	2	2	1	10	
Lurøy				1				2				3	13
2026/2027		1		2		2			1	2	2	10	
Lurøy					1				2			3	13
Rødøy skole													
	Skoleår	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt	
2021/2022		2	1	2	3	2	1	1		2		14	
2022/2023		4	2	1	2	3	2	1	1		2	18	
2023/2024		4	4	2	1	2	3	2	1	1		20	
2024/2025		1	4	4	2	1	2	3	2	1	1	21	
2025/2026		1	1	4	4	2	1	2	3	2	1	21	
2026/2027		2	1	1	4	4	2	1	2	3	2	22	

Tjongsfjord skole												
Skoleår	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt	Sum
2021/2022	2	4	5	6	4	7	7	3	10	3	51	
Meløy	1			3		1				1	6	57
2022/2023	4	2	4	5	6	4	7	7	3	10	52	
Meløy		1			3		1				5	57
2023/2024	7	4	2	4	5	6	4	7	7	3	49	
Meløy			1			3		1			5	54
2024/2025	3	7	4	2	4	5	6	4	7	7	49	
Meløy				1			3		1		5	54
2025/2026	2	3	7	4	2	4	5	6	4	7	44	
Meløy					1			3		1	5	49
2026/2027	4	2	3	7	4	2	4	5	6	4	41	
Meløy						1				3	4	45
Øresvik skole												
Skoleår	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Totalt	
2021/2022	1	1	2	2	2	2		1	3	1	15	
2022/2023	1	1	1	2	2	3	2		1	3	16	
2023/2024	0	1	1	1	2	2	3	2		1	13	
2024/2025	2	0	1	1	1	2	2	3	2		14	
2025/2026	2	2	0	1	1	1	2	2	3	2	16	
2026/2027	0	2	2	0	1	1	1	2	2	3	14	

Tabellene viser antall elever per skole, skoleår og klasse, med egne rader for elever fra Meløy og Lurøy.

Elevprognosene går fram til skoleåret 26/27. Det betyr at årskullet fra 2020 er med, ikke de som er født i 2021. De er derimot med i oversikten over barn under skolepliktig alder, de som er født per i dag.

KOSTRA

Statistisk sentralbyrå, SSB, følger opp KOSTRA. KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Det finnes tall om f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

I KOSTRA-sammenheng grupperer SSB kommunene etter folke­mengde, bundne kostnader og frie disponible inntekter per innbygger. I 2020 ligger Rødøy i kommunegruppe 15, som består av kommuner med 600 til 1999 innbyggere og høye frie disponible inntekter per innbygger.

Statsforvalteren har oppfordret til at det i større grad rapporteres på KOSTRA tall i kommunene. Ifølge ny kommunelov som trådte i kraft høsten 2019 skal kommunestyrene vedta mål på nøkkeltall.

Administrasjonen benytter KOSTRA i mange sammenhenger, f.eks til vurdering av kostnadsnivå, hvordan en løser tjenestene i forhold til sammenlignbare kommuner, og for å vurdere hvordan utviklingen innenfor de enkelte områdene er. Det anbefales at både politikere og andre interessenter støtter seg til KOSTRA-rapporteringen.

I [statistikkbanken](#) finner man samtlige KOSTRA-tall i tabeller etter tjenesteområde. Her kan man velge å sammenligne med andre enkeltkommuner, etc. Se vedlagte oversikt over kommunefakta for Rødøy.

I forbindelse med utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel ble det også laget et [kunnskapshefte](#) med mange relevante tall fra statistikkbanken.

KOSTRA NØKKELTALL ETTER TJENESTEOMRÅDE

Noen sentrale tabeller per 2020, hvor Rødøy er i kostragruppe 15 etter kommunereformen:

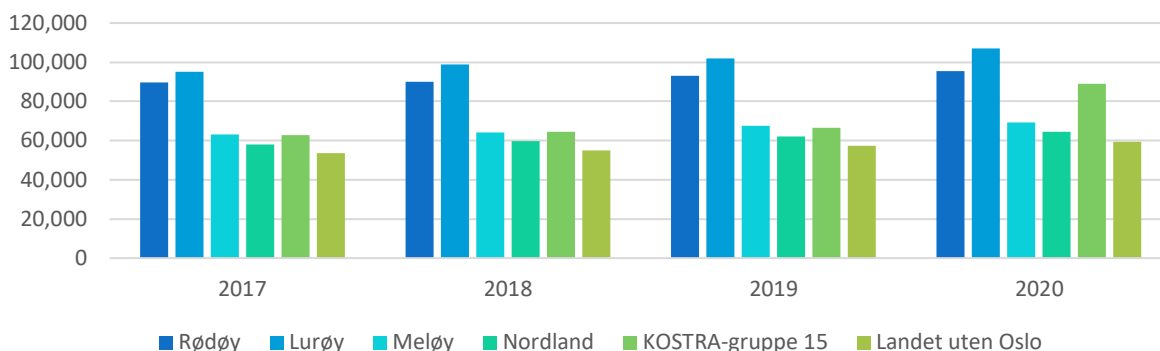
Befolkningsprofil	Rødøy	Kostragr.15	Landet	Nordland
Innbyggere (antall)	1 206	45 320	5 391 369	240 345
Fødte per 1000 innbyggere (per 1000)	5,8	6,4	9,8	8,3
Døde per 1000 innbyggere (per 1000)	9,1	12,3	7,5	9,2
Netto innflytting (antall) ¹	-3	-364	11327	-664
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	8,2	15,8	10,4	9,8
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	66,2	65,1	61,2	63,1
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	1,4	1,8	2,7	1,8
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	6,1	12,3	18,5	10,6
Regnskap	Rødøy	Kostragr.15	Landet	Nordland
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	9,1	5,7	2,7	1,8
Årets mindre/merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	0	-0,1	0	-0,1
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	49,8	42,1	18,7	21,2
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	-1,9	23,1	46,8	52,5
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	73,9	96,5	112,4	123,4
Frie inntekter per innbygger (kr)	95 570	89 054	60 867	64 326
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	30,6	18,7	11,6	9
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	3,9	18,7	16	16,6
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	71,1	39,9	38,5	29

Barnehage	Rødøy	Kostragr.15	Landet	Nordland
Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	73,7	83,5	85,4	88,5
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år (prosent)	93	92,6	92,7	94,4
Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (prosent)	102,6	98,1	97,3	97,9
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (prosent)	100	90,2	50	49,9
Antall barn korrigert per årsverk til grunnbemanning, alle barnehager (antall)	4,1	4,4	5,7	5,5
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent) ⁴	31,8	37,4	41,6	41,1
Andel barn i kommunale barnehager som får spesialpedagogisk hjelp (prosent)	0	2,6	4	4,2
Korr. Bto. driftsutgifter til barnehager per korr. oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	97,8	87,6	78,5	78,1
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	:	90,9	85,3	84,9
Netto driftsutgifter barnehager i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter (prosent)	8,2	7,6	14,2	11,7
Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	197 263	193 989	170 178	174 075
Korrigerte brutto driftsutgifter per korrigerte oppholdstimer i kommunale barnehager (kr)	89,5	75	61,6	63,3
Grunnskole	Rødøy	Kostragr.15	Landet	Nordland
Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	0	71,3	31,2	54,9
Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	93,1	188,9	142,9	159,1
Elever i kommunale og private grunnskoler som får særskilt norskopplæring (prosent)	0	4,1	6,3	4
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning (prosent)	6,7	10,1	7,7	9,5
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn (prosent)	65	69	73,2	68,6
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn (prosent)	65	61,7	69	64
Gruppestørrelse 2 (antall)	5,8	9,3	15,8	13,6
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	44	43,3	43,1	42,9
Netto driftsutgifter grunnskolesektor, av samlede netto driftsutgifter (prosent)	21,5	19,9	21,9	21
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor, per innbygger 6-15 år (kr)	214 333	194 970	118 838	134 699
Barnevern	Rødøy	Kostragr.15	Landet	Nordland
Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbygger 0-22 år (kr)	5118	10225	8082	8986
Barn med melding ift. innbyggerar 0-17 år (prosent)	4,5	7,3	5	6,2
Prosentdelen barn med undersøking ift. innbyggerar 0-17 år (prosent)	4,1	6,9	4,7	5,6
Barn med barnevernstiltak ift. innbyggerar 0-22 år (prosent)	2,9	5,7	3,7	4,3
Brutto driftsutgifter (funksjon 244) per barn med undersøking eller tiltak (kr)	62 125	75 243	57 250	69 852
Brutto driftsutgifter per barn som ikkje er plassert av barnevernet (funksjon 251) (kr)	94 375	28 969	44 675	48 181
Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr)	3 000	415 316	430 206	356 688
Barn med undersøking eller tiltak per årsverk (funksjon 244) (antall)	16	13,1	17,3	15,8
Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	100	81	91	83
Helse- og omsorgstjenester	Rødøy	Kostragr.15	Landet	Nordland
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	57 246	51 956	28 597	35 773
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	524	528,2	302,3	394
Netto driftsutgifter til omsorgstjenester av samlede netto driftsutgifter (prosent)	36	35,8	30,8	34,5
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	66,2	75,1	77,7	78
Årsverk per bruker av omsorgstjenester (årsverk)	0,56	0,59	0,58	0,58
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester (prosent)	64,9	36	28,9	31,2
Andel brukere av hjemmetjenester 0-66 år (prosent)	24,4	36,5	48,3	47,7
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på sykehjem (prosent)	6,8	14,4	11,4	11,9
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	88,9	92,4	90,4	89,8
Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon (kr)	130 359	4 450	3 987	4 047
Andel private institusjonsplasser (prosent)	0	0	9	0
Legetimer per uke per beboer i sykehjem (timer)	1,61	0,49	0,56	0,54
Andel innbyggere 67-79 år med dagaktivitetstilbud (prosent)	0	0,36	0,66	0,42
Netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten av samlede netto driftsutgifter (prosent)	9,3	7,2	5,4	6
Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	16,6	21,2	11,5	14,1
Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	16,6	13,7	9,6	12,2
Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	99,4	55,2	46,3	55,8
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	85,7	87,9	69,9	79,6

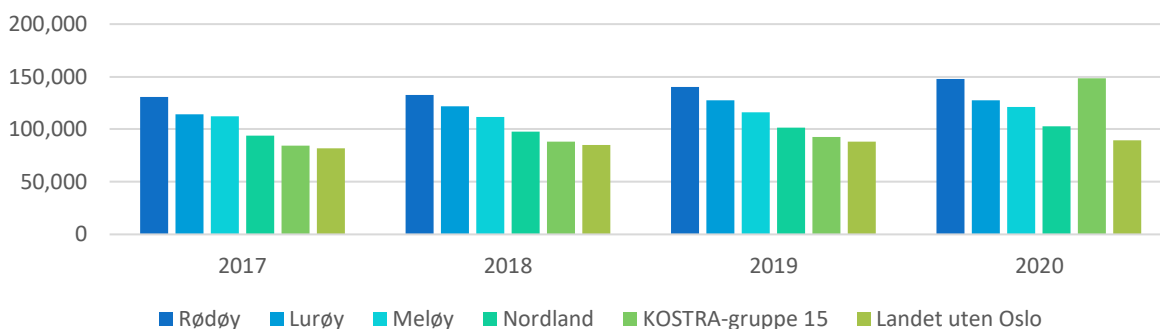
UTVIKLING SISTE FEM ÅR – SAMMENLIGNINGER

Frie inntekter per innbygger

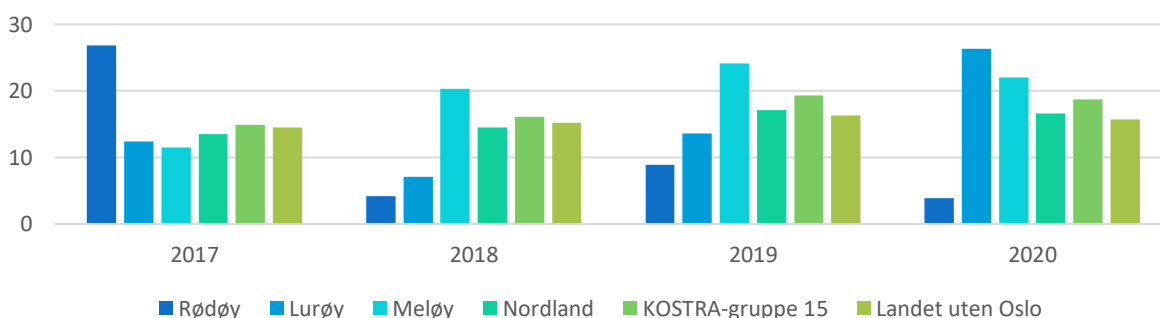
Rødøy hadde 23. høyeste frie inntekter per innbygger av 357 kommuner, og økende i femårsperioden. Dette er lavere enn Lurøy, men svært mye høyere enn landet ellers.

Brutto driftsutgifter per innbygger

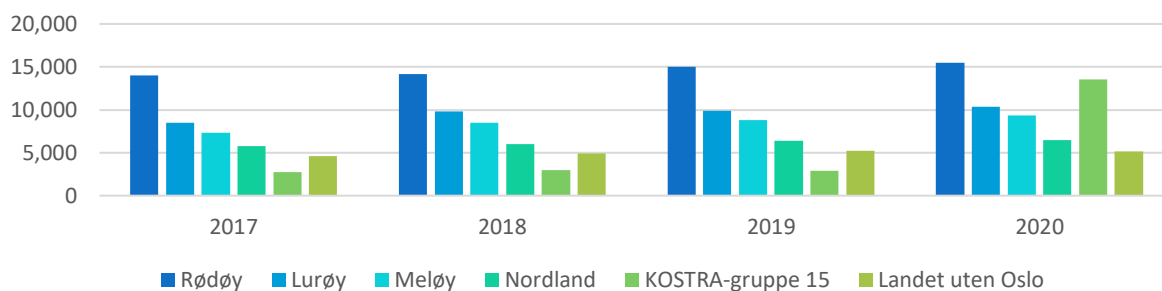
Rødøy hadde 47. høyeste driftsutgifter per innbygger av 357 kommuner. Også høyere enn Lurøy, som har høyere frie driftsinntekter enn Rødøy i samme periode.

Investeringsutgifter i prosent av driftsinntekter

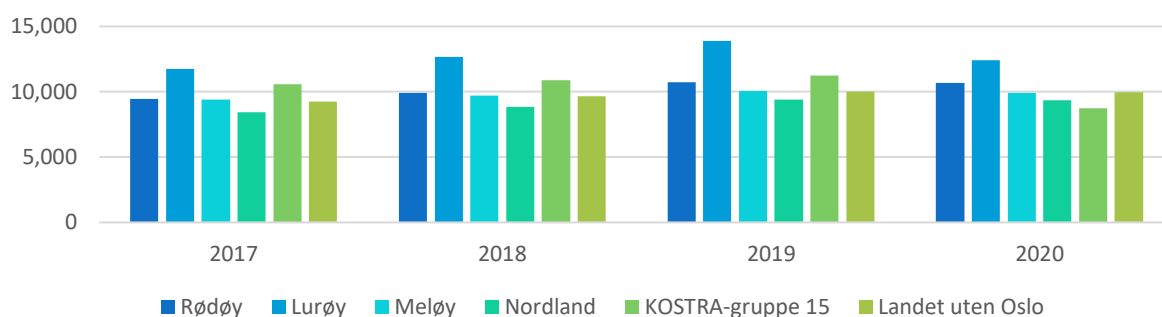
Rødøy hadde 19. laveste investeringsutgifter i prosent av driftsinntekter, av 357 kommuner. I årene 2015-2017 hadde en svært høye investeringsutgifter. Selv om vi har benyttet gode statlige ordninger som tippemidler og tilskudd fra husbanken, så medfører det høye investeringsnivået høyere avskrivninger (slitasje, behov for vedlikehold), renter og avdrag som belastes driftsbudsjettet. Det er også dyrt å ta flere enheter i bruk. Investingstakten har gått noe ned, og det er viktig å holde den på et lavt nivå.

Brutto driftsutgifter administrasjon

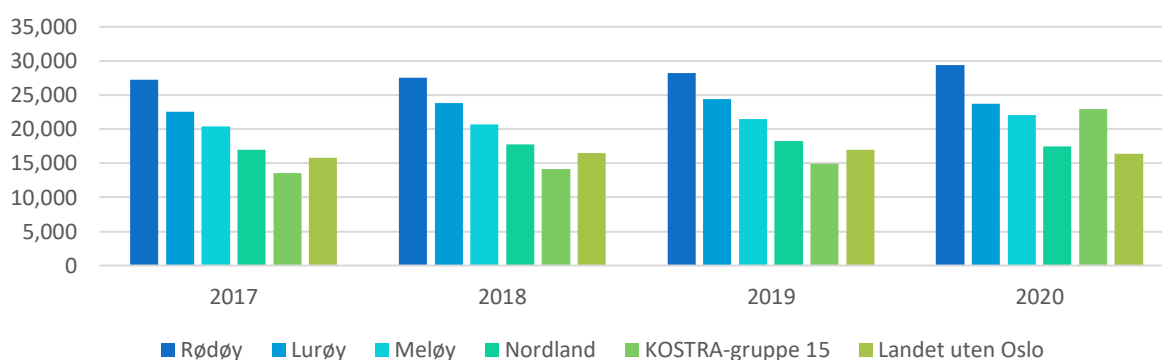
Rødøy hadde 25. høyeste driftsutgifter til administrasjon per innbygger av 357 kommuner.

Brutto driftsutgifter barnehage

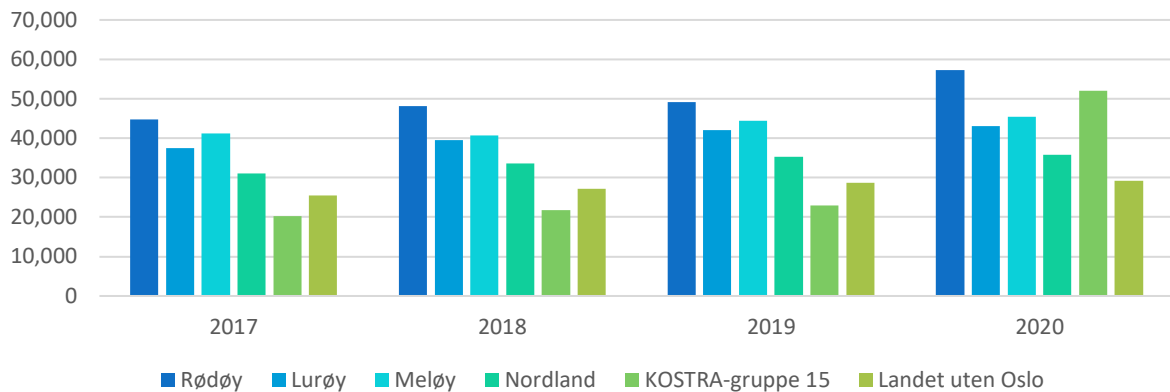
Rødøy hadde 85. høyeste driftsutgifter til barnehage per innbygger av 357 kommuner.

Brutto driftsutgifter grunnskole

Rødøy hadde 7. høyeste driftsutgifter til grunnskole per innbygger av 357 kommuner.

Brutto driftsutgifter Helse- og omsorg

Rødøy hadde 85. høyeste driftsutgifter til helse- og omsorg per innbygger av 357 kommuner.

KOMMUNALE VEIER

Veikostnader kr - indikator på spredtbygghet 2020	Rødøy	Koetra15	Landet uO
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger	2 268	3 384	1 229
Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km	46 356	110 977	150 639

HUSHOLDNINGER, BOLIGER

Boliger etter størrelse (bebodd og ubebodd)	
Under 30 kvm	5
30-39 kvm	4
40-49 kvm	8
50-59 kvm	40
60-79 kvm	65
80-99 kvm	74
100-119 kvm	115
120-139 kvm	113
140-159 kvm	50
160-199 kvm	77
200-249 kvm	50
250-299 kvm	14
300-349 kvm	5
350 kvm eller større	1
Ukjent	130

Husholdninger etter boligtype	Antall	Andel (%)
Boliger i alt	519	100
Enebolig	471	91
Tomannsbolig	28	5
Rekkehus, kjedehus, andre småhus	7	1
Annen boligbygning	13	3

Omsetning av boligeiendom	Antall	Kjøpesum	Snittpris
2010	6	2 113	352
2011	11	8 901	809
2012	8	4 340	543
2013	12	8 632	719
2014	5	3 420	684
2015	6	4 920	820
2016	10	11 230	1 123
2017	8	9 137	1 142
2018	4	5 660	1 415
2019	14	15 437	1 103
2020	7	10 701	1 529

Omsetning av boligeiendom med bygning og hjemmeloverføring. Kilde SSB tabell 06726. Hele '000 kroner

Omsetning av fritidseiendom	Antall	Kjøpesum	Snittpris
2010	9	3 100	344
2011	12	5 148	429
2012	9	6 773	753
2013	13	4 155	320
2014	13	7 668	590
2015	8	3 780	473
2016	9	6 165	685
2017	:	:	
2018	3	1 530	510
2019	6	4 255	709
2020**	18	19 233	1 069

Omsetning av fritidseiendom med bygning, både festet grunn og hjemmeloverføring. Foreløpige tall for 2020. Kilde SSB tabell 11694. Hele '000 kroner

Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere i 2020	Andel %
Rødøy	65
Lurøy	61
Meløy	28
Nordland	27
Landet uten Oslo	20
KOSTRA-gruppe 15	41

Rødøy har 7. høyeste andel av kommunalt disponerte boliger per innbygger av 357 kommuner. En høy andel, 81 %, er tilgjengelig for rullestolbrukere.

Boligstørrelse 2021

Beboede og ubeboede boliger er tatt med

	Antall					Andel (prosent)				
	Rødøy	Lurøy	Meløy	Nordland	Landet	Rødøy	Lurøy	Meløy	Nordland	Landet
Under 30 kvm	5	35	18	3 516	81 047	0,7	3,1	0,5	2,7	3,1
30-39 kvm	4	60	31	2 319	68 057	0,5	5,3	0,9	1,8	2,6
40-49 kvm	8	34	56	3 842	113 796	1,1	3,0	1,7	3,0	4,3
50-59 kvm	40	69	179	6 265	161 118	5,3	6,0	5,3	4,9	6,1
60-79 kvm	65	117	319	17 378	387 713	8,7	10,2	9,4	13,5	14,7
80-99 kvm	74	120	349	13 502	297 682	9,9	10,5	10,3	10,5	11,3
100-119 kvm	115	152	382	13 830	262 565	15,3	13,3	11,3	10,7	10,0
120-139 kvm	113	125	379	13 770	232 781	15,0	10,9	11,2	10,7	8,8
140-159 kvm	50	120	361	12 839	204 864	6,7	10,5	10,7	10,0	7,8
160-199 kvm	77	163	631	21 409	354 145	10,3	14,3	18,6	16,6	13,4
200-249 kvm	50	84	336	11 835	245 821	6,7	7,4	9,9	9,2	9,3
250-299 kvm	14	21	105	3 611	101 413	1,9	1,8	3,1	2,8	3,8
300-349 kvm	5	3	28	1 031	36 675	0,7	0,3	0,8	0,8	1,4
350 kvm eller større	1	5	19	563	23 099	0,1	0,4	0,6	0,4	0,9
Ukjent	130	34	193	3 298	66 745	17,3	3,0	5,7	2,6	2,5
Totalt	751	1 142	3 386	129 008	2 637 521					

kilde: tabell 06513

Boligstørrelse 2021, gruppert

	Antall					Andel (prosent)				
	Rødøy	Lurøy	Meløy	Nordland	Landet	Rødøy	Lurøy	Meløy	Nordland	Landet
0-59 kvm	57	198	284	15 942	424 018	7,6	17,3	8,4	12,4	16,1
60-119 kvm	254	389	1 050	44 710	947 960	33,8	34,1	31,0	34,7	35,9
119-199 kvm	240	408	1 371	48 018	791 790	32,0	35,7	40,5	37,2	30,0
200+ kvm	70	113	488	17 040	407 008	9,3	9,9	14,4	13,2	15,4
Ukjent	130	34	193	3 298	66 745	17,3	3,0	5,7	2,6	2,5

kilde: tabell 06513

Areal på formålsbygg per innbygger (m ²)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rødøy	10,3	11,7	12,9	13,0	13,3	13,3
Lurøy	10,9	11,1	11,2	11,4	11,3	11,8
Meløy	7,5	7,0	7,1	6,7	7,1	6,5
Nordland	6,4	5,9	6,5	6,3	6,0	6,0
KOSTRA-gruppe 15	9,7	9,5	9,8	9,9	9,9	10,2
Landet uten Oslo	5,1	5,1	5,2	5,1	4,9	5,2

Rødøy har 19. høyeste areal på formålsbygg per innbygger av 357 kommuner.

Utgifter til vedlikehold på formålsbygg per kvadratmeter (m ²)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rødøy	69,6	39,1	56,2	41,3	70,9	57,4
Lurøy	153,1	137,6	182,8	207,7	163,9	189,7
Meløy	37,2	83,0	75,8	46,6	43,0	47,1
Nordland	71,3	101,4	88,3	92,3	111,2	100,7
KOSTRA-gruppe 15	164,9	169,1	203,3	212,1	215,3	80,7
Landet uten Oslo	85,6	94,2	100,2	98,6	101,4	103,9

INNTEKT OG ARBEID OG NÆRING

INNTEKTSFORDELING PER HUSSTAND, SAMMENLIGNET MED LANDSGJENNOMSITT		
	Rødøy	Nordland
Desil 1 (lavest)	11,2	9,6
Desil 2	12,9	11,2
Desil 3	9,4	10,1
Desil 4	7,9	9,9
Desil 5	10,8	10,4
Desil 6	8,5	10,5
Desil 7	9,0	10,3
Desil 8	10,4	10,5
Desil 9	9,6	9,9
Desil 10 (høyest)	10,4	7,6

*For landet som helhet er hver desil = 10 %

Virksomheter etter antall ansatte	
Ingen ansatte	160
1-4 ansatte	45
5-9 ansatte	12
10-19 ansatte	11
20-49 ansatte	4
50+ ansatte	0

SYSSELSATTE ETTER NÆRING OG ALDER	15-19	20-24	25-39	40-54	55-66	67-74	Sum
Jordbruk, skogbruk og fiske	11	16	37	33	28	22	147
Bergverksdrift og utvinning	0	3	7	6	3	0	19
Industri	0	3	3	4	5	3	18
Elektrisitet, vann og renovasjon	0	0	0	0	3	0	3
Bygge- og anleggsvirksomhet	6	0	6	12	8	4	36
Varehandel, reparasjon av motorvogner	7	3	9	15	8	3	45
Transport og lagring	3	7	15	24	16	7	72
Overnattings- og serveringsvirksomhet	3	3	0	4	0	3	13
Informasjon og kommunikasjon	0	0	0	3	0	0	3
Finansiering og forsikring	0	0	0	0	3	0	3
Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	0	0	3	0	0	3	6
Forretningsmessig tjenesteyting	0	3	3	0	0	0	6
Off.adm., forsvar, sosialforsikring	8	0	6	13	16	0	43
Undervisning	0	3	25	20	8	3	59
Helse- og sosialtjenester	4	10	36	44	29	5	128
Personlig tjenesteyting	0	0	0	3	0	3	6
Uoppgitt	0	0	0	0	3	0	3
Alle næringer	42	51	150	181	130	56	610

Antall virksomheter etter hovednæring	
Jordbruk, skogbruk og fiske	88
Industri	13
Kraftforsyning	5
Vannforsyning, avløp og renovasjon	2
Bygge- og anleggsvirksomhet	18
Varehandel, reparasjon av motorvogner	15
Transport og lagring	17
Overnattings- og serveringsvirksomhet	15
Informasjon og kommunikasjon	2
Omsetning og drift av fast eiendom	8
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	5
Forretningsmessig tjenesteyting	3
Offentlig administrasjon/forvaltning	7
Undervisning	7
Helse- og sosialtjenester	17
Kultur, underholdning og fritid i alt	4
Personlig tjenesteyting	6
Totalt	232

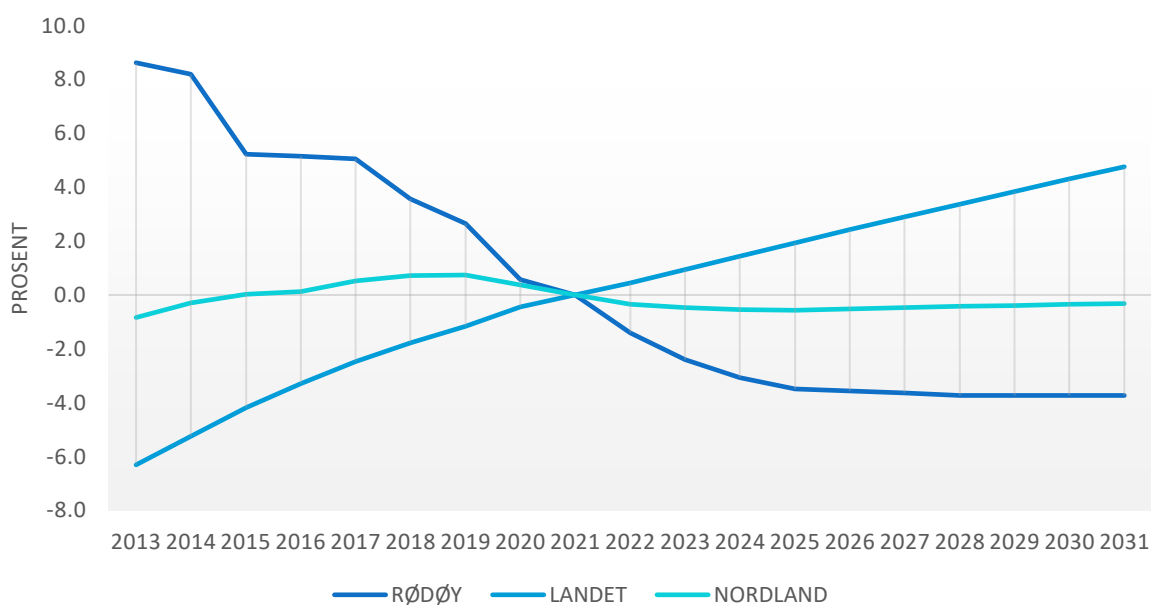

UTGIFTSBEHOV I FORHOLD TIL DEMOGRAFI

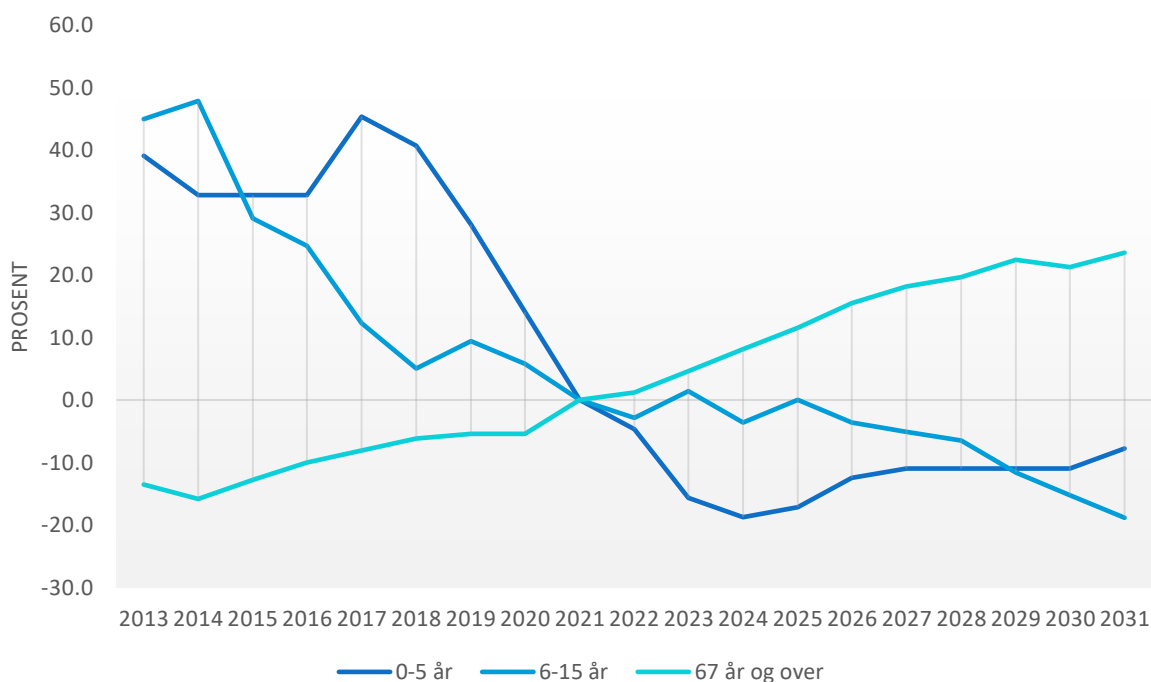
KS har laget en oppdatert modell som viser hvordan demografi forventes å påvirke den enkelte kommunens utgifter ved SSBs MMMM-alternativ for befolkningsframskrivninger, frem mot 2031. Hver kommune får dermed et beregnet anslag for hva befolkningsframskrivninger vil kunne komme til å bety for kommunens brutto utgiftsbehov til sentrale velferdstjenester som grunnskole, barnehage og pleie og omsorgstjenester.

I beregningene benyttes landsgjennomsnittets utgifter per innbygger og 2021-kroner. Modellen baserer seg på blant annet følgende utviklingstrekk:

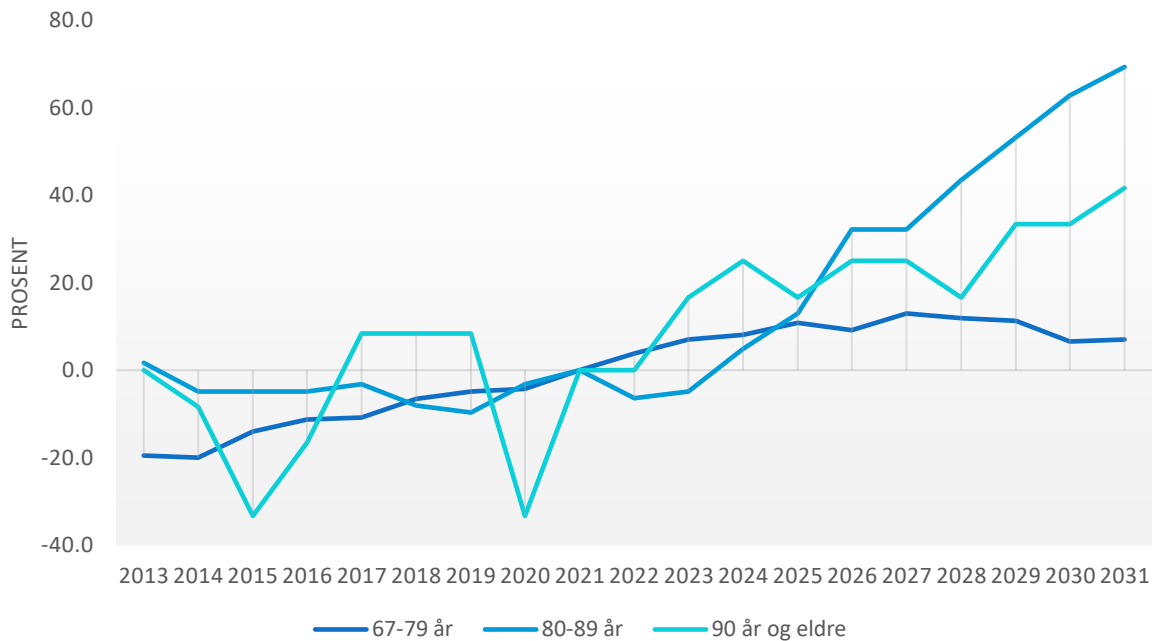
UTVIKLING I FOLKETALL PER 1. JANUAR

UTVIKLING I FOLKETALL FORDELT PÅ ALDERSGRUPPER PER 1. JANUAR

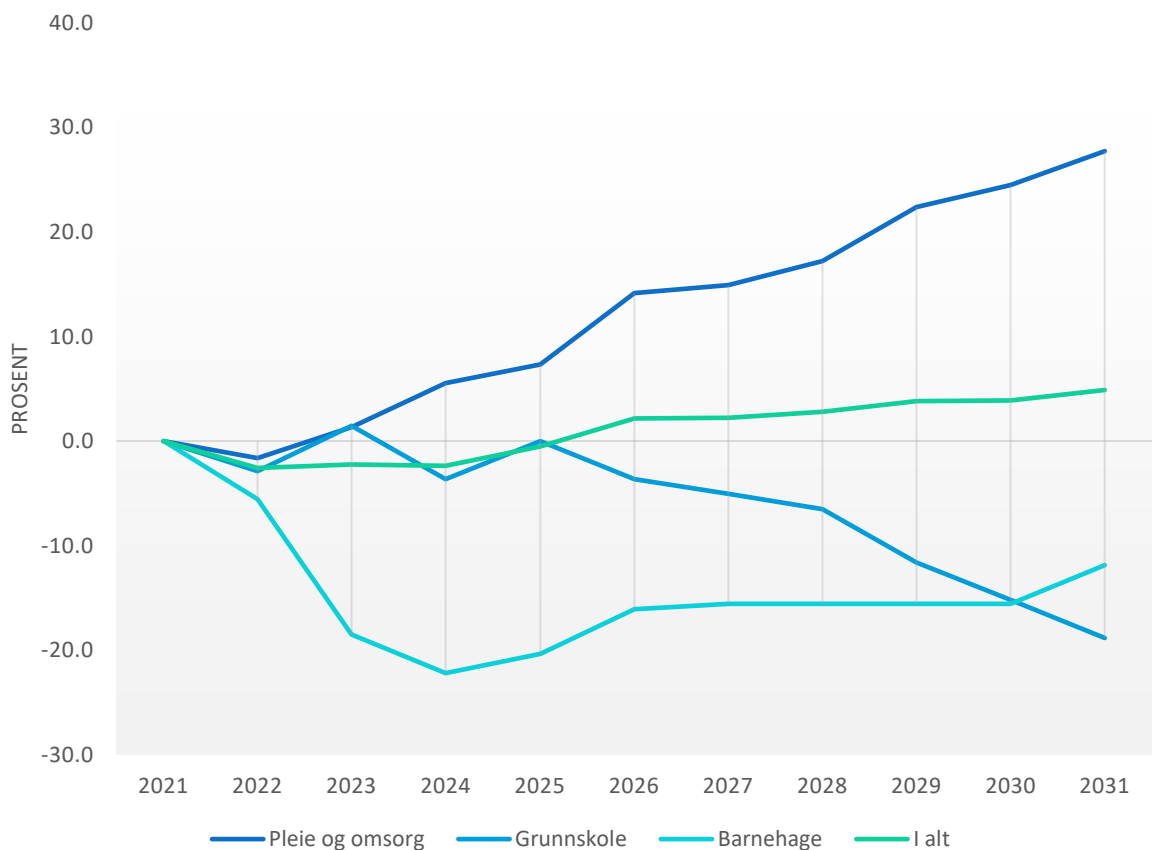

UTVIKLING I FOLKETALL FORDELT PÅ ALDERSGRUPPER ELDRE PER 1. JANUAR

UTGIFTSBEHOV PER TJENESTEOMRÅDE

KS har basert på denne utviklingen beregnet utgiftsbehovet for de største tjenesteområdene frem til 2031. Som beskrevet tidligere er utgiftsbehovet et anslag regjeringen bruker på hvor mye det vil koste kommunen å gi velferdstjenester til innbyggerne, og som de legger til grunn når de beregner inntektene vi vil få.

ANSLAG ENDRING I KOMMUNENS UTGIFTSBEHOV (HELE ´000 KRONER)

År	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial	Kommune- helse	Barnevern	RØDØY
2022	-599	-597	-640	-62	-77	-148	-2 122
2023	1 075	895	-1 493	-87	-25	-101	265
2024	1 550	-1 044	-427	-76	21	-117	-93
2025	653	746	213	-104	21	8	1 537
2026	2 487	-746	488	-48	63	-38	2 206
2027	293	-298	62	-27	31	-22	39
2028	825	-298	0	-28	14	-44	469
2029	1 892	-1 044	0	0	51	-62	836
2030	762	-746	0	76	-13	-50	29
2031	1 191	-746	427	-13	31	-47	843
Sum	10 129	-3 878	-1 370	-369	117	-621	4 009

DISPONIBLE INNTEKTER, RESSURSBRUK OG PRIORITERING

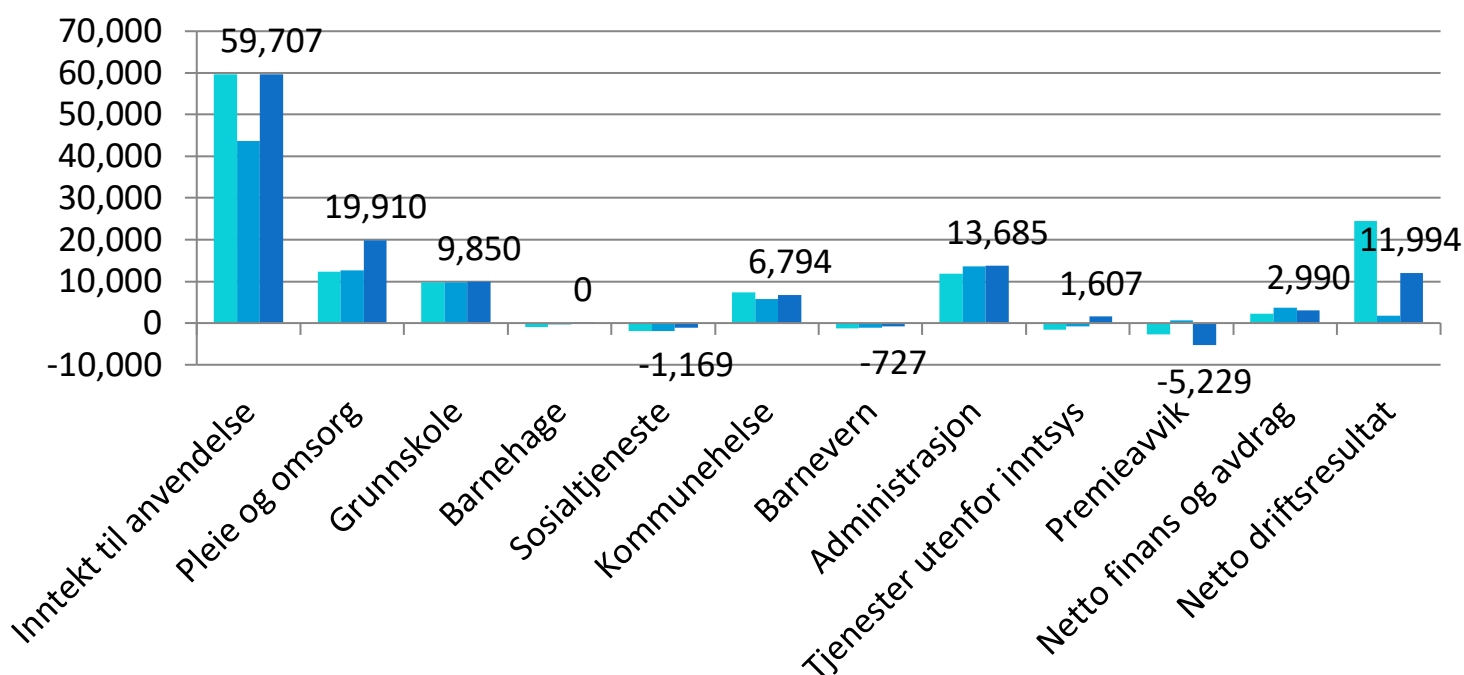
KS har laget en analyse av regnskapstall som synliggjør kommunens prioritering av ressursbruk. Modellen tar hensyn til kommunens utgiftsbehov og frie disponible inntekter. Modellen er vedlagt i sin helhet, med en tilleggsmodell som har sammenligning til tre av nabokommunene. Den er basert på kommunenes rapportering til KOSTRA.

KS skriver i veiledningen til modellen at når en kommune skal vurdere utviklingen over tid for egen kommune og sammenligne seg med andre kommuner er det viktig å ta hensyn til at:

- Kommuner har forskjellig inntektsgrunnlag, hvilket betyr at de ikke kan bruke like mye ressurser (penger) til de kommunale tjenestene. Kommunene med de høyeste inntektene kan gjennomgående ha bedre tjenestetilbud enn kommunene med de laveste inntektene.
- Kommunene er forskjellige med hensyn til befolkningssammensetning, andre sosiodemografiske forhold og bosettingsmønster som påvirker kommunenes forventede ressursbruk eller utgiftsbehov. En kommune med mange barn/unge i grunnskolealder må nødvendigvis forventes å bruke mer penger på grunnskole enn en kommune med få innbyggere i denne aldersgruppen.

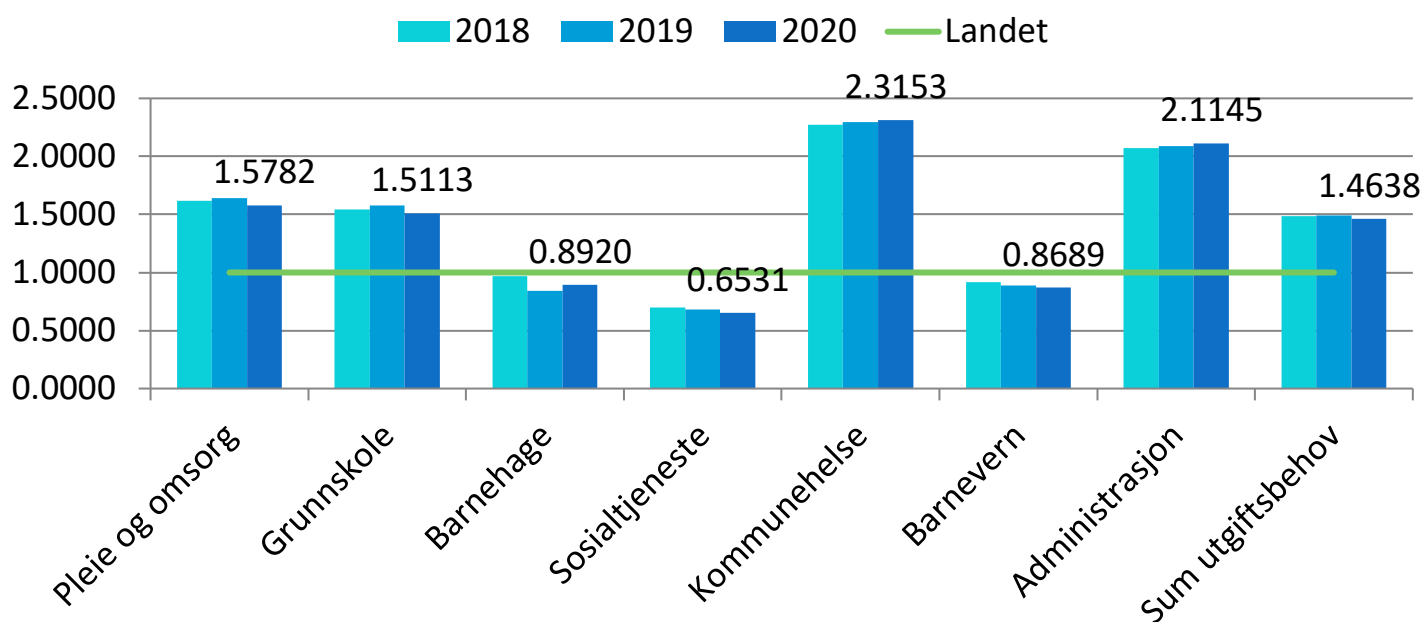
KOSTRA-TALL

■ 2018 ■ 2019 ■ 2020

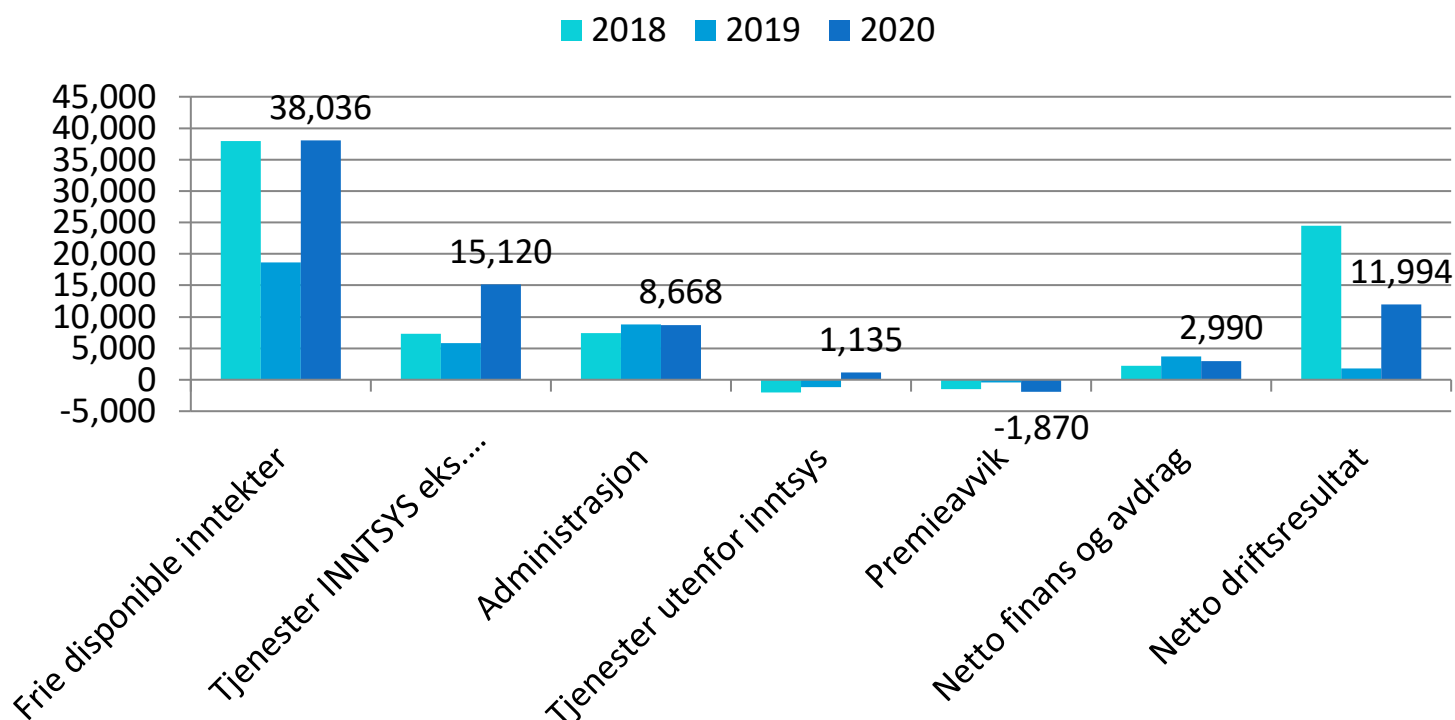
I dette diagrammet fremstilles kommunens ressursbruk hentet direkte fra KOSTRA (konserntall), og da som avvik fra landsgjennomsnittet (=0) per innbygger. Første søyle 'Inntekt til anvendelse' er summen av øvrige søyler, og viser om kommunen samlet sett har mer eller mindre inntekter (korrigerte frie inntekter) per innbygger som de kan bruke.

INNETKTSYSTEMETS KOSTNADSNØKLER

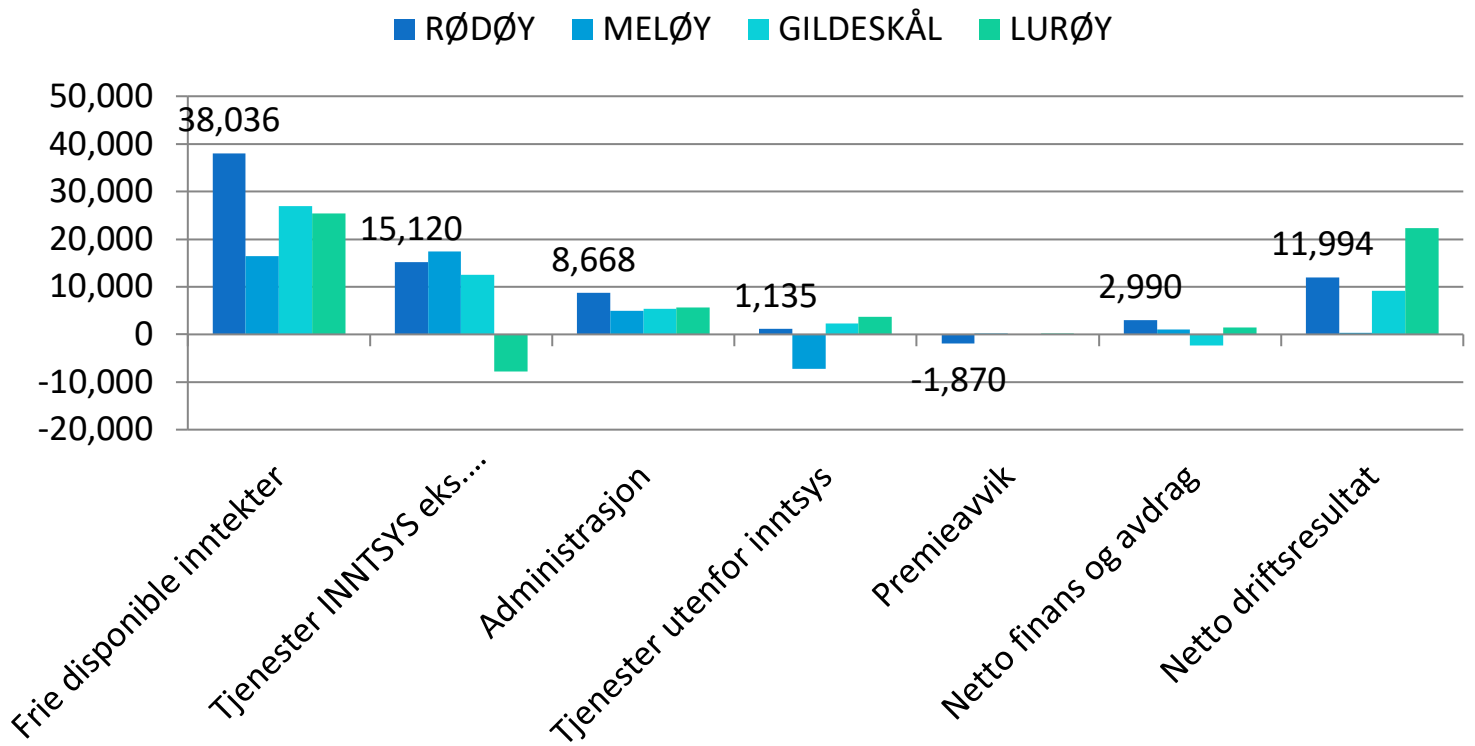

Viser kommunens beregnede utgiftsbehov etter delkostnadsnøklerne i inntektssystemet, og samlet utgiftsbehov som er en sammenvekting av de ulike delkostnadsnøklerne.

DISPONIBLE INNETKTER OG RESSURSBRUK

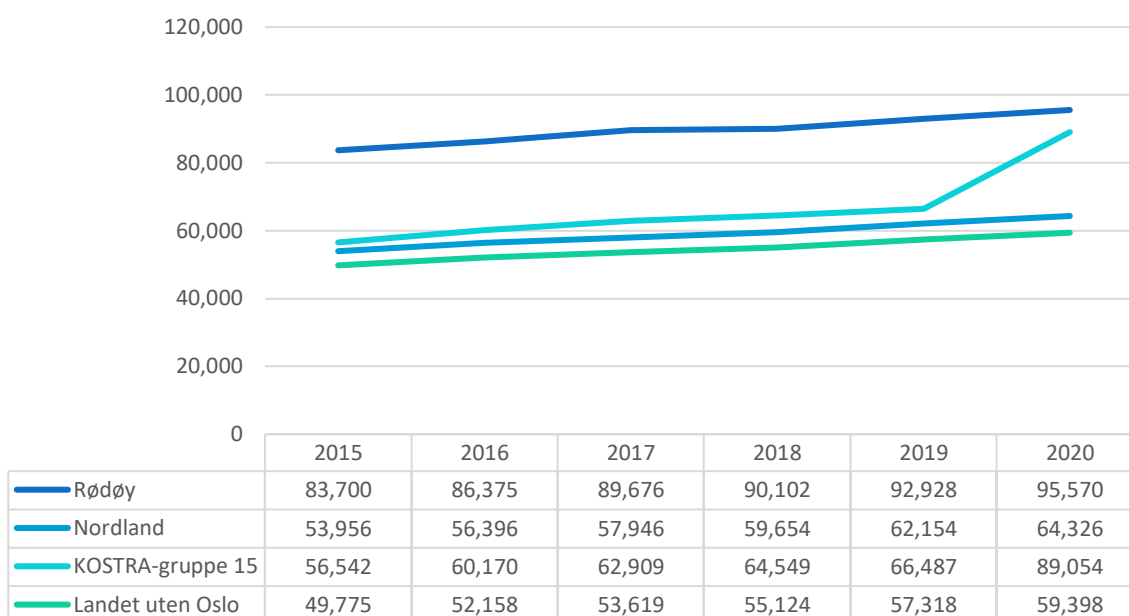

Illustrerer kommunens korrigerede frie disponible inntekt per innbygger sammenlignet med landsgjennomsnittet (=0) når det er korrigeret for kommunens utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter.

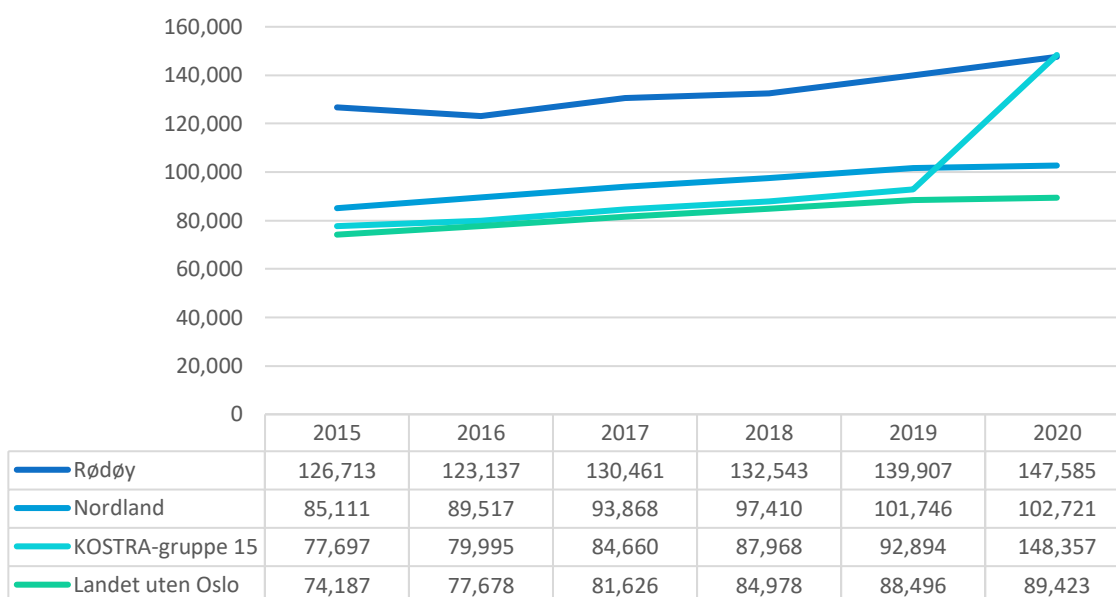
Diagrammet illustrerer kommunens korrigerte frie disponible inntekt per innbygger sammenlignet med nabokommunene.

Frie inntekter per innbygger

I forhold til sammenlignbare kommuner (KOSTRA-gruppe 15), andre kommuner i Nordland og i landet ellers har Rødøy svært høye frie inntekter per innbygger. Det er liten mulighet til å påvirke de frie inntektene.

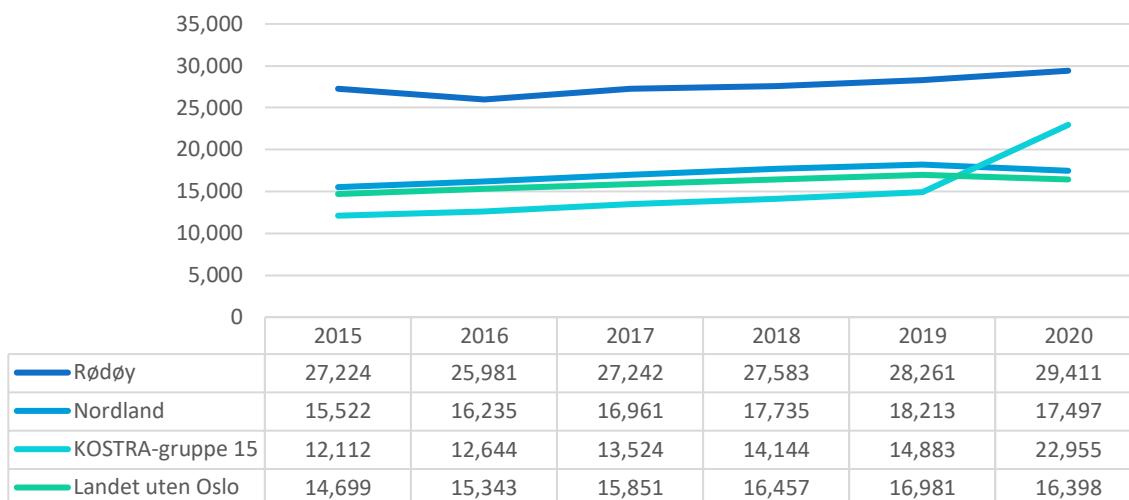
Brutto driftsutgifter per innbygger

Rødøy har tilsvarende svært høye brutto driftsutgifter per innbygger, på grunn av en dyr struktur med mange små enheter. Dersom en skal oppnå et positivt netto driftsresultat må en spare driftsutgifter.

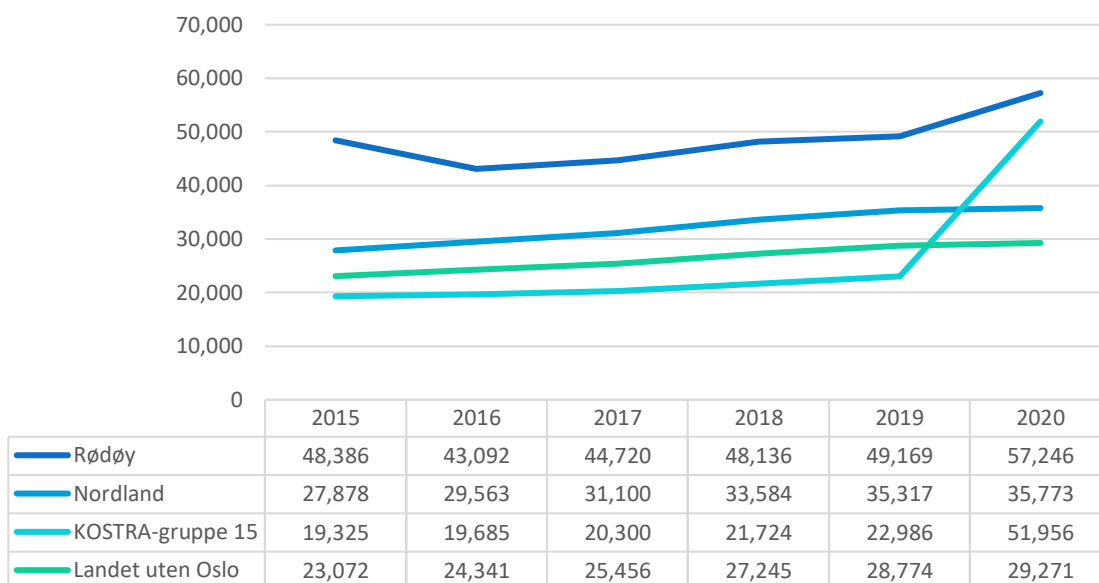
Brutto driftsutgifter per innbygger var kr 147' i 2020, mens en hadde kr 96' i frie inntekter fra staten samme år. Det er altså en underdekning på hele kr 49' per innbygger som må betales ved hjelp av andre inntekter, som eiendomsskatt, kraftinntekter, havbruksfond og andre brukerbetalinger.

Brutto driftsutgifter grunnskole

Elevtallet er synkende, og har vært det over lang tid. Driftsutgifter til grunnskole øker likevel årlig, i tråd med pris- og kostnadsveksten. Det har ikke vært redusert kostnader som konsekvens av det synkende elevtallet.

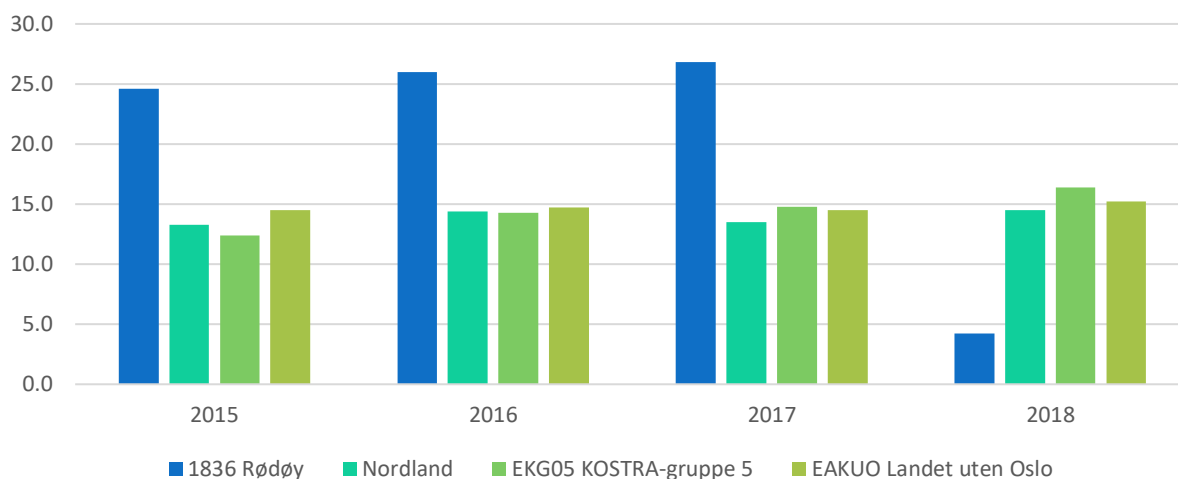
Brutto driftsutgifter helse- og omsorg

Utgifter til helse- og omsorg har også økt årlig, utenom fra 2015-2016 hvor det påløp store ekstraordinære kostnader. Befolkningen blir stadig eldre, så en er nødt til å ta i bruk andre måter å jobbe på, for å kunne levere gode tjenester innenfor de inntektsrammene vi har.

Investeringsutgifter i prosent av driftsinntekter

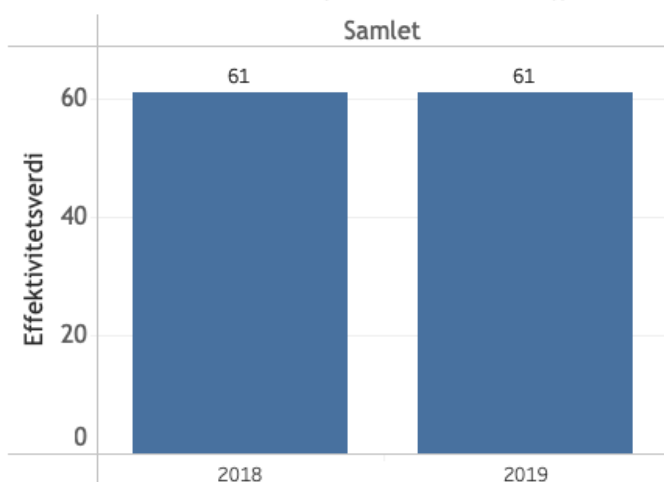
EFFEKTIVITET I KOMMUNENE

Senter for økonomisk forskning (SØF) har utarbeidet beregninger for effektiviteten i de kommunale tjenestene. Metoden sier noe om den enkelte kommunes effektivitet i forhold til beste etablerte praksis.

Kommunene kan maksimalt få en effektivitetsscore på 100. Dersom en kommune får verdien 70 innenfor et tjenesteområde, tilsier dette at kommunen er 30 prosentpoeng mindre effektiv enn det som er mulig innenfor analyseopplegget.

Resultater 2018 og 2019. Rødøy

Ikke alle kommuner har verdi for alle tjenesteområder ett eller begge år.

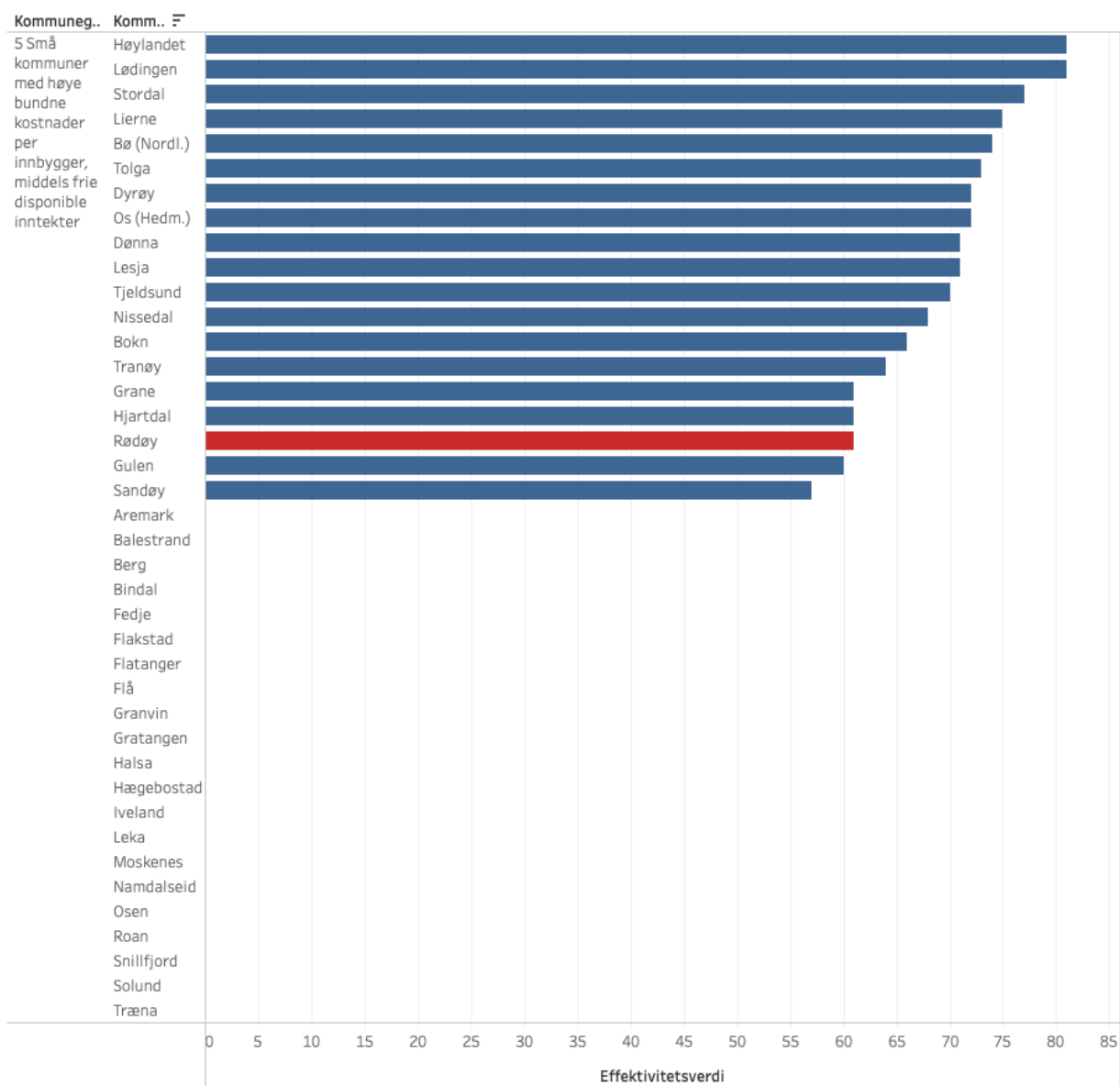
Samlet effektivitetsverdi for Rødøy er 61 i både 2018 og 2019.

Barnehage har effektivitetsverdi 65 i 2018 og 63 i 2019.

Grunnskole har effektivitetsverdi 72 i 2018 og 69 i 2019.

Pleie og omsorg har effektivitetsverdi 52 i 2018 og 55 i 2019.

Resultater 2019 for kommuner i samme kommunegruppe som Rødøy. Samlet.

Alt i alt ender Rødøy som svært lite effektiv. Dette skyldes en dyr struktur, hvor en betaler relativt mye for å gi tjenester til få. Desentralisert drift har vært en ønsket politikk i Rødøy kommune.

Samlet effektivitet i Rødøy i forhold til kommuner i samme kommunegruppe. Flere detaljer og sammenligninger finnes på [regjeringen.no, effektivitet i kommunene](http://regjeringen.no/effektivitet-i-kommunene).

Kommunebarometeret er en måling som presenteres av Kommunal rapport hvert år. Den er en omfattende, redaksjonell analyse av sentrale nøkkeltall for hele Kommune-Norge. Barometeret viser hvilke kommuner som driver best, altså hvem andre kan lære mest av.

Rødøy havner i 2020 i bunnsjiktet på totaltabellen med en 317. plass korrigert for økonomiske forutsetninger. Det er 11 plasser bedre enn i 2020. Ser en på bare nøkkeltallene og ignorerer økonomiske forutsetninger, ligger vi på en 308. plass.

Det er på økonomi Rødøy ligger best an, med en 31. plass nasjonalt, og 6. plass i Nordland. Her trekker brutto driftsresultat siste år og disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter, samt endring av disposisjonsfond siste år særlig opp – vi ligger på 1. plass nasjonalt på alle disse tre.

Innenfor helse ligger vi dårligst an, med en 335. plass som er 35. plass i Nordland. Her trekker årsverk av psykiatriske sykepleiere, andel 2-åringer som er med i vaksinasjonsprogrammet og vaksinasjonsgrad for 2- og 9-åringer særlig ned.

Dette er eksempler. Det er viktig å gå inn i rapporten for å forstå vurderinger og kriterier som fører til plasseringene.

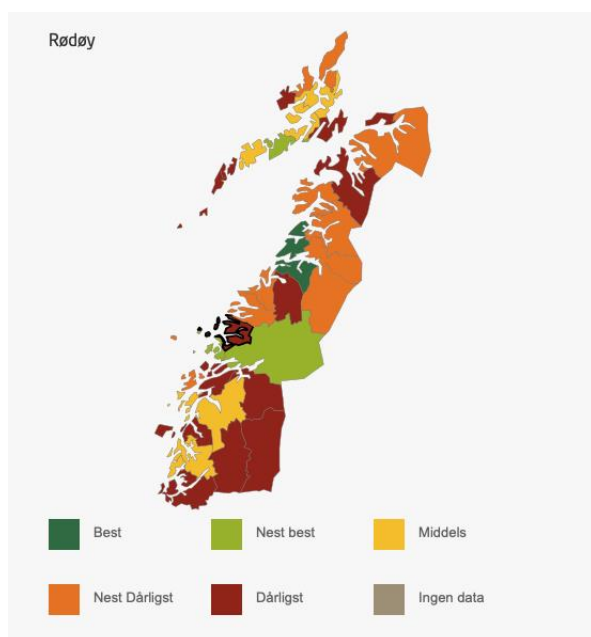
Kommunebarometeret kan benyttes til planlegging og tilpasning av tjenestetilbud ut fra

sammenlignbare kommuner, men vi har naturligvis endel svakheter på grunn av lavt folketall og dermed svakt statistisk grunnlag. Det kan heller aldri riktig gjenspeile de geografiske utfordringene Rødøy kommune har.

Vedlagt hele rapporten for Rødøy, som blant annet har med sammenligning til nabokommuner. Kilde:

[Kommunal Rapport, kommunebarometeret.](#)

KOMMUNE-NM 2021

NHO har utarbeidet Kommune-NM 2021, hvor de rangerer kommunene etter attraktivitet og lokal vekstkraft, basert på forhold ved næringsliv, arbeidsmarked, demografi, kompetanse og kommunal økonomi. Tallgrunnlaget er fra 2020.

Rødøy rangeres på 24. plass i fylket mot 27 året før, og 292. plass nasjonalt mot 306 året før.

Kommunenavn	Folkemengde (1. jan. 21)	Rangering	Endring 2019-2020	Endring 2014-2020	Rangering, områdeindikator 2020				
					Næringsliv	Arbeidsmarked	Demografi	Kompetanse	Komm. økon.
					2020	2020	2020	2020	2020
Rødøy	1206	292	14	18	287	97	279	312	338
Bodø	52560	41	-6	4	116	87	44	87	31
Narvik	21661	221	-12	0	145	322	204	34	212
Bindal	1397	350	-2	3	329	277	348	249	344
Sømna	1990	209	51	11	219	120	171	173	280
Brønnøy	7803	204	-9	-23	218	247	247	64	120
Vega	1182	349	-5	-13	321	329	285	342	323
Vevelstad	465	348	5	4	299	256	331	339	348
Herøy (Nordland)	1793	146	45	64	143	117	136	246	172
Alstahaug	7394	172	-8	-20	252	150	179	46	169
Leirfjord	2278	334	-4	-7	335	341	218	321	274
Vefsn	13268	143	12	8	135	193	152	83	150
Grane	1453	303	-25	16	297	205	253	336	293
Hattfjelldal	1267	335	-7	-42	339	124	356	343	279
Dønna	1371	269	31	48	181	222	290	220	302
Nesna	1701	319	5	-20	331	228	343	291	245
Hemnes	4428	301	-8	5	304	313	192	202	286
Rana	26083	82	2	14	96	216	144	41	61
Lurøy	1876	102	67	120	129	69	173	123	160
Træna	442	285	27	13	285	141	266	300	309
Meløy	6247	239	4	-2	247	269	182	77	250

Gildeskål	1920	272	-3	-25	294	295	304	33	204
Beiarn	999	330	-1	-14	350	221	316	239	270
Saltdal	4632	265	16	35	258	246	229	187	284
Fauske - Fuosko	9640	222	7	-4	180	271	209	180	161
Sørfold	1912	242	25	48	315	144	273	19	321
Steigen	2586	245	28	64	292	174	115	188	320
Lødingen	2003	347	-1	-9	243	333	342	311	337
Evenes	1324	338	-2	-25	250	324	333	272	342
Røst	488	324	26	18	162	317	314	349	296
Værøy	698	331	-12	1	262	270	329	355	242
Flakstad	1238	337	-23	2	136	342	339	353	282
Vestvågøy	11521	177	-1	22	106	281	69	256	166
Vågan	9670	132	-37	36	39	209	97	273	180
Hadsel	8065	206	18	46	251	186	117	255	155
Bø	2576	333	12	18	268	349	227	325	312
Øksnes	4416	267	18	16	109	352	223	296	125
Sortland - Suortá	10514	160	-6	4	98	239	120	221	152
Andøy	4588	253	18	-20	260	134	327	211	244
Moskenes	989	311	-58	-27	5	350	337	354	317
Hamarøy	2701	295	-8	8	264	192	318	244	313

Næringsliv	<p>Næringsvariasjon: Målt ved 1 minus summen av kvadrerte næringsandeler (+)</p> <p>Inntektsnivå: Gjennomsnittlig bruttoinntekt per person 17 år og over, 2019-kroner*(+)</p> <p>Privat sysselsetting: Sysselsatte i privat sektor og offentlige foretak som andel av total antall sysselsatte, prosent (+)</p> <p>Kommunens kjøp av private tjenester som andel av driftsutgifter: Kommunens kjøp av tjenester fra private i prosent av brutto driftsutgifter (+)</p>
Arbeidsmarked	<p>Sysselsettingsandel : Sysselsatte personer etter arbeidssted i prosent av befolkningen 16-66 år**(+)</p> <p>Sykefravær: Tapte dagsverk på grunn av egen sykdom i prosent av avtalte dagsverk(-)</p> <p>Uføre: Uførepensjonister 18-67 år i prosent av befolkningen**(-)</p> <p>Arbeidsledige: Registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken(-)</p>
Demografi	<p>Befolkningsvekst: Gjennomsnittlig årlig vekst i befolkningen over tre år. Prosent(+)</p> <p>Unge i forhold til eldre i arbeidsstyrken: Innbyggere 26-35 år som andel av innbyggere 56-65 år. Prosent(+)</p> <p>Netto innflytting: Netto innflytting som i prosent av befolkningen**(+))</p>
Kompetanse	<p>Andel sysselsatte med minst fire års høyere utdanning: Sysselsatte med utdanning på universitets- og høyskolenivå over 4 år etter arbeidssted i prosent av alle sysselsatte i kommunen (+)</p> <p>Andel sysselsatte med bestått fagprøve: Sysselsatte med beståtte fagprøver som høyeste utdanningsnivå i prosent av alle sysselsatte i kommunen (+)</p> <p>Andel sysselsatte med teknisk og naturvitenskapelig utdanning (opptil 4 år): Sysselsatte med 1-4 års høyere utdanning innen naturvitenskapelige, håndverks- og tekniske fag i prosent av syssels. etter arbeidssted (+)</p>

Kommuneøkonomi	Kommunale administrasjonsutgifter: Netto driftsutgifter til administrasjon per innbygger, 2019-kroner (-)
	Eiendomsskatt fra næringsseiendom i gjennomsnitt per sysselsatt: Skatt for annen eiendom per sysselsatt etter arbeidssted, 2019-kroner(-)
	Kommuneinntekter i forhold til utgifter: Inntekter fra eiendomsskatt, inntekt og formue, andre salgs- og leieinntekter i prosent av driftsutgifter(+)
	Kommunal betalingsevne: Arbeidskapital i prosent av brutto driftsinntekter(+)
	Aldring: Befolkningen over 80 år i prosent av befolkningen i yrkesaktiv alder 20 år frem i tid(-)

Rødøy rangeres høyt innen kategorien arbeidsmarked. NHO anser at høy deltagelse i arbeidsmarkedet er en viktig drivkraft for vekst og verdiskaping. Når en stor andel av den yrkesaktive befolkningen mottar permanente stønader som uføretrygd, vil dette indikere lav ressursutnyttelse. Høy grad av utveksling av arbeidskraft på tvers av kommunegrenser indikerer fleksible arbeidsmarkeder.

Innen kategoriene næringsliv, demografi, kompetanse og kommuneøkonomi rangeres Rødøy lavt. NHO skriver at vekstkraften i privat næringsliv reflekteres gjennom indikatorer for verdiskaping, nyetableringer og sysselsetting. Sterk privat kjøpekraft er også en positiv drivkraft for næringslivet. Kommuner med befolkningsvekst vil være bedre skodd for fremtiden enn kommuner med fraflytting og en stor andel eldre. Dagens befolkningssammensetning og flyttemønster er med på å legge grunnlaget for fremtidens aldersfordeling. Kompetanse, både i form av faglærte og høyere utdanning, er viktige faktorer for kvaliteten i det kommunale tjenestetilbudet og for næringslivets konkurransevne. Lave kommunale administrasjonsutgifter, høye inntekter i forhold til utgifter og høyt nivå på arbeidskapital er indikasjoner på effektiv drift og god økonomistyring. Videre vil kommunal eiendomsskatt på næringsseiendom kunne virke negativt på næringslivets konkurransevne. Kjøp av private tjenester bidrar til å styrke privat næringsutvikling.

[Hele rapporten med detaljert informasjon om Rødøy finnes på NHOs nettside.](#)

INTERKOMMUNALE SAMARBEID

Rødøy har valgt å bestå som egen kommune. Det innebærer at vi skal tilfredsstillere fremtidens krav – samtidig som vi kommer til å få stadig større utfordringer. Kommunen skal tilby gode og likeverdige tjenester til innbyggerne, sikre en god samfunnsutvikling og et godt lokaldemokrati.

Rødøy kommune er i en særdeles krevende situasjon som skyldes utviklingen i folketall over tid, synkende barnekull og flere eldre. Dette kommer samtidig som vi får stadig høyere forventninger til kommunenes tjenestetilbud.

Kommunestyret anser at de økonomiske forutsetningene for å bestå som egen kommune er til stede, basert på forventet inntektsutvikling som omfatter inntekter fra kraft og havbruk.

Vi blir likevel færre til å utføre jobbene, og vil slite med å tiltrekke oss arbeidskraft, ettersom mange nyutdannede velger å bo i mer urbane strøk. Derfor har en besluttet å aktivt søke samarbeid med andre kommuner for å sikre tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse og effektiv tjenesteproduksjon i tråd med kriteriene for morgendagens kommuner.

FORMELLE SAMARBEIDSORDNINGER I NORDLAND

Det ble gjennomført en kartlegging av formelle samarbeidsordninger i Nordland forsommeren 2020. Nivi Analyse utarbeidet en rapport på vegne av Fylkesmannen, som ble publisert i juni samme år. [Nivi-rapport 2020:3 var vedlagt i sin helhet med perspektivanalysen for 2020-2024 \(vedlegg 11\)](#). Oversikten over samarbeid Rødøy inngår i ligger også ved dette dokumentet.

Hovedpunkter fra rapporten var at det har blitt noe færre samarbeidsordninger totalt i Nordland. Antall ordninger per kommune varierte fra 19 til 42, og gjennomsnittet lå på 30. Rødøy kommune hadde 30 samarbeidsordninger. Rødøy er vertskommune for skole- og barnehagesamarbeid med Meløy og Lurøy.

Nivi analyse mener det er grunn til å tro at framveksten av pragmatiske samarbeid kan ha ledet til en sterkere sentralisering av vertskommuneansvaret enn hva som kunne vært alternativet ved bedre utnyttelse av nye digitale løsninger og en mer aktiv arbeidsdeling for stedsuavhengige tjenester. Dagens pragmatiske samarbeidsstrategier gir ingen systematisk effekt på fagmiljøstørrelsen i de mest sårbare kommunene. På viktige områder går utviklingen snarere i motsatt retning i de minste kommunene, med ytterligere uttynning og personifisering av lovpålagte tjenester.

Rødøy kommune ble trukket fram fordi vi hadde en barnevernstjeneste med kun ett årsverk.

Rapporten konkluderte med at deler av kommuneforvaltningen i Nordland ikke er faglig forsvarlig av hensyn til rettsikkerhet og likeverdige velferdstjenester til innbyggerne. De minste kommunene er i en forvaltningskrise fordi de har for store oppgaver, og dette vil skje med flere kommuner om demografisk utvikling og øvrige forvaltningstrender fortsetter. Rapporten kom med tre mulige veier å gå for å løse dette (s. 54). Øykommuner med ekstreme reiseavstander ble trukket fram, og her kan det kreves særskilt virkemiddelbruk. Rødøy ble spesielt trukket fram i presentasjon av rapporten.

På kort sikt foreslo rapporten disse tre punktene for å bidra til mer bærekraftig kommuneforvaltning:

- Overgang fra pragmatisk til strategisk kommunesamarbeid i hele fylket
- Særskilt statlig oppfølging av de mest sårbare kommune med sikte på avlastning for tunge oppgaver
- Samordning av de regionale aktørene med mål om å bygge opp sterkere kommuneregioner og en mer bærekraftig tjenestestruktur i hele fylket

Rødøy har endret regionrådstilhørighet siden forrige telling uten at det har gitt store utslag for samarbeidene vi er en del av. Regiontilhørigheten vår til ulike deler av den statlige forvaltninga er sterkt splitta. Rødøy har sterkt behov for mer strategisk tilnærming til kommunesamarbeid, og bør arbeide for mer enhetlig tilhørighet til de forskjellige statlige inndelingene.

GENERALISTKOMMUNEUTVALGET

[Regjeringen har satt ned et generalistkommuneutvalg](#), som skal vurdere dagens generalistkommunestystem.

Formålet med utvalget er å få et helhetlig kunnskapsgrunnlag om det norske generalistkommunesystemets virkemåte, og utviklingen av dette den senere tid. Utvalget skal foreta en vurdering av forutsetninger og rammer kommunene har for å kunne være en generalistkommune i dagens og framtidens velferdssamfunn, og vurdere grunnlaget for å ha et generalistkommunesystem. Videre skal utvalget også foreta en vurdering av eventuelle alternativer til generalistkommunesystemet.

I mandatet bes utvalget om å:

- gjøre en bred kartlegging og analyse av dagens generalistkommunesystem, og hvordan systemet har utviklet seg den senere tid.
- vurdere forutsetninger og rammer kommunene har for å kunne være en generalistkommune i dagens og framtidens velferdssamfunn, og vurdere grunnlaget for et generalistkommunesystem.
- vurdere alternativer til generalistkommunesystemet, og diskutere fordeler og ulemper med alternativene sammenlignet med dagens system
- se på forholdet til og grenseflater mot fylkeskommunen
- innhente erfaringer fra andre sammenlignbare land, som er relevante for utvalgets arbeid og oppdrag.
- Utvalget skal levere sin utredning i desember 2022.

BARNEVERN

Det er inngått avtale om barnevern, hvor Bodø kommune er vertskommune. Dette innebar virksomhetsoverdragelse – at de lokalt ansatte ved filial i Rødøy – har fått Bodø kommune som arbeidsgiver fra 1. januar 2021. Det ble i den sammenheng økt fra ett til to årsverk i barnevernet lokalt i Rødøy.

Det er behov for å vurdere om avtalen godt nok omtaler tverrfaglig arbeid om for eksempel forebygging, som også er en del av barnevernets oppgaver, men som ikke kan settes bort alene. Det blir tatt initiativ til diskusjon med vertskommunen om dette.

Barnevernreformen, også omtalt som oppvekstreformen, trer i kraft 1. januar 2022. Reformen innebærer at kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet. Det overordnede målet med reformen er et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov, med større vekt på forebygging og sammenheng i alle tjenester og tilbud til barn og unge.

Gjennom reformen vil kommunene få fullt økonomisk ansvar for ordinære fosterhjem. Det vil bli økte kommunale egenandeler for bruk av spesialiserte fosterhjem, institusjon og akuttiltak, mens egenandelen for spesialiserte hjelpetiltak vil reduseres. Parallelt med endringene i egenandeler vil det også foretas en innlemming av midler til øremerkede stillinger, og refusjonsordningen for forsterkning av ordinære fosterhjem avvikles.

KS har skrevet en artikkel om de økonomiske konsekvensene av barnevernreformen, og beregnet kostnadene per kommune foreløpig (vedlagt).

IKT DRIFT OG DIGITALISERING

Rødøy har som nevnt inngått vertskommuneavtale med Bodø om IKT og digitalisering. I 2020 og 2021 har vertskommunesamarbeidet med Bodø om IKT pågått for fullt.

Forventninger til digitalisering kommer fra befolkningen, og ikke bare fra ungdommene. Folk i alle aldre forventer et like moderne og godt tilbud her som i resten av landet.

Rødøy kan velge å se digitalisering som en mulighet når vi skal løse utfordringer som skyldes krevende geografi og at vi får færre folk i arbeid. Blant annet kan det å ta i bruk løsninger innenfor smart helse og digital undervisning, bidra til å kunne opprettholde et spredt tjenestetilbud når vi blir færre til å gjøre jobbene.

Det gir en trygghet å ha felles digital plattform med en større kommune, og vi vil kunne være tidlig ute med å ta digitale tjenester i bruk.

Sak-/arkivsystem driftes allerede hos Bodø kommune. Det gjenstår å ta i bruk politisk møtemodul og byggesaksmodul, i løpet av 2021. Alle saksbehandlere har fått opplæring, og det må jobbes mer med avstemming av rutiner og prosedyrer i forhold til arkivplanen som er under utarbeidelse.

I 2020 tok vi i bruk Visma Enterprise til økonomi, lønn og personal, som drives av Bodø kommune. I den sammenheng jobbes det med å utarbeides nye prosedyrer og rutiner som påpekt av revisor.

Vertskommunesamarbeidet vil gi mindre sårbarhet ved fravær eller vakanser, da det vil være enklere å skaffe vikar til de enkelte oppgavene. Kommunene vil også kunne ta over oppgaver for hverandre, ved behov.

Vi har allerede sett store og nødvendige fremskritt gjennom samarbeidet innen områdene økonomi, lønn, sosial, barnevern og omsorg. Vi skal fortsette det gode samarbeidet med høy innsats for å få all IKT over til Bodø. Nå starter arbeidet med å legge over skole fra januar 2022. Blant annet kan det å ta i bruk løsninger innenfor smart helse og digital undervisning, bidra til å kunne opprettholde et spredt tjenestetilbud når vi blir færre til å gjøre jobbene.

I forbindelse med pågående forvaltningsrevisjon om innkjøp (rapport under behandling) har Deloitte stilt spørsmål ved formalisering av innkjøpene ved vertskommunesamarbeidet. Dette vil bli tatt opp med vertskommunen.

NAV/SOSIAL

Det har pågått mange endringsprosesser, prosjekter og utredninger angående organisering av NAV de senere årene. Siste år har det vært nedsatt to arbeidsgrupper som har sett på organisering av tjenesteområdet Ytre Salten (ToYS).

I juni 2021 tok kommunestyret stilling til hvilket alternativ en ønsket, for å sikre en forutsigbar retning videre, for både brukere, arbeidsgivere og ansatte ved NAV-kontoret i Rødøy. Det ble vedtatt å inngå avtale om kommunale tjenester i NAV mellom Rødøy kommune og Bodø kommune som vertskommune. Rådmannen har fått fullmakt til å fremforhandle vertskommuneavtale med virkningsdato fra 1. januar 2022. Avtalen skal legges frem for respektive kommune- og bystyrene for godkjenning.

Som forutsetning for vertskommuneavtalen skal dagens kontor ved rådhuset i Rødøy opprettholdes, med tilstedeværelse av både kommunalt- og statlige ansatte samtidig, minst en og helst to dager i uken. De som er ansatt i Rødøy kommune i dag skal tilbys å beholde sitt arbeidssted ved kontoret.

Arbeidet kan bli krevende både for Bodø og Rødøy, idet Meløy og Gildeskål ikke har gjort likelydende vedtak. Dette vil en komme tilbake til.

HELSE: KOMMUNEOVERLEGE OG PSYKOLOG

I løpet av 2021 har det blitt inngått avtale om samarbeid om psykolog med Lurøy og Træna, hvor Lurøy er vertskommune. Dette fremstår som svært vellykket så langt.

Det er også ved inngangen til 2021 lagt frem avtale med Bodø kommune om kommuneoverlegeoppgaver. Dette omfatter den rådgivende funksjonen kommuneoverlegen skal ha i henhold til lovverket. Rødøy har vært uten kommuneoverlegefunksjonen i flere år, og Bodø kan tilby en robust løsning med flere kommuneoverleger som dekker flere fagfelt ved behov. Vi har det siste halvåret sett viktigheten av å kunne konsultere en kommuneoverlege, særlig innenfor smittevern. Avtalen skal evalueres om et år.

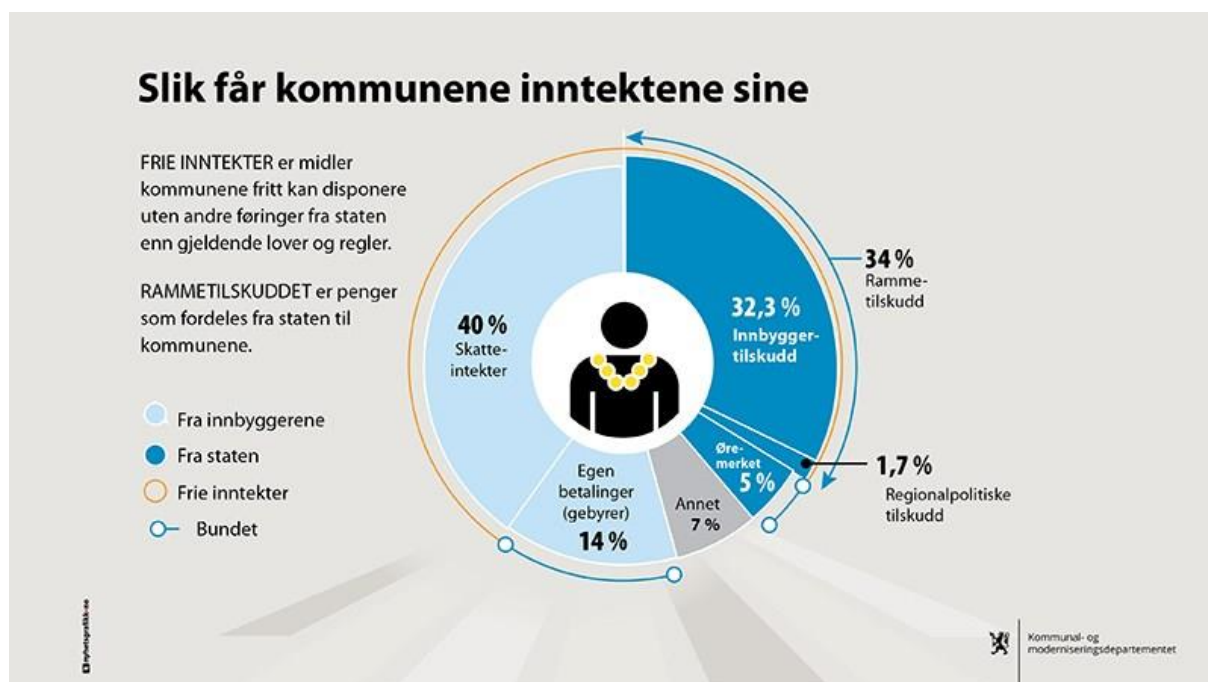
ANDRE SAMARBEID OG REGIONTILKNYTNINGER

Rødøy kommune har fra 2018 har vært medlem av Salten regionråd. Det er høyt fokus på å inngå nye interkommunale samarbeid, for å sikre kompetanse og kapasitet i fremtiden. Gjennom regiontilknytning til Salten har det blitt inngått flere samarbeid, blant annet om akutt beredskap for barnevern og digitalisering gjennom prosjektene digitale Salten (Nordland) og samferdsel i Salten.

Rødøy har tatt opp med Helse Nord om å endre foretakstilknytning fra Helgelandssykehuset til Nordlandssykehuset, eventuelt å finne et funksjonelt skille i kommunen, blant annet som følge av endringer i ambulansesplanen for Helgeland. Søknaden er så langt avslått av Helse Nord. Det skal gjennomføres et prosjekt andre kvartal 2021, hvor en utreder saken. Det forventes at Helse Nord konkluderer etter at utredningen foreligger. Dette vil kunne løse utfordringer i helse- og omsorgstjenesten, som har mange gode samarbeid mot Salten.

I skrivende stund har Norge vært i kriseberedskap i forbindelse med korona, covid-19 epidemien i halvannet år. Rødøy kommune har satt krisestab, som fungerer ved behov, endringer og hendelser. Det har vært utstrakt samarbeid med særlig Statsforvalter, Salten-kommuner og sykehusene gjennom hele året.

Rødøy har ønsket å komme i samme rettskrets som Meløy og Gildeskål, hvor vi også er i felles samme politidistrikt. Da kan vi inngå samarbeid om felles forliksråd. Dette arbeidet betinger politisk påvirkning, da vi ikke har sett noen bevegelse.

Rådmannens budsjettforslag vil baseres på Regjeringens budsjettforslag til Stortinget som blir lagt frem 13. oktober 2020. Tallene for 2022 blir først endelige når statsbudsjettet vedtas.

Gjennom inntektssystemet fordeles kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter. [Regjeringen har en egen temaside om inntektssystemet.](#)

Gjennom inntektssystemet fordeles kommunenes og fylkeskommunenes frie inntekter. Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør om lag 70 prosent av kommunesektorens samlede inntekter. For at kommunene og fylkeskommunene skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne, inneholder inntektssystemet to store utjevningsmekanismer: ufrivillige kostnadsforskjeller utjevnes fullt ut (utgiftsutjevning), og skatteinntekter utjevnes delvis (inntektsutjevning).

Inntektssystemet skal bidra til et likeverdig tjenestetilbud. Norske kommuner har ulik geografi, alderssammensetning, og ulike levekår. Noen kommuner har mange barn i skolealder, andre kommuner har mange lange reiseavstander, spredt bosetting, og/eller mange eldre som trenger omsorgstjenester. Dette gjør at kommunale tjenester, som grunnskole, barnehage, og omsorgstjenester, ikke koster det samme å tilby i alle kommuner. Et viktig formål med inntektssystemet er å bidra til at kommunene og fylkeskommunenes kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne gjennom å kompensere for slike ufrivillige kostnadsforskjeller.

SKATT PÅ INNETT OG FORMUE

Skatteinntektene anslås av regjeringen med utgangspunkt i nivået for året før, framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget.

Skatteinntektene varierer til dels mye mellom kommunene, og gjør at kommunene har et ulikt utgangspunkt for å tilby et likeverdig tjenestetilbud til sine innbyggere. For å ivareta målet om at inntektssystemet skal utjevne kommunenes forutsetninger er det også en (delvis) utjevning av skatteinntektene mellom kommunene, gjennom inntektsutjevningen.

De skatteinntektene som går inn i utjevningen er inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak. Disse er omfordelt gjennom inntektsutjevningen.

Ifølge lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven) er det kommunestyret som pålegger skatt til kommunene. Kommunestyret vedtar derfor årlige skatteører. I statsbudsjettet fastsettes maksimalskattøren.

RAMMETILSKUDD

Den største delen av rammetilskuddet består av innbyggertilskuddet som er omfordelt gjennom utgiftsutjevningen. I tillegg inneholder rammetilskuddet regionalpolitiske tilskudd og skjønnstilskudd.

Det nye inntektssystemet for kommunene fikk virkning fra 2017, og fra 2018 har Rødøy kommune fått en reell nedgang i inntekter og dermed kjøpekraft. Effekten forsterker seg år for år, ettersom folketallet går nedover.

Nye kostnadsnøkler for utgiftsutjevningen vil gi Rødøy kommune vesentlig reduserte statlige inntekter. Rammetilskuddet fra staten er ikke lenger tilstrekkelig til å finansiere økte lønns- og pensjonskostnader, eller å dekke økte renter/avdrag i forbindelse med økt gjeld.

Hvert år publiserer KMD kriteriedata som skal legges til grunn for beregning av rammetilskudd gjennom inntektssystemet for følgende år. Beregningen av rammetilskuddet til den enkelte kommune tar utgangspunkt i verdiene for de ulike kriteriene. Kriteriene for 2022 er mottatt for kvalitetssikring (vedlagt). Blant annet viser den antall innbyggere, og forskjellige demografiske data.

Rammetilskuddet består av blant annet innbyggertilskuddet baserer seg på et likt beløp på per innbygger, og folketallet 1. juli:

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1315	1289	1278	1272	1257	1241	1227	1216	1184

Utgiftsbehovet er et anslag regjeringen bruker på hvor mye det vil koste kommunen å gi velferdstjenester til innbyggerne. Beregningen gjøres ved hjelp av behovsindeksen.

Behovsindeksen forteller noe om hvor dyr en kommune er å drive i forhold til landsgjennomsnittet.

Utgiftsutjevningen omfordeler innbyggertilskuddet mellom kommunene ved hjelp av behovsindeksen. Midler omfordeles fra kommuner med lavt beregnet utgiftsbehov til kommuner med høyt. Dette skal kompensere for forskjeller i utgiftsbehov som kommunen ikke kan påvirke selv.

Det gis særskilt fordeling til noen enkeltsaker som ikke tildeles etter ordinære kriterier.

Inntektsutjevningstilskuddet skal utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Snitt skatteinntekter per innbygger i Rødøy er vesentlig under landsgjennomsnittet. Anslaget justeres forløpende gjennom året.

Inntektsgarantiordningen INGAR skal skjerme kommunene mot endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet som kan føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste. Ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger.

Distriktstilskudd Nord-Norge støtter opp under regionalpolitiske forhold som skal sikre bosetting og levedyktige lokalsamfunn. Tilskuddet skal gi innbyggerne like godt tjenestetilbud som i andre deler av landet, og gis etter en sats per innbygger som differensieres etter distriktsindeksen.

Distriktsindeksen måler graden av driftsutfordringer i en kommune, og består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, arbeidsmarked og levekår.

Småkommunetilskuddet er også regionalpolitisk, og gis til kommuner med færre enn 3 200 innbyggere, etter distriktsindeksen.

Skjønnstilskudd kan søkes til drift eller prosjekter. Det skal kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet, slik at alle kommunene får samme mulighet til å løse pålagte oppgaver. Statsforvalteren har orientert om at ingen av de små kommunene som hadde fått vesentlige tildelinger fra havbruksfondet (under) var blitt tilgodesett med prosjektskjønnsmidler.

ANDRE STATLIGE INNTEKTER

INNTEKTER FRA VANNKRAFT

Rødøy kommune har i dag inntekter fra vannkraftverkene Svartisen og Reppa, samt fra Smibelg og Storåvatn, under bygging. Inntektene kommer fra eiendomsskatt, naturressurskraft, konsesjonskraft og konsesjonsavgift.

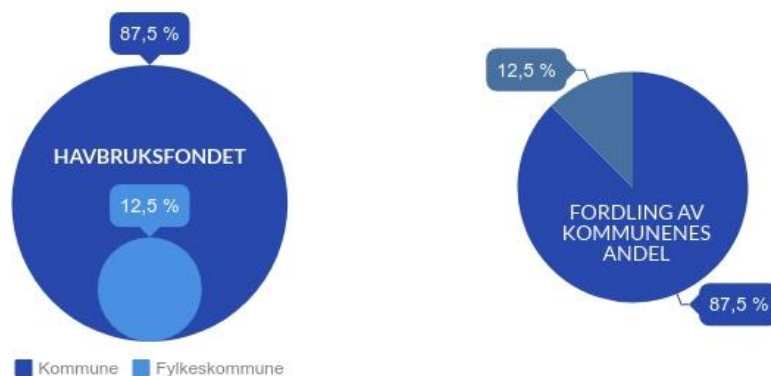
Regjeringen satte ned et kraftskatteutvalg for å vurdere fremtidige modeller, hvor Rødøy kommune og Landskraftforeninga for vasskraftkommunar (LVK) engasjerte seg sterkt mot forslagene utvalget presenterte. Forslagene kraftskatteutvalget var svært ugunstig for kraftkommunene, men ble forkastet av regjeringen. Inntil eventuelle nye forslag dukker opp, vil kommunene få beholde de inntektene vi har fra vannkraft i dag.

Mulig tap for Rødøy kommune dersom utvalgets forslag ville blitt tatt til følge ble beregnet av LVK til kr 5,7 mill årlig på dagens etableringer, og i tillegg kommer et tap på ca. kr 12 mill. ifbm kraftverkene Smibelg og Storåvatn som skal settes i drift i 2020-2022. I budsjettforslaget for 2022 vil inntektene være innarbeidet, som før.

HAVBRUKSFONDET

Stortinget besluttet i 2015 opprettelse av havbruksfondet. Havbruksfondet fordeler kommunal sektors andel av inntektene fra vekst i oppdrettsnæringen og inntekter fra avgiften på produksjon av laks, ørret og regnbueørret. Kilde: [Fiskeridirektoratet](#)

Fordelingen mellom kommuner og fylkeskommuner var satt til 87,5 % og 12,5 %.

Ved fordeling av midlene skal Fiskeridirektoratet legge til grunn klarert lokalitetsbiomasse, slik det går frem av Akvakulturregisteret 1. september kl. 12.00. Først i oktober får kommunene og fylkeskommunene utbetalt pengene.

Det er usikkert hvor mye Rødøy kommune vil få fra havbruksfondet i de kommende fire år.

Stortinget har vedtatt endringer i innretningen av havbruksfondet, gjeldende fra 2020. Kommunesektoren ble tilført 2,25 mrd. kroner fra Havbruksfondet i 2020 og 1 mrd. kroner i 2021 til sammen 3,25 mrd. kroner. Inntektene i havbruksfondet knyttet til kapasitetsjusteringer, og fra og med 2022 skal fordeles slik at kommunesektoren får 40 prosent av disse inntektene. Det innføres en produksjonsavgift til Havbruksfondet på 40 øre/kg fra 2021 som betales inn etterskuddsvis, dvs. første gang i 2022.

Regjeringen har gjort det klart at midlene fra havbruksfondet skal bokføres i kommunens driftsregnskap. Det er ikke lagt noen bindinger på inntekten fra statens side. Dette er ubundne midler, som ikke er reservert særskilte formål.

Tabellen viser hva vi faktisk har fått i årene 2018 til 2020, og hva som er vedtatt i forbindelse med driftsbudsjett og økonomiplan i perioden 2021-2024 (kursiv):

År	Beløp kr	Kommentar, forslag til budsjett og økonomiplan i kursiv
2017	0,7 mill.	Mottatt, introduksjonsår
2018	30,2 mill.	Mottatt, hovedår
2019	7,4 mill.	Mottatt, mellomår. Kr 2,4 mill. over makssum
2020	23,8 mill.	Mottatt, hovedår. Kr 1,2 mill. over budsjett, som var lik 2018 minus 25 % risikomargin
2021	7 mill.	<i>Makssum mellomår. Intrafish anslår kr 10,6 mill.</i>
2022	19,9 mill.	<i>Hovedår som 2020 minus 25 % risikomargin for pris og vekst. Ny produksjonsavgift, null.</i>
2023	5 mill.	<i>Makssum mellomår. Intrafish anslår kr 10,6 mill. Ny produksjonsavgift, null</i>
2024	19,9 mill.	<i>Hovedår som 2020 minus 25 % risikomargin for pris og vekst. Ny produksjonsavgift, null.</i>

Annethvert år er «hovedår» i fordelingsmodellen. Fra 2022 vil havbrukskommunene i tillegg få en fast årlig inntekt i form av en produksjonsavgift per kilo produsert laks i sin kommune. Vurderingen er usikker. Når budsjettfremlegget kommer i november, vil utbetalingen for 2021 være kjent, og det vil komme forslag til budsjettbeløp i fireårsperioden.

Det er positivt at kommunen kan bygge opp et disposisjonsfond som en reserve til å kunne takle uforutsette hendelser, og til å gjøre nødvendige omstillinger i tråd med demografiutviklingen. Disposisjonsfondet kan også benyttes til å betale ned gjeld. Rådmannen foreslår at en er restriktive på bruk av midlene, og setter av så mye som mulig til omstilling og disposisjonsfond.

EIENDOMSSKATT PÅ NÆRING – VALGTE ALTERNATIV FORESLÅS VIDEREFØRT

Rødøy kommune valgte i forbindelse med endringer i eiendomsskatteloven i 2018 å skrive ut eiendomsskatt på samme type næringer som tidligere var omfattet av regelen for verk og bruk, og benytter overgangsregelen til eiendomsskatteloven som innebærer en nedtrapping av skattegrunnlaget over syv år. Regjeringen kompenserer noe av tapet disse årene. Det skrives også ut eiendomsskatt på kraftverk og kraftnettet.

Valgt utskrivingsalternativ for eiendomsskatt f.o.m. år 2019 har blitt videreført også for 2020 og 2021 jfr. sak 040/2018:

Rødøy kommune fortsetter dagens praktisering med beskatning av de samme type næringer som tidligere var omfattet av regelen for «verk og bruk», og vil derfor gå over til utskrivingsalternativet i esktl. § 3 c, samt benytte overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4.

Den alminnelige skattesatsen i kommunen er 7 promille.

Ved retaksring av eiendommer som er omfattet av lovendringen, skal eiendomsskattegrunnlaget fastsettes eksklusive produksjonsutstyr og -installasjoner.

I tillegg til ordinær utskrivning av eiendomsskatt for år 2019, skal det skrives ut eiendomsskatt på et særskilt grunnlag som er differansen i forholdet gjeldene takst for 2018 og ny takst 2019 for de eiendommer som er berørt av lovendringen.

I år 2020 var det særskilte grunnlaget 5/7 av differansebeløpet. Det særskilte grunnlaget skal for år 2021 være 4/7 av differansebeløpet, og reduseres med 1/7 hvert påfølgende år.

For eiendomsskatteåret 2021 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum, jf. eiendomsskattelova (esktl.) § 3 første ledd bokstav c.

Overgangsregelen til esktl. §§ 3 og 4 for verk og bruk - Utskriving basert på et særskilt grunnlag som skal trappes ned over syv år:

For eiendomsskatteåret 2021 skal det også skrives ut eiendomsskatt på et «særskilt fastsett grunnlag» i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd. Det særskilte grunnlaget skal i 2021 være lik 4/7 av differansen mellom eiendomsskattegrunnlaget i 2018 og 2019 som er forårsaket av at produksjonsutstyr- og installasjoner ikke skal regnes med i grunnlaget for verk og bruk som fra og med 2019 blir ansett som næringseiendom.

Overgangsregelen til esktl. §§ 3 og 4 for verk og bruk - Utskriving på bygg og tomt for dagens verk og bruk:

For eiendomsskatteåret 2021 skal det videre skrives ut eiendomsskatt på bygninger og grunnareal for verk og bruk som fra og med 2019 ble ansett som næringseiendom, så langt disse var omfattet av eiendomsskattegrunnlaget for verk og bruk i 2018, jf. overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 andre ledd.

Takstvedtekter

26. september 2018 i sak 053/2018 vedtok Kommunestyret Eiendomsskattetakstvedtekter for Rødøy kommune.

Eiendomsskattetakstvedtekter for Rødøy kommune vedtatt i kommunestyret 26.09.18 skal gjelde f.o.m. eiendomsskatteåret 2019, jf. esktl. § 10.

Eiendomsskattesats

Den alminnelige eiendomsskattesatsen for skatteåret 2020 er 7 promille, jf. esktl. § 11 første ledd.

Terminer

Eiendomsskatten skrives ut i to terminer, jf. esktl. § 25 første ledd. Første termin utsendes april 20 og andre termin oktober 21.

Taksttidspunkt

Siste alminnelige taksering i kommunen ble gjennomført i år 2015/2016 jfr. nye takster 2018/2019 pga. lovendringer.

Kontorjustering

Siste alminnelige taksering i kommunen var i år 2015/16, samt 2018/19. Kommunestyret kan tidligst vedta en såkalt kontorjustering når det er gått mer enn 10 år siden siste alminnelige taksering. Det er da ikke aktuelt å vedta kontorjustering i år 2021.

Skattegrunnlag for kraftanlegg

Eiendomsskatt for anlegg for produksjon av elektrisk kraft beregnes etter taksten som anlegget var satt til ved fastsetting av formues- og inntektsskatt før skatteåret jfr. esktl. § 8 B-1. Skatteetaten Storbedrift formidler disse eiendomsskattegrunnlagene elektronisk via Kemner.

EIENDOMSSKATT PÅ BOLIGER OG FRITIDSBOLIGER

Formannskapet har i forbindelse med arbeidet med forpliktende plan våren 2021, bestemt å vurdere muligheten for å innføre eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger. De ønsker imidlertid å avvente til etter stortingsvalget høsten 2021, for å få tydeligere signaler om hvordan ordningen blir fremover.

Rødøy kommune har så langt valgt å ikke skrive ut eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger. Dette er opp til kommunestyret å bestemme.

I forbindelse med Statsbudsjettet 2021 ble maksimalsatsen for bolig og fritidsbolig redusert fra 5 til 4 promille. Det er også innført en obligatorisk reduksjonsfaktor på minimum 30 % i takstene på boliger og fritidsboliger.

Samtidig er det ikke mulig å øke skattesatsen med mer en promille i året. Kommunen har en anledning til å benytte bunnfradrag, men samlet effekt av bunnfradrag og skattesats skal ikke gi en skatteskjerpelse på mer enn en promille årlig. Dette gjør at ordningen begrenser hva kommunene kan tjene på innføring av eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger i forhold til tidligere. I Statsbudsjettet 2020 foreslo regjeringen å redusere skattesatsen ytterligere, fra 5 til 4 promille fra 2021.

Det er nå anledning til å bruke Skatteetatens formuesgrunnlag som alternativ til taksering av boligeiendommer. Vanligvis ved innføring av eiendomsskatt. Dette begrenser kostnadene ved innføring av eiendomsskatt noe i forhold til tidligere.

Rødøy er medlem av KS Eiendomsskatteforum. Vedlagt er KSE-posten nr 8/2021, som har Kostra-statistikken 2021- eiendomsskatt som tema. Her går det frem at av 321 eiendomsskattekommuner, er det 70 som ikke beskatter boligeiendommer og fritidseiendommer. Videre presenteres et utdrag av SSBs statistikk om skattesatser, bunnfradrag, fritak, formuesgrunnlag og inntekter.

I følge KSE er gjennomsnittlig eiendomsskatt for en standard enebolig på 120 m² kr 3.673, og laveste kr 405. I Rødøy er det registrert 659 bebodde og ubebodde eneboliger. Gjennomsnittsprisen ville gi kr 2,4 mill., og laveste pris ville gi kr 266´ i eiendomsskatt fra boliger i Rødøy.

Regjeringspartiene har gått inn for følgende i innstillingen om kommuneproposisjonen for 2022:

Stortinget ber regjeringen legge frem en helhetlig utredning om eiendomsskatten og herunder utrede et tak for eiendomsskatt på ordinære boliger og hytter, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

I KSE-posten nr. 9/2021 (vedlagt) omtaler høringen om endringer i grunnrenteskatten for vannkraft for å håndtere samvirkning med selskapsskatten. Kommunestyret i Rødøy sendte hørings svar etter behandling av [K-sak 051/2021 Forslag om endringer i grunnrenteskatten for vannkraft: høringsuttalelse](#). Denne var basert på LVKs forslag til medlemskommunene. Nå opplyses det at også [KS har sendt hørings svar](#). De minner blant annet om betydningen av eiendomsskatten som inntektskilde for mange kommuner, og at forutsigbarhet er viktig for budsjettering og planlegging i kommunene. De etterlyser en nærmere utredning og beregning av forslagetts konsekvenser for eiendomsskatten.

BRUKERBETALINGER

Inntektene fra brukerbetalinger henføres direkte på det enkelte tjenesteområdet. Kommunestyret fastsetter prisen på de kommunale tjenestene, brukerbetalingerne. Budsjettforslaget vil inneholde forslag til justeringer av satsene for 2022. Satsene nedenfor ligger til grunn for det vedtatte driftsbudsjettet for 2021:

Post	Bud 2020	Bud 2021
Brukerbetalinger teknisk, landbruk, økonomi		
Brukerbetalinger landbruk	2,0 %	2,0 %
Behandling av bygge-, plan-, fradeling, oppmål.	2,0 %	2,0 %
Utleie av kommunalt maskinutstyr	2,0 %	2,0 %
Vannforsyning	2,0 %	2,0 %
Avløp	2,0 %	2,0 %
Brøyting privat vei/parkering	5,0 %	2,0 %
Feiing/tilsyn av fyringsanlegg	2,0 %	2,0 %
Purregebyr på kommunale krav	Forskrift	Forskrift
Husleie kommunale utleieboliger		
Konsumpirisendeks, KPI når ikke just. gjengs leie	KPI	KPI
Satser i omsorgstjenesten		
Egenandel hjemmehjelp (for tiden per mnd):	Forskrift	Forskrift
Under 2G *) følger HO-dep. makspris. Blir kjent desember årlig.	*)	*)
Inntekt 2-3G	870	890
Inntekt 3-4G	1 270	1 300
Inntekt 4-5G	1 580	1 620
Inntekt over 5G	1 890	1 940
		-
Korttidsopphold i institusjon (for tiden):	Forskrift	Forskrift
Døgn	*)	*)
Dag eller natt	*)	*)
		-
Langtidsopphold i institusjon	Forskrift	Forskrift
		-
Kostpenger i omsorgstjenesten		-
Middag	83	85
Frokost og kvelds	44	45
Abonnement full kost, per måned	5210	4 700
Reduksjon full kost ved fravær, per uke	1300	1 175
		-
Satser for trygghetsalarm		-
Drift per måned	220	226
Installering, engangssum	490	503

*) Egenandel for hjemmehjelp er i 2020 kr 210 per måned. Sats for korttidsopphold i institusjon er i 2020 kr 170 per døgn og kr 90 per dag eller natt.

Post	Bud 2020	Bud 2021
Satser per mnd. for foreldrebetaling i barnehagen		
Inntil 16 timer/uke	1 475	1 570
Inntil 24 timer/uke	2 025	2 120
Inntil 32 timer/uke	2 525	2 620
Over 32 timer/uke	3 135	3 230
Satser per mnd. for kost i barnehagen (selvkost)		
1 dag		
Inntil 16 timer/uke (tidligere 2 dager)	200	220
Inntil 24 timer/uke (tidligere 3 dager)	290	310
Inntil 32 timer/uke (tidligere 4 dager)	380	400
Full plass	470	490
Satser per mnd. for foreldrebetaling i SFO		
1-10 timer/uke	1 280	1 335
Over 10 timer/uke	1 505	1 560
Helårs SFO/uke	2 650	2 705
Musikk- og kulturskolen (gjeldende fra august)		
Instrumentalundervisning	985	1 000
Lydstudio /notelære	985	1 000
Gruppeundervisning /drama /kor	755	820
Instrumentleie	585	600

BOLIGKOSTNADER

Samfunnsøkonomisk Analyse publiserte i 2019 Bokost-indeksen for norske husholdninger, en analyse som viser hvor mye det koster å bo der du bor ([vedlegg 10 til Perspektivanalysen for 2021-2024, publisert september 2020](#)). Bokostnadene er beregnet for en gjennomgjennomsnittlig husholdning i Norge, definert ved en enebolig på 120 kvadratmeter. indeksen er basert på eiendomsskatt, kommunale gebyrer, energikostnader, rentekostnader, forsikring og vedlikeholdskostnader.

I Rødøy kommune kostet det årlig kr 83.571 å bo i snittboligen. Dyreste i landet er Oslo med kr 144.234 årlig, og rimeligst er kr 75.135. Kommunale gebyrer for snitthusstanden i Rødøy er kr 14.746, som gir en 266.-plass av 422 kommuner. Rimeligste nivå er kr 6.050 årlig, og i den dyreste kommunen er det årlige kommunale gebyrer på kr 25.785.

KOMMUNALE GEBYRER KNYTTET TIL BOLIG

2021	Nordland billigst til dyrest*	Vann	Kloakk	Renovasjon	Feiing	Septik	SUM VKRFS	Eiendomsskatt, enebolig 120m2	Totalsum
Vestvågøy	1	1 290	916	3 433	375	754	6 768	3 365	kr 10 133
Hadsel	2	1 300	1 526	2 917	496	990	7 229	3 900	kr 11 129
Meløy	3	4 022	4 203	2 300	389	244	11 158	..	kr 11 158
Moskenes	4	4 325	0	3 270	300	1 099	8 994	2 352	kr 11 346
Vevelstad	5	3 753	3 078	3 504	422	1 378	12 135	..	kr 12 135
Andøy	6	3 421	2 037	3 324	220	1 024	10 026	2 262	kr 12 288
Rana	7	2 564	2 793	3 926	475	1 515	11 273	1 400	kr 12 673
Hattfjelldal	8	2 075	1 420	3 710	543	1 823	9 571	3 444	kr 13 015
Øksnes	9	3 265	3 398	3 718	804	1 065	12 250	815	kr 13 065
Sortland	10	2 534	2 147	3 518	563	1 024	9 786	3 326	kr 13 112
Rødøy	11	4 718	2 934	3 926	532	1 561	13 671	0	kr 13 671
Dønna	12	2 928	3 151	3 216	600	1 236	11 131	2 957	kr 14 088
Vågan	13	3 482	2 436	3 061	527	1 131	10 637	3 500	kr 14 137
Værøy	14	4 680	1 500	4 313	680	1 100	12 273	1 950	kr 14 223
Lurøy	15	3 980	1 700	3 926	750	1 561	11 917	2 310	kr 14 227
Hemnes	16	3 436	5 697	3 142	557	1 515	14 347	..	kr 14 347
Beiarn	18	5 400	4 213	2 703	420	1 770	14 506	..	kr 14 506
Narvik	19	2 411	3 211	3 608	850	1 060	11 140	3 514	kr 14 654
Sømna	20	2 905	2 129	3 759	403	1 656	10 852	3 840	kr 14 692
Bodø	21	2 919	3 022	2 300	359	993	9 593	5 184	kr 14 777
Røst	17	2 574	3 418	3 400	422	3 418	13 232	1 694	kr 14 926
Træna	22	7 522	2 101	4 908	688	0	15 219	..	kr 15 219
Bindal	23	4 330	1 770	4 308	253	2 100	12 761	2 680	kr 15 441
Gildeskål	24	4 923	1 919	4 600	565	464	12 471	3 252	kr 15 723
Leirfjord	25	5 282	956	4 637	550	1 242	12 667	3 402	kr 16 069
Fauske - Fuosso	26	3 926	2 954	2 764	289	2 166	12 099	4 600	kr 16 699
Hamarøy	27	6 420	2 380	2 979	700	1 800	14 279	3 192	kr 17 471
Saltdal	28	5 600	5 274	2 300	328	1 752	15 254	3 024	kr 18 278
Vefsn	29	3 631	5 205	3 710	637	1 251	14 434	4 190	kr 18 624
Brønnøy	30	2 947	3 260	3 834	428	1 880	12 349	6 488	kr 18 837
Nesna	31	6 093	4 057	4 908	462	1 951	17 471	1 849	kr 19 320
Alstahaug	32	3 599	4 428	3 216	600	2 811	14 654	6 020	kr 20 674
Grane	33	4 863	6 422	3 367	637	2 203	17 492	3 400	kr 20 892
KOSTRA-gruppe 6		3 558	3 723	3 157	520	1 598	12 556		
Landet uten Oslo		3 377	3 772	3 007	479	1 615	12 250		

Kilde: SSB statistikkbanken tabell 12842.

* Kommuner som mangler tall for mer enn en kategori er tatt ut av oversikten

** .. = tall mangler for 2021 (og tidligere)

= tall fra 2020

HUSHOLDNINGSRENOVASJON

Renovasjon er en kommunal oppgave, som Rødøy kommune løser gjennom Helgeland avfallsforedling, HAF. HAF er et interkommunalt avfallsselskap eid av Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna kommuner. Selskapet ble etablert i 1994 og har ansvaret for renovasjon og septik for de 35 000 innbyggerne i eierkommunene. HAF sørger for innsamling av husholdningsavfall og sørger for tilbud om mottak av mindre mengder farlig avfall fra husholdninger, og driver anlegg som mottar husholdningsavfall.

Håndtering av husholdningsavfall skal finansieres gjennom avfallsgebyr, og til selvkost. Kommunestyret fastsetter husholdningsrenovasjons-, fritidsrenovasjons- og septikgebyr i egen sak.

Det har lenge pågått et arbeid om utarbeidelse av felles eierskapsmelding og utredning om eventuell endring av selskapsform mv i HAF. Representantskapet har i forbindelse PwC rapport bestilt av Rana kommune, gjort følgende vedtak:

Representantskapet ber kommunestyrene i eierkommunene i HAF IKS om å avklare spørsmålet om utarbeidelse av felles eierskapsmelding og utredning om eventuell endring av selskapsform og samarbeid eller sammenslåing med andre selskaper.

I den anledning har Rødøy kommune bekreftet gjennom vedtak at vi ønsker å gå videre med utredning av samarbeid eller sammenslåing med andre selskaper og HAF IKS, eventuelt også endring av selskapsform. Dette som et ledd i utarbeidelse av en eierstrategi, i samarbeid med de øvrige eierkommunene.

Det har vært noe forskjellig fremdrift i eierkommunene. Status er at vi avventer bekreftelse fra de andre eierkommunene, og et videre initiativ til fremdrift.

Rødøy kommune har også vedtatt at muligheten for å delta i IRIS Salten, som alternativ til hvordan kommunen kan løse sine lovpålagte oppgaver innenfor avfallshåndtering. Dette er forelagt IRIS Salten, som har hatt noe forsinkelse i saksbehandlingen grunnet andre, nye kommuner de har tatt inn. Vi avventer tilbakemelding derfra.

Av tabellen over kommer det frem at HAF-kommunene, inklusive Rødøy, har temmelig høye gebyrer for renovasjon og septik.

Kommunal Rapport har utarbeidet en oversikt over gebyrer på husholdningsavfall på renovasjon, andel levert til materialgjenvinning, antall kg husholdningsavfall per innbygger og selvkostgrad i 2020 ([*Dette koster det å kaste søppel*](#), 7. juli 2021).

Her ser en at HAF kommunene er dyre, Træna dyrest i landet, og Rødøy med Rana, Lurøy, Nesna av de 35 neste på listen. Til tross for at vi bare middels høy gjenvinningsgrad, og svært lite husholdningsavfall per innbygger. Vi har 100 prosent selvkostgrad.